

bONUM PUBLICUM

06

A RENDÉSZETI KÉPZÉS
A KÖZSZOLGÁLATISÁG
EGYIK FONTOS PILLÉRE
Interjú Prof. Dr. Ruzsonyi
Péterrel

18

LUDOVIKA FESZTIVÁL
Először
az NKE szervezésében

40

A NAGY TESTVÉR
MEGFIGYEL VS.
SNOWDEN-BOTRÁNY
Mit hozhat az egységes
európai internet?

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
ALUMNI KÖZÖSSÉG

Jelentkezz Alumni Közösségünkbe!

Egyetemünkön és jogelődeinél végzett hallgatóink mellett közösségünk tagja lehet egyetemünk és jogelődeinek korábbi és jelenlegi oktatója, kutatója, alkalmazottja, továbbá jelenlegi, legalább négy lezárt félévvel rendelkező hallgatója.

A tagság ingyenes, a részletekért látogass el a <http://uni-nke.hu/szolgáltatások/alumni> oldalra, vagy keresd alumnikoordinátorunkat az alumni@uni-nke.hu címen.

NKE Alumni Közösség

15

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem négy karának mintegy 670 hallgatója vett részt a Végvár 2015 nevet viselő közös közzolgálati gyakorlaton. A két nap alatt öt helyszínen, szimulált szituációban teljesítették feladataikat a résztvevők, akiknek munkáját az egyetem oktatói és a közzolgálati szervek munkatársai segítették.

38

Pálincás József:
A nagy felismeréseknek jövőteremtő ereje van

49

Antall Péter:
„Apámat a küldetéstudat juttatta át a nehézségeken”

TARTALOM 2015. MÁJUS

02 MOZAIK	32 NYÍLT KORMÁNYZATOK PARTNERSÉGBEN
06 A RENDÉSZETI KÉPZÉS A KÖZZSOLGÁLATISÁG EGYIK FONTOS PILLÉRE – INTERJÚ PROF. DR. RUZSONYI PÉTER LEKÖSZÖNŐ DÉRÁNNAL	35 „NYITOTTNAK KELL LENNI A VILÁGRA” – BESZÉLGÉTES FELLEGI TAMÁS EGYKORI MINISZTERREL, AZ NKE MAGÁNTANÁRÁVAL
10 HA A FŰ FELETT JÁR A SZÉL, AKKOR A FŰNEK MEG KELL HAJLONIA	38 PÁLINKÁS JÓZSEF: A NAGY FELISMERÉSEKNEK JÖVŐTEREMTŐ EREJE VAN
13 TISZTELET ÉS MEGBECSÜLÉS A RENDVÉDELMI DOLGOZÓKNAK	42 FOLYAMATOSAN FEJLŐDŐ KÖZTISZTVISELŐI KAR
15 EREDMÉNYESEN ZÁRULT A VÉGVÁR 2015	46 HORVÁTH JÓZSEF: „MOST IS RÉSZESE VAGYOK A RENDSZERVÁLTÁSNAK”
18 LUDOVIKA FESZTIVÁL ELŐSZÓR AZ NKE SZERVEZÉSÉBEN	49 ANTALL PÉTER: „APÁMAT A KÜLDETÉSTUDAT JUTTATTA ÁT A NEHÉZSÉGEKEN”
21 „EGYMÁS KEZÉT FOGVA, EGYMÁST SEGÍTVE KELL EGY IRÁNYBA HALADNI!”	52 DUNAI REGATTA AZ NKE EVEZŐSEIVEL
25 IDEGEN NYELVBŐL JELES!	54 EGYENRUHA MINT TRADÍCIÓ – UNIFORMISOK ÉS FELSÉGSJELEK
28 A NAGY TESTVÉR MEGFIGYEL VS. SNOWDEN-BOTRÁNY – MIT HOZHAT AZ EGYÉSES EURÓPAI INTERNET?	56 AJÁNLÓ
30 ILLEGÁLIS MIGRÁCIÓ	

A hónap gondolata

„Valamely új tudományos igazság nem úgy szokott győzelemre jutni, hogy az ellenfelek meggyőznek és kijelentik, hogy megérték, hanem inkább úgy, hogy az ellenfelek lassanként kibálnak és a felnövekvő nemzedék már eleve bozzászik az igazságból.”

Max Planck

Kedves Olvasó!

Max Karl Ernst Ludwig Planck Nobel-díjas német elméleti fizikus, a kvantumelmélet megalkotója. Albert Einstein mellett ő rakta le a modern fizika alapjait. Szakmai pályafutását siker, magánéletét számos kudarc jellemezte; eltemette első házasságából származó mind a négy gyermekét. Minden rossz ellenére egészen haláláig részt vett a tudományos életben, előadásokat tartott, publikált. Nobel-díját a hatáskvantumért kapta, ő az első elméleti fizikus, aki ebben a megtiszteltetésben részesült. Későbbi kutatásai során fedezte fel, hogy a hatáskvantum alapvető szerepet játszik az atomfizikában, átalakítva ezzel az egész fizikai gondolkodást. Életét tette arra, hogy csupán gondolati síkon, a megszerzett ismeretekre és törvényszerűségekre alapozva találja meg az újabb törvényeket, amelyek működtetik, létrehozzák a világot – az embertől, külső hatásoktól függetlenül vagy éppen azok ellenében. Hitvallása szerint „Aki nem képes időnként logikátlanul gondolkodni, az sosem fogja nagy ötletekkel gazdagítani a tudományt.”

Prof. Dr. Patyi András
rektor

Nagykövetek a Ludovikán

H. E. Roland Galbarague – Franciaország

Hagyományteremtő céllal útnak indult a Ludovika Nagyköveti Fórum, amely a jövőben a diplomácia és az egyetemi világ képviselőinek találkozóhelye és vitafóruma kíván lenni. Minden hónapban más ország kerül a reflektorfénybe. A meghívott ország hazánkba akkreditált nagykövete mutatja be az aktuális külpolitikai, gazdasági, biztonságpolitikai kontextust vitaindító előadásában, amelyeket a szakértői kerekasztal résztvevői bontanak tovább. Május hónapban a Francia Köztársaság nagykövete, H. E. Roland Galharague volt a Ludovika vendége

France and EU policies – Current challenges and responses című vitaindító előadásával. Prof. Dr. Patyi András rektor megnyitójában szélesre tárta az egyetem kapuit a diplomácia képviselői előtt, a nyitott és őszinte eszmecsere fontosságát hangsúlyozta és felhívta a figyelmet az egyetem Nemzetközi és Európai Tanulmányok Karának fejlesztésére.

Újabb mentor-oktatók kaptak oklevelet az NKE-n

államháztartásért felelős államtitkára, Dr. Bánfi Ferenc ny. r. vezérőrnagy, a CEPOL – European Police College igazgatója, Bodnár Zsolt r. dandártábornok, a Terrorrelhárítási Központ főigazgató-helyettese, Dr. Deák János ny. vezérezeredes, a Honvédelmi Minisztérium miniszteri főtanácsadója, Dezső Sándor dandártábornok, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat főigazgató-helyettese, Hajzer Károly, a Belügyminisztérium informatikai helyettes államtitkára, Dr. Hazai Lászlóné ny. dandártábornok, a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat Szakértői Intézetének igazgatója, Dr. Ignác István, a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalának elnöke, Kun Szabó István vezérőrnagy, a Honvédelmi Minisztérium társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára, Román István, a Földművelésügyi Minisztérium agrárszakképzésért felelős helyettes államtitkára, Siklósi Péter, a Honvédelmi Minisztérium védelempolitikáért és védelmi tervezésért felelős helyettes államtitkára, Simonné Dr. Berta Krisztina, a Belügyminisztérium európai uniós és nemzetközi helyettes államtitkára, Dr. Szabó Csaba r. ezredes, a Terrorrelhárítási Központ hivatalvezetője és Dr. Végh Zsuzsanna ny. r. dandártábornok, a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal főigazgatója. A mentor-oktatói címet öt éven keresztül viselhetik a szakemberek, akik a többi között előadást tarthatnak, részt vehetnek a szigorlati és záróvizsga-bizottságok munkájában, illetve szakértőként a doktori és habilitációs eljárásokban. A mentor-oktatók a címmel automatikusan tagjaivá válnak a Mentorok Kollégiumának.

Újonnan felkért mentor-oktatók vehették át oklevelüket Prof. Dr. Patyi Andrásról, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem rektorától a Mentorok Kollégiumának ülésén, a Ludovika Főépület Dísztermében. A vezető kormányzati, közigazgatási, rendészeti és honvédelmi szakemberekből álló Mentorok Kollégiuma véleményező és javaslattevő szakértői testületként működik az NKE-n. Mentor-oktatói címet kapott Asztalosné Zupcsán Erika, az Erzsébet Utalványforgalmazó Zrt. fejlesztési igazgatója, Banai Péter Benő, a Nemzetgazdasági Minisztérium

A hónap fotója: Ludovika Fesztivál az Orczy-parkban. 2015. május 16-án

70 év a békéért – ENSZ- konferencia

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kara 2015. május 6-án a Magyar ENSZ Társasággal (MENSZT) karöltve rendezte meg a The United Nations in a Turbulent World – 70 Years in Building Peace and Security című szakmai konferenciáját.

A karnak ez a 2015. február 1-jei megalakulása óta már a második nagyszabású szakmai rendezvénye volt. Az esemény apropóját a világszervezet megalakulásának 70., Magyarország tagságának 60. évfordulója adta.

A konferencia része annak a mobil ENSZ Akadémia programsorozatnak, amelyet a MENSZT még két évvel ezelőtt indított útjára. A korábbi rendezvények napirendjén a világszervezet működését érintő politikai és jogi kérdések szerepeltek, míg a mostani esemény középpontjában a biztonsági és védelmi jellegű témakörök

álltak, köztük is első helyen a válságkezelés és a békefenntartás. A rendezvény Prof. Dr. Padányi József dandártábornok, az NKE tudományos rektorhelyettese, Prof. Dr. Simai Mihály, a MENSZT elnöke és Dr. Tóth Péter, a kar dékánjának üdvözlő szavaival vette kezdetét, majd az előadásokra három panel keretében került sor.

Összehangolja tevékenységét a NÉBIH és az NKE

Hosszú távú együttműködési megállapodást kötött április 27-én a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) és a Nemzeti Közzolgálati Egyetem (NKE). A két szervezet szorosabb összefogásával hatékonyabbá válik a hivatal munkatársainak szakmai fejlesztése, és az NKE-n folyó képzések tartalma is bővülni fog.

A megállapodást a NÉBIH részéről dr. Oravecz Márton elnök, míg az NKE képviseletében Prof. Dr. Patyi András rektor látta el kézjegyével. Az együttműködés lehetővé teszi többek között, hogy a NÉBIH munkatársai külsős óraadóként részt vegyenek az NKE oktatási tevékenységében, valamint, hogy szerepet vállaljanak az egyetem hallgatóinak szakdolgozatai, diplomamunkái, illetve doktori értekezései elbírálásában és a konzulensi tevékenységben. A dokumentum azt is rögzíti, hogy a jövőben a NÉBIH munkatársai részt vesznek a szakirányú továbbképzések és vezetőképzési programok kidolgozásában, különös tekintettel a

felelős fogyasztói magatartás, a felelős gazdálkodás és a természeti értékek védelme témakörökben szervezett kurzusok esetében.

A hivatal vállalja, hogy szakmai gyakorlati lehetőséget biztosítanak az NKE hallgatói számára. Emellett a hatóság és az egyetem tervei között szerepel az is, hogy közös kutatásokat végeznek a fenntarthatóság területén, valamint hazai és nemzetközi tudományos

konferenciákat szerveznek, kiadványokat jelentetnek meg. A megállapodás révén a közzolgálati képzésekhez és kutatásokhoz, valamint a tananyagfejlesztéséhez az NKE felhasználhatja a NÉBIH rendelkezésére álló adat- és információállományt, valamint gyakorlati tapasztalatot. Az együttműködési megállapodás kiemelten kezeli az NKE fenntarthatósági tudásközpontjának megvalósítását is.

A digitális írástudás elterjedését is segítik

Az elektronikus ügyintézés széles körű magyarországi elterjedésének és a digitális írástudás jelenlegi helyzetének javítását is célul tűzi ki az az együttműködési megállapodás, amelyet a Nemzeti Közzolgálati Egyetem (NKE) és a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala (KEK KH) kötött. A Patyi András rektor és Ignác István elnök által jegyzett megállapodás alapján a két intézmény közös szakmai-tudományos műhelyt hoz létre, amelyben a KEK KH által üzemeltetett informatikai szakrendszerekkel és elektronikus szolgáltatásokkal kapcsolatos e-learning tananyagok kidolgozása és folyamatos felülvizsgálata zajlik majd. Emellett az együttműködő partnerek részt vesznek a KEK KH által fejlesztett és üzemeltetett elektronikus közigazgatási

szolgáltatások felhasználói oldali tesztelésében, a tervezett fejlesztéseket megalapozó előzetes vizsgálatok megtervezésében, lefolytatásában, valamint a szakmai tapasztalatok feldolgozásában. Mindezek szakmai alapot teremtenek az NKE oktatási tevékenységének fejlesztéséhez is.

A megállapodás kiterjed a kutatások és képzések összehangolására, valamint közös pályázatok elkészítésére is, valamint közös szakmai rendezvények, konferenciák szervezésére. A KEK KH szakmai konzultációs támogatást nyújt az NKE hallgatói számára e-közigazgatási témájú szakdolgozatok, diplomamunkák, TDK- és doktori dolgozatok készítéséhez, illetve lehetőséget biztosít az NKE hallgatói számára a kötelező közzolgálati szakmai gyakorlat teljesítésére is.

A rendészeti korrupciót kutatják

Rendészeti korrupcióellenes kutatócsoport alakult a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen. A Rendőrség Tudományos Tanácsa és az NKE Rendészetelméleti Kutatóműhelye által létrehozott szervezet az állam korrupcióellenes tevékenységét és az NKE oktató-kutató munkáját is erősítheti. A rendészeti szakma és a társadalom elvárása is, hogy egyre hatékonyabb legyen a korrupció elleni küzdelem. Ennek kutatására hozott létre április 14-én egy állandó szakmai fórumot a Rendőrség Tudományos Tanácsa és az NKE Rendészetelméleti Kutatóműhelye. Az együttműködés egyik fontos célja, hogy a képzésbe is bekerüljön a rendészeti korrupció elleni küzdelem. A rendészeti korrupcióellenes kutatócsoport a tervek szerint évente két alkalommal tart majd ülést. A munkában résztvevők először javaslatot tesznek a kutatási területekre, majd kisebb teamekben kezdik el a kutatói tevékenységet. A Rendészetelméleti Kutatóműhely honlapján elérhetőek lesznek majd a korábbi és a munkacsoport által kimunkált anyagok, eredmények is.

Újabb NKE-sportsikerek

Idén ismét Debrecen adott otthont a felsőoktatási hallgatók legnagyobb megmérettetésének, a vívó MEF0B-nak (Magyar Egyetemisták és Főiskolások Országos Bajnoksága). A 2015. május 2. és 3. között a Békéssy Béla Vívócentrumban megrendezett versenyen a Nemzeti Közzolgálati Egyetemet

idén először mindhárom fegyvernemben (párbajtőr, tőr, kard) képviselték három karunk (HHK, KTK, RTK) hallgatói, míg férfi párbajtőrben és kardban a csapatküzdelmekbe is be tudtunk kapcsolódni. A párbajtőr női mezőnyében Bohus Réka az I., Felker Adrienn a IV. helyen végzett. A férfi párbajtőr csapat az V., a kardcsapat a IV. helyet szerezte meg. Az V. Érd Kupa hat fegyvernemes vívóversenyen férfi párbajtőrben Deák István I., Samu Péter II. helyen végzett, kardban Kiss Ábel aranyérmes lett, míg a kardcsapat a IV. helyet szerezte meg. Az NKE evezős csapata

bronzérmes lett a Magyar Egyetemi-Főiskolai Országos Bajnokságon. A Margitsziget melletti budai Duna-ágban rendezett versenyen nemcsak a felsőoktatási intézmények csapatai, hanem amatőr, céges hajók is indultak.

A Magyar Kempo Szövetség a Felcsút Kupa nevű nemzetközi versenyén Palcsó Krisztián 73 kilogrammos súlycsoportban állt szőnyegre, kezdő versenyzőként a III. helyet szerezte meg. A hölgyek között az RTK Judo Szakosztályának vendégversenyzője, az idei év felfedezettje, az I. évfolyamos újonc Balogh Szilvia indult, aki a II. lett. A teljes erejű, szabály nélküli küzdelemben Szőke Ákos II. évfolyamos hallgatónk

indult 93 kilogrammban. Élete első full contact mérkőzésén I. helyen, aranyérmel a nyakában mutatkozhatott be, a legkeményebb szabályrendszerben.

A kormányablakoknál is benyújthatják kárigényüket a Quaestor-károsultak

A Quaestor-károsultak a postahivatalok mellett 26 kijelölt kormányablakban is benyújthatják kárigényüket 2015. május 6-tól 2015. június 5-ig. A kormányhivatalok vállalták a postai szolgáltatások bővítését a kárigények ügyében. A Quaestor Károsultak Kárrendezési Alapja a károsultak kérelmének benyújtásához űrlapot rendszeresített, amelyhez a kormányablakokban is hozzá lehet jutni, illetve letölteni a

Befektető-védelmi Alap (BEVA) honlapjáról: www.bva.hu és a kormányablak honlapról: <https://kormanyablak.hu>. A kormányablaknál az alapnak címzett kérelmeket zárt borítékban kell benyújtani, a borítékon fel kell tüntetni az alap nevét és – feladóként – a kérelmező nevét, valamint lakcímét. A benyújtó a kérelem átvételéről elismervényt kap. A Quaestor vonatkozásában kizárólag a kárigények benyújtására van lehetőség.

A rendészeti képzés a közszolgálatosság egyik fontos pillére

Interjú Prof. Dr. Ruzsonyi Péter leköszönő dékánnal

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Prof. Dr. Ruzsonyi Péter bv. dandártábornok dékáni megbízatása május 31-én jár le a Rendészettudományi Karon. A elmúlt három év legnagyobb eredményeiről, a rendészeti életpályáról, a jövőről, a börtönök világaról, a terveiről, a családjáról és a megoldásra váró feladatokról beszélgettünk. Megismerve az életútját, nem kérdéses, miért kapott Tauffer Emil-díjat, amely a legmagasabb büntetés-végrehajtási szakmai elismerés Magyarországon.

○ **Hogyan került kapcsolatba a börtönök világával?**

Ruzsonyi Péter: Mindig is ifjúságvédelemmel akartam foglalkozni. Főiskolás koromban kezdtem el odafigyelni a deviáns fiatalokra, klubot vezettem nehéz helyzetbe került tizenévesek számára. Ez adta a szakdolgozatom témáját is. 1983-ban az OTDK-n az egyik bírálómnak nagyon tetszett a dolgozatom és ő ajánlott a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságán dolgozó barátjának, ahonnan a börtönbe vezetett az út. Annak ellenére, hogy az

egyenruha, a katonaság sorállománya után nem vonzott, a börtön idegen, misztikus hely volt számomra, nevelőként kezdtem el dolgozni. A Budapesti Fegyház és Börtönben töltött egy év alatt az előzetestől a fegyházas elítéltekig minden fokozatban eltöltöttem néhány hónapot, megtapasztaltam, hogyan kell foglalkozni a rabokkal.

○ **Milyen nevelési módszereket alkalmazott?**

R. P. A csoportos foglalkozásnál olyan témákat vettem elő, amelyeknek feldolgozása során megnyíltak az emberek

Másik kedvenc területem a sportfoglalkozások voltak. Csapatjáték során a legkönnyebb megismerni a másikat. Az egyéni foglalkozáson a fogvatartottakat helyel kínálom, ami azelőtt soha nem fordult elő velük a büntetés-végrehajtási intézetben.

○ **Nehezen nyílnak meg a fogvatartottak?**

R. P. Aki csak a hatalmat, az egyenruhát látja, az nem nyílik meg. Úgy kell partnerként kezelni őket, hogy közben érezzék, nem vagyunk egyenlők, de ha emberként bánunk velük, őszintén >>

Prof. Dr. Ruzsonyi Péter

Kedvenc könyv • William Golding: *A Legyek Ura*

Kedvenc zene • Zorán, Rózsa Magdi

Hobbi • búvárkodás, evezés

megnyilatkoznak. Ez egy hosszú folyamat eredménye, amelynek során az irántuk tanúsított figyelemért cserébe rendkívül hálásak.

○ **Milyen az élet a büntetés-végrehajtási intézetek falai között?**

R. P. Nyomasztó. Hiszen rácsok, folyosók, elektromos ajtók vannak, ahová bezárják az embert. A világon 181 börtönben voltam, a tapasztalataim alapján elmondhatom, hogy nincs jó börtön. Láttam olyat, amely tetőnapozóval, fűtött medencével felszerelt, de voltam dzsungelben, sivatagban lévőben is.

A börtön fő funkciója a szabadságelvonás, ez nem lehet vidám dolog. Valahol rossznak kell lennie, de nem gonosznak, megnyomorítónak, hanem inkább korlátozónak.

○ **Mi a véleménye a luxusbörtönökről?**

R. P. Inkább aranykalitkának nevezném, amelyek ugyanúgy elveszik a szabadságot, ugyanakkor a fogvatartottak benti élettere, mozgástere, tárgyi felszereltsége lélegzetelállító. Ausztráliában minden egyes kisgyermekes anyuka kap egy családi házat és három – pszichológus által kiválasztott – segítőt. Ott az az alapelv, hogy a kisgyermek, aki nem követett el bűncselekményt, nem érezheti, hogy börtönben van. A személyi állomány nem hord egyenruhát, más a mentalitás, a megközelítés. Amíg a gyermek állami intézményben tanul, minden vakációt az anyukával tölthet az állam költségén. Anyagi forrásokat szentelnek arra, hogy a gyermek ne sérüljön. Számomra nem a körülmények adták a luxust, hanem az, amit közvetített. Texasban egy női börtönben fát vágnak, autópályákon, katonai bázisokon takarítanak, fizikai kihívásokkal is szembe kell nézniük. Ebben azt tartom „luxusnak”, hogy sok időt fordítanak rájuk, rengeteg támogatást és segítséget kapnak és minimális a visszaesés. A társadalom tűrőképessége, támogatottsága a meghatározó a luxus kérdéskörében. Magyarországon a luxusbörtönöknek nem lenne létjogosultsága, a társadalom

elutasítaná. A fogvatartottak jelentős része sem kezelné a helyén.

○ **Említette, hogy 181 börtönben tett látogatást. Mi volt a legmeggrázóbb élménye?**

R. P. Volt olyan börtön, ahol ültetvényeken dolgoztak a fogvatartottak, gyenge higiéniai körülmények között éltek a mindennapokat. Néhányan fadoronggal tartottak rendet a társaik között. A bambusból készült kunyhóknak nem volt ajtaja, ablaka, az eső beesett, embertelen körülmények uralkodtak.

○ **Melyik a világ legkisebb és a legnagyobb börtöne?**

R. P. A legkisebb Dél-Afrikában van, ma már múzeum. Ez egy apartheid-ellenes fekete politikus számára épített egy-személyes börtön. Az általam ismert legnagyobb a 14 ezer fős börtönváros Manilában, ahol a fogvatartottak önszervező életet élnek a falakon belül. Saját boltjuk, templomuk van. Az egyik épületben 1100 halálraitélt volt. Három órrel, pisztollyal felfegyverkezve engedtek be minket, itt éreztem félelmet életemben először. Egy forgatócsoport tagjaként interjút készítettünk velük. A megrendítő az volt, hogy a reménybe vetett reménytelenség érződött a szavaikból.

○ **A nevelői munkakör ellátása a börtönökben milyen kvalitásokat igényel?**

R. P. Nyitottságot, együttműködési készséget, beleérző képességet, amelyek a pedagógusok fontos jellemzői. A börtönben az az eredmény, ha a fogvatartott nem jön vissza a szabadulását követően. Sajnos ebben a vonatkozásban kudarcok sorozatával szembesülünk, hiszen gyakorlatilag csak visszaesőkel találkozunk. Hiányoznak a pozitív visszajelzések, amelyek mindenkit megerősítenek a munka során.

○ **Az RTK-n is szükség van jó pedagógusokra?**

R. P. Az oktatási intézmény specialitásából adódóan itt is nagy szükség van jó pedagógusokra. A rendészeti szakemberek az állampolgárral testközelben

dolgoznak, és általában akkor kerülnek kapcsolatba velük, ha gondjuk van, feszültek, elkeseredettek. A munkára történő felkészítésük akkor hiteles, ha az oktató példakép is tud lenni.

○ **Melyik börtöntípus a leghatékonyabb? Az elrettentő vagy a személyiségformáló?**

R. P. Bizonyos személyiségjegyekkel rendelkező fogvatartottak esetében az elrettentő lehet a célravezető. Számukra az igazi érv a fizikai erő. Ugyanakkor, ha tartós változást akarunk elérni, az elképzelhetetlen személyiségformálás nélkül. Az eredményt nem feltétlenül a visszaesés számadatával tanácsos mérni, ez egy egyszerű mutató. Ha nincs támogató közeg, ahová szabadul – lakhatás, munka, család – hatalmas pofont kap a világtól. A katonás rezsim és a támogató környezet közötti egyensúly a célravezető a jövőre nézve.

○ **Egyéves nevelői munkakör be-töltése után kutatói munkába kezdett a büntetés-végrehatásnál, de a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának a sajtósóvivője is volt. Hogyan emlékszik ezekre az időszakokra?**

R. P. Megerősödött bennem az a hit, hogy a nevelés börtönkörülmények között is érhet el eredményt. Neveléstudományi területen szereztem a PhD-fokozatomat is. A személyiségformálás lehetőségét vizsgáltam fiatalok körében zártintézeti viszonyok között, majd elkezdtem foglalkozni a büntetés-végrehajtási nevelési eljárások nemzetközi elemzésével is. A sajtósóvivői munka egy izgalmas időszaka volt az életemnek, amit nagyon élveztem. Olyan kapcsolatot alakítottam ki a sajtóval, ami a kölcsönös tiszteleten alapult.

○ **Milyen megoldásra váró kérdések maradtak még Önben?**

R. P. Sok olyan eljárást láttam külföldön, ami itthon is bevezethető és vélhetően eredményes lenne. A fogvatartottal meg kell találni a közös nevezőt, ha nincs

A végzős hallgatók igazi élete a tisztavatás napjától kezdődik.

benne szándék a tanulásra, segíteni kell abban, hogy ez kialakuljon, együttműködésének, teljesítményének a függvénye legyen az, hogyan éli a mindennapjait a börtönben.

○ **Mikor várható az életében a következő nagy lépcsőfok a tudomány területén?**

R. P. Az akadémiai doktori eljárást szeretném elindítani. Ez a következő három éves tervem része.

○ **Ez az oka annak, hogy nem nyújtott be újra a dékáni beosztás betöltésére pályázatot?**

R. P. Részben. Határozott időre szólt a megbízásom, lélekben erre a három évre készültem. Nehezen viseltem, hogy keveset tudtam tanítani. Itt az ideje a váltásnak, a megújulásnak, és szeretnék mosolygós apuka is maradni.

○ **Hogyan tudná összegezni a dékáni munkakör ellátásával kapcsolatos eredményeket?**

R. P. Az volt a hitvallásom, hogy egy szakmailag és emberileg is magas szintű csapattal dolgozzam együtt, ez megvalósult. Ahogyan a Kriminálisztikai és a Magatartástudományi Intézet is. Emellett a Doktori Iskola létesítése iránti kérelmet is benyújtottuk a MAB-hoz. Úgy érzem, a munkatársaim bíznak bennem, a legutóbbi ilyen pozitív visszajelzés a napokban befejeződött szenátusi választás volt, ahol a legtöbb jelölést kaptam és újrávalasztottak a karon.

○ **Ön szerint milyen képességek szükségeltetnek a dékáni munkakör ellátásához?**

R. P. Hitelesség, megbízhatóság, együttműködési képesség.

○ **Milyen megoldásra váró feladatok maradtak az RTK-n?**

R. P. A Kriminálisztikai és a Magatartástudományi Intézet hitelességét kell majd megteremteni. Fontos, hogy minél többen szerezzenek tudományos fokozatot.

○ **Milyen érzésekkel adja át a székét a következő dékánnak?**

R. P. Megnyugtató számomra, hogy olyan ember veszi át a stafétabotot, aki a kar hasznára válik. Nem aggódom az RTK jövője miatt, mert úgy érzem, hogy az általam elkezdett folyamatokat az új dékán továbbviszi majd, ugyanakkor számos fejlesztést is bevezet.

○ **Hogyan látja a rendészeti oktatás jelenét és jövőjét?**

R. P. A rendészeti képzés a közszolgálatosság egyik fontos pillére. A megrendelőink elismernek bennünket és komoly elvárásokat is támasztanak. A 22 éves végzett hallgatóink középvezetői feladatokat látnak majd el, náluk idősebb embereket fognak irányítani és számos állampolgári problémával szembesülnek majd, amelyek során gyakorlati készségeket is ki kell alakítaniuk. A végzős hallgatók igazi élete a tisztavatás napjától kezdődik. Meg kell tanulniuk hitelesnek lenni, felelősen dönteni és kiállni az elhatározásuk mellett. Fontos, hogy találjanak olyan szabadidős tevékenységet, amelyben kiteljesedhetnek. Ez lehet szerelem, sport, művészet, a lényeg, hogy feltöltődjenek.

○ **Gödöllőn átvehette az OTDK stafétabotját, hiszen két év múlva az RTK rendezi majd a Had- és Rendészettudományi Szekció versenyt. Mit jelent ez az egyetem és a kar számára?**

R. P. Bizonyítási lehetőség, hiszen egyetemi karként még nem rendeztünk OTDK-t.

Megmutathatjuk majd saját értékeinket, amelyek segítségével az egyetem számára is kivívjuk az elismerést.

○ **Mit jelent az Ön számára a rendészeti életpálya?**

R. P. Hivatást. Több mint harminc éve dolgozom a büntetés-végrehajtás állományában. A rehabilitációm során írta az egyik bírálóm, hogy „jól figyeltem és jól figyeltek rám”. Nem tudnék más hivatást elképzelni magamnak.

○ **Mire a legbüszkébb a pályája során?**

R. P. Én vagyok az első és egyelőre egyetlen egyetemi tanár a büntetés-végrehajtás területén.

○ **Egyfajta értékválság tapasztalható a világban. Önt mi tudja meggyőzni mások értékéről?**

R. P. Hitelesség, emberség, segítőkészség.

○ **Önt mi tölti fel energiával?**

R. P. Az utazás, a hajózás, a természet, a sielés, a búvárkodás és a családom. A lányaim 21 és 27 évesek, a mai napig könnyeznek, ha úgy érzik, hogy méltánytalanság éri őket, és nagyon tudnak örülni az elért eredményeiknek, amelyekért keményen megdolgoznak. A világról azonosan gondolkodunk.

○ **Feleségével, Kriston Andreával könyveket írt egy speciális, nőknek szóló tornáról.**

R. P. Az intimtorna-módszer kizárólag a feleségem szellemi terméke. Én csak az írásban, a könyvvé formálásban segítettem neki. Ma már egyedül írja új könyveit, és be kell ismernem, hogy ezek már sokkal jobbak.

○ **Eszébe jutott az évek során, hogyan alakult volna az élete a „börtön falai között”?**

R. P. A börtönben erőteljes a hierarchia, a vezető minden ott dolgozó emberért felelős, az irányítás határozottan kézi vezérelt. A felsőoktatás sokkal nagyobb önállóságot kíván meg és biztosít egyszerre. Ez lényegesen közelebb áll a személyiségemhez. Jól döntöttem, hogy a tanítást választottam. ●

Ha a fű felett jár a szél, akkor a fűnek meg kell hajolnia

SZÖVEG: SZABÓ TIBOR
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Kína a világ gazdaságára, az atomenergia mindennapi életünkre, Zrínyi Miklós a korabeli magyar politikai élet, a hadtudomány és szépirodalom egyik legjelentősebb alakjaként ránk, magyarokra volt nagy hatással. De vajon fenntartható-e a kínai gazdasági növekedés? Atombiztos-e a nukleáris energián alapuló villamos áram előállítása? Milyen történelmi kincseket rejthet még magában Zrínyi egykori vára?

Paty András rektor kezdeményezésére és ösztönzése nyomán, hagyományteremtő céllal múlt év őszén indult el a Ludovika Szabadegyetem az NKE-n, amelyen regisztrációval bárki részt vehetett. A második félévben az NKE hallgatói már szabadon választható kurzusként is látogathatták az előadásokat. A tudományos témákat közérthető formában feldolgozó előadások telt ház előtt zajlottak keddenként a Ludovika Campuson. Nem volt ez másképp a programsorozat záró előadásain sem. **P. Szabó Sándor**, az NKE Kínai Közigazgatás-, Gazdaság- és Társadalomkutató Központjának igazgatója, fő kutatási területei közé tartoznak Kína nemzetközi kapcsolatai, az ázsiai ország közigazgatása és társadalma. P. Szabó Sándor szerint Kína a világgazdaság egyik motorja, ezért ami az ottani gazdasági életben történik, annak kihatása van az egész világgazdaságra. Ahogy egy régi kínai mondás tartja, ha a fű felett jár a szél, akkor a fűnek meg kell hajolnia. Nem véletlen, hogy előadásában a kínai gazdaság időszerű kérdéseire, az ázsiai ország növekedésének fenntarthatóságára helyezte a hangsúlyt. Arra a kérdésre kereste a választ, hogy vajon

kifulladás-e a kínai növekedés. A kínai gazdaság szele erősen borzolja a gyepet és csavargatja a fákat a világ minden országában, beleértve az Amerikai Egyesült Államokat vagy akár Németországot is, Kína gazdasági nagyhatalmi szerepe elvitathatatlan. Kínáé az USA után a második legnagyobb gazdaság a világon, míg a vásárlóerő tekintetében jelenleg az első helyen áll. Az ázsiai ország a Föld legnagyobb kereskedő nemzete, ezen a területen is világszű. Jelentős belső piaccal rendelkezik, amely mintegy 1,4 milliárd fogyasztót jelent. Tavaly Kínába érkezett a legtöbb külföldi tőkebefektetés, és harmadik helyen végzett a tőkekihelyezés nagyságának „versenyében” is. Az ország a világ legnagyobb energiafelhasználója, ezért rendkívül nagy a befolyása az energiahordozók árára is. A 2008-as pénzügyi és gazdasági világválság előtti években a kínai gazdaság növekedése 10 százalék fölött volt, ami 2008-ban valamelyest visszaesett 9,6 százalékra, 2009-ben 9,2 százalékra, 2010-ben újból 10 százalék fölé került, majd 2011-ben 9,3 százalékos lett. 2012 óta folyamatosan 8 százalék alatti a gazdasági növekedés, ami P. Szabó Sándor szerint szép teljesítmény, de nem Kínában. Szerinte a kínai gazdaság

fenntarthatóságához évente legalább 8 százalék körüli növekedésre lenne szükség. A szakértő hangsúlyozta, hogy a kínai gazdasági növekedés fenntarthatóságának számos rizikófaktora van. A kockázati tényezők között az egyenetlen fejlődést emelte ki. Jelenleg óriási társadalmi feszültségek vannak az országban. Széles tömegek élnek szegénységben, nincs szociális háló és rendkívül nagymértékű a korrupció. A rizikófaktorok között említette még az eltérő gazdasági fejlettséget a régiók, a falvak és városok között, a szélsőséges jövedelemeloszlást a lakosság körében és az árnyékbankrendszer nagyarányú térnyerését. A helyi kormányzatok magas eladósodottága is komoly veszélyt jelent a kínai gazdaságra, amely nehezen kontrollálható és az utóbbi időszakban – egyes becslések szerint – mintegy hetven százalékkal nőtt. Az ingatlanárak emelkedése hatalmas ingatlanbuborékot hozott létre, amely bármikor kipukkanhat. Az előadó érdekeséggé említtette, hogy Pekingben egy hatvan négyzetméteres lakás átszámolva 96 millió forintba kerül. „A gazdasági növekedés, ha nem is fulladt ki, de mindenképpen elfáradt. Harmadik éve gyengélkedik, a növekedés üteme jelentősen lelassult, a kínai gazdaságpolitikának számos problémát kell kezelnie, ha a fejlődést fenn szeretné tartani a jövőben” – mondta összegzésében P. Szabó Sándor.

Pátzay György egy olyan témában tartott előadást, amely a hazai belpolitikai életet bolygatta meg. A Paks 2. beruházás miatt a magyar közbeszédben az elmúlt egy évben előtérbe került az atomenergia felhasználásának indokltsága, az atomerőművek biztonsága. Az NKE Katasztrófavédelmi Intézet iparbiztonsági tanszékének vezetője szerint az

atomenergia mellett szól, hogy koncentrált energiaforrás, az előállítási módja környezetkímélő, az ára versenyképes, emellett fontos a stabil alaperőművi áramforrás megléte és az üzemanyag jó készletezhetősége. Az atomerőművek biztonságával kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az már a tervezésnél eldől, az építésnél, a létesítmény indításánál, az üzemeltetésnél egyaránt szem előtt kell tartani. *Paks és a nukleáris biztonság kérdései* című előadásában hangsúlyozta, hogy a világ és Magyarország energetikai helyzetére egyaránt jellemző a fosszilis energia meghatározó szerepe, az atomenergiáról pedig viták folynak. Pátzay György szerint Magyarország energiaellátásának lehetőségei és energiabiztonsága a közeli jövőben indokolják az atomenergia további felhasználását. A tanszékvezető előadásában vázolta az Európai Unió és benne Magyarország energiaellátottságát és a felhasznált energiaforrások megoszlását. 2010-es adatok alapján az országok villamos energia termelésében a nukleáris hányad Franciaországban volt a legmagasabb, ez több mint 74 százalékot jelentett. Hazánkban ez az arány megközelítőleg 42 százalékos volt. Az EU energiafüggősége különösen olaj és gáz esetében rendkívül magas, a tagországok azok többségét importból szerzik be. A megújuló források tekintetében a vízenergia és biomassza dominálnak, de egyre növekszik a szél- és napenergia szerepe is. Mindezek ellenére még mindig nem történt meg az áttörés a megújuló energiákkal kapcsolatban. Magyarország energiainport-függése 52 százalékos, ezzel a középmezőnyben helyezkedik el az uniós tagállamok között. Hazánkban, bár folyamatosan csökken a fosszilis energia aránya, de még mindig magasnak

mondható, több mint 70 százalékot jelent. A megújuló energiák közül a biomasszában, a geotermikus és a szélenergiában van elsősorban potenciál. Az ország villamos energiával való ellátottságában nagy szerepe van az atomenergiának, ezt a paksi atomerőmű második generációs négy blokkja állítja elő 2000 megawattos összteljesítménnyel. Villamosenergia-termelésünk 2010-ig nagyjából fedezte a fogyasztásunkat, azóta azonban egyre többet importálunk más országokból. Ha megnézzük a magyarországi áramtermelést, azt látjuk, hogy az elmúlt harminc évben a paksi atomerőmű megalapozta az ország stabil áramtermelését. Hangsúlyozta, hogy az atomenergia fűtőelemekből néhány évre be lehet spájzolni, hiszen ezek kis térfogatú anyagok. Tehát abban az esetben, ha egy regionális vagy globális energiaválság alakulna ki a környezetünkben, akkor Magyarország ezt a krízishelyzetet néhány évig úgy élhetné túl, hogy negyven százalékos teljesítménnyel látná el a meghatározó iparágakat és a lakosság alapvető szükségleteit is villamos energiával. Pátzay György szerint az atomerőmű energiabiztonsági kérdés is. Előadásában elmondta, hogy 2013-ban a világon 434 atomerőműblokk működött, ebből 48 ideiglenesen le volt zárva, döntően Japánban. 69 új blokk is épült elsősorban Oroszországban, Kínában és Indiában. Nemzetközi adatok alapján az atomenergia nem veszélytelen, de sokkal biztonságosabb, mint más energiatermelő rendszer. Az előadáson szó esett a modern kori történelem legnagyobb atomkatasztrófájáról is. Csernobilban a baleset következtében közvetlenül 31 ember vesztette életét, és további négyezer áldozatot követelt a radioaktív sugárzás. Pátzay György szót arról is, hogy Németország a fukusimai tragédiát követően úgy döntött, fokozatosan leépíti atomerőműveit, a kieső részt pedig megújuló energiával – döntően szél- és napenergiával – kívánják pótolni. Kiemelte, hogy az atomerőművek biztonsági rendszere sokkal magasabb szintű, mint a szén-, a kőolaj- vagy a földgáz-erőművéké. Az előadó szerint a paksi atomerőmű négy blokkja biztonságosan és gazdaságosan üzemel, nemzetközi felmérés szerint a teljesítménytényező alapján Finnország után a második helyen áll a világban.

Prof. Dr. Padányi József mk. dandártábornok, az NKE tudományos rektorhelyettese a magyar történelem egyik legkiemelkedőbb alakjáról, a költő, hadvezér, politikus által emelt objektumról, Zrínyi-Újvárról és az ahhoz fűződő kutatásról tartott előadást a Ludovika Szabadegyetemen. Zrínyi-Újvár különlegessége és egyedisége abban áll, hogy ez az egyetlen olyan Magyarországon található objektum, amely Zrínyi Miklós nevéhez fűződik. Nagykanizsától mintegy huszonöt kilométerrel délre, a Mura folyó bal partján, a magyar területen

található Belezna, Légrád és Alsódomború települések közelében építette a kor legnagyobb magyar hadtudósa, hogy megvédje az országot. Földből és fából épült sáncvár volt, stratégiai remekül kiválasztott helyen. Őrizte a Muraközt, védte Stájerországot és blokkolta a nagykanizsai török mozgásokat. Óvta az átkelőt a Murán és ellenőrizte a hadiutat. A Dunántúl déli részének a kulcsa volt abban az időben. Zrínyi-Újvár a hódoltsági határ török oldalán épült fel, ami a hadtudós kiváló látásmódját tükrözi. Ez a hely volt a bástyája, illetve pajzsa az egész Muraköznek. A vár olyan magaslatra került, ahonnan az egész vidék belátható volt. A hadvezér innen minden Mura menti mozgást ellenőrizni tudott. „Aki látja az ellenség mozgását, az időben tud rá reagálni, és ezzel taktikai, illetve stratégiai előnyhöz jut” – mondta Padányi József. Többször fedezték fel így Zrínyiék a kóborló török csapatokat, akik megpróbáltak átkelni a Murán. Nagy jelentősége volt a várnak abból a szempontból is, hogy Zrínyi ellenőrizhette Kanizsát is, amely a legfontosabb török végvár volt, a törökök utánpótlásának legfőbb bázisa.

A vár 1661-ben készült el, de mindössze csak három évig állt. A török sereg szemében olyannyira száka volt, hogy minden eszközzel el akarták tüntetni a föld felszínéről is. 1664-ben úgy döntöttek, hogy Bécs helyett ezt a kis várat ostromolják meg, amely egy hónap alatt veszett oda, és mindössze három nap alatt kapával és kaszával tették a földdel egyenlővé. A vasvári békében pedig kikötötték, hogy Zrínyi-Újvár soha nem épülhet fel újra.

Az előadó Vándor László és Költő László nevét emelte ki napjaink régészei közül, akik elvülhetetlen érdemeket szereztek a Zrínyi-Újvárral összefüggő kutatásban, csakúgy, mint Négyesi Lajos. A vár pontos helyének azonosítása úgynevezett harc-ter- vagy csatatérkutatással folyik, azaz nem a vár, hanem az ostrom nyomait kutatják, és ezek beazonosításával próbálnak következtetni a vár meghatározó pontjaira. Négyesi József szavaival élve Zrínyi-Újvár tulajdonképpen egy időkapzsula, hiszen ott sem előtte, sem utána nem volt nagy csata. Amit ott felfedeznek, az 1664 júniusának a lenyomata. Ez olyannyira igaz, hogy gyakran szinte a föld felszínén találnak muskétagyolyókat. Padányi József hozzáfűzte, hogy minden olyan információt próbálnak begyűjteni, amelyből akár közvetlen, akár közvetett következtetést le lehet vonni, és ezeket az eredményeket minden lehetséges, a témáról szóló fórumon igyekeznek bemutatni. Születtek erről könyvek, és számtalan konferenciát is tartottak a témában.

A Ludovika Szabadegyetem pár hónapra bezárja kapuit, szeptembertől új témákkal és előadásokkal folytatódik a program-sorozat. ●

Tisztelet és megbecsülés a rendvédelmi dolgozóknak

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Április 24. Szent György napja, több mint 20 éve a rendőrség ünnepe. „Ez a nap a testület, a szervezeti kultúra ünnepe. Mindazoké, akik figyelmüket a rendőrségre irányítják ebből az alkalomból” – mondta Papp Károly r. altábornagy, országos rendőrfőkapitány, a Bonum Publicum olvasóinak a Városligetben tartott V. Rendőr- és Tűzoltónapon. Majd így folytatta: „Munkatársaimat tisztelet és megbecsülés illeti ezen a napon, akik jogszabályi felhatalmazás alapján mindent megtesznek annak érdekében, hogy állampolgáraink biztonságban érezhessék magukat. Tisztelettel gondolunk arra a több ezer kollégánkra is, akik ezen a napon szolgálatot teljesítenek.”

A Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendészeti Tudományi Karának és a Katasztrófavédelmi Intézetének hatvan oktatója és hallgatója képviselte az egyetemet a városligeti rendezvényen, amelyet 1992

óta rendeznek meg. A kar képzései mindig is nagy népszerűségnek örvendtek, és ez a rendőrnapi sem volt másképp: mintegy 2500 érdeklődő volt kíváncsi az RTK-ra, leginkább a bűnügyi szakírányra. Prof. Dr. Blaskó Béla ny. r. vezérőrnagy, az RTK oktatási dékánhelyettese

szerint az esemény azért is fontos, mert lehetőséget teremt a karon korábban végzett hallgatókkal való találkozásra. „Többen közülük ma már vezető beosztást töltenek be, és ez azt jelenti, hogy az RTK és a jogelőd intézménye kitűnő munkát végzett.”

A rendezvényen a látogatók színvonalas és változatos programok során ismerkedhettek meg a rendőri munkával. Láthattak oldtimer autókat, rendőr- és tűzoltóautókat, szolgálati kutyákat, hagyományőrző lovas rendőröket, fegyverkiállítást, vezetési szimulátort, motoros, helikopteres, valamint a Rendészettudományi Kar intézkedéstaktikai és tonfa bemutatóját is.

A rendőrnapon a családi programok mellett számos szakmai előadás és bemutató várta az érdeklődőket. Buzsek Gábor r. dandártábornok, Budapest főkapitánya szerint a rendőrség kiemelt figyelmet fordít a rendészeti pályaorientációs képzésre és a rendőri hivatás iránt egyre többen kötelezik el magukat.

Rakai-Szűcs Réka, az ORFK Humán Szolgálat r. századosa a rendőri életpályamodellről tartott tájékoztatást. Elmondta, hogy a közbiztonság felett őrködni felelősségteljes feladat, ugyanakkor felemelő érzés. Majd hozzátette: „Számomra a Rendőr- és Tűzoltónap lehetőségét teremtett arra, hogy a kollégáimmal megmutassuk, milyen nagy család vagyunk.” Az ORFK Rendészeti Szervek Kiképző Központjának kiképzője, Gáspár Attila r. alezredes az újraélesztés technikáját és az eszközös légútbiztosítást mutatta meg. Elmondta, hogy három-négy éven belül minden rendőr megkapja Magyarországon azt a képzést, amelynek segítségével a sérülteket szakszerűen elláthatják.

A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács munkatársai mesés bűnmegelőzési projektjüket ismertették, amelynek részeként 7-14 éves gyermekeknek készítenek képrejtvényeket, mesekönyveket bűnmegelőzési témákban. A résztvevőknek bűnmegelőzési tanácsokat adtak, és tudatosították az emberekben, hogy a prevenció minden ember feladata. Az Emberi Erőforrások Minisztériumával közösen elindított

AZ ÁPRILIS 24-EI SZENT GYÖRGY NAPOT „HÁZON BELÜL” IS MEGÜNNEPELTÉK AZ RTK-N. A KAR HALLGATÓI ÖNKORMÁNYZATA KARI NAPOT, AZ RTK VEZETÉSE ÜNNEPSÉGET SZERVEZETT.

„Sárkányölő Szent György a küzdelem, az esetek segítésének, támogatásának jelképévé vált. Élete, vértanúhalála és legendája példázata annak az elvnek, hogy küzdeni sohasem valaki, hanem valami ellen hivatott az ember. Ezt a legendát tette élővé 1992-ben a magyar állam, amikor Szent György napját a rendőrség ünnepévé nyilvánította. Április 24-én az összes rendőrünkre büszkék lehetünk” – fogalmazott Prof. Dr. Blaskó Béla r. vezérőrnagy, oktatási dékánhelyettes az ünnepségen.

„Szent György nemes jellemének tulajdonságai, a bátorság, a hősiesség, a kitartás, a nehézségek méltóságteljes tűrése, a bátor szembeszállás a veszélyekkel és a bajba jutottak önzetlen segítése méltó példaképként állíthatók egy demokratikus állam modern rendőrsége elé” – hangoztatta ünnepi beszédében Girhiny Kornél r. főhadnagy, a Kriminálisztikai Tanszék oktatója. Majd elmondta, hogy sok ország címerében és zászlaján látható a lovon ülő lovag, továbbá Szent György vitéz zománcképe megtalálható a magyar Szent Koronán is. A középkorban a lovagok oltalmazója, a zarándokok védőszentje volt.

A Rendőrség Napja alkalmából alparancsnoki tevékenységükért és kiemelkedő közösségi munkájukért több hallgató dicséretben részesült.

Az RTK Hallgatói Önkormányzata által szervezett Kari Napnak a Rendészeti Szervek Kiképző Központja adott otthont. „Az volt a célunk, hogy a már megszokott családi hangulatot a majálisi mulatságokhoz hasonló élmények formájában felelevenítsük. Zenével, játékos vetélkedők sokaságával igyekeztünk tarkítani rendezvényünket, amelyen nagy sikert aratott az élőteke, a lézerharc csapatjáték, a strandröplabda, valamint a freestyle foci és a tonfa bemutató is” – fogalmazott Fidel Dávid, az RTK HÖK elnöke.

Legyen a sport a szenvedélyed projekt a sport személyiségfejlesztő hatására épít, amely segít beilleszkedni a közösségekbe. Az Országos Kriminálisztikai és Detektív Egyesület is szolgált a gyermekek számára bűnmegelőzési tanácsokkal.

A hagyományos rendőrnapi eseményekhez 2011-ben a tűzoltók is csatlakoztak. Varga Ferenc t. dandártábornok, a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság igazgatója szerint bajtársiasság és barátság köti össze a rendőröket és a tűzoltókat, mindannyian az állampolgárok védelmére esküdtek fel. „A munka során nem nélkülözhetjük az önkénteseket, hiszen összefogás nélkül nem lehetünk hatékonyak” – fogalmazott a dandártábornok. Az idei eseményen volt vradó-kamion,

fűstsátor, légzőkészülék, tűztálca, tűzoltóautó-kiállítás régi kocsifecsken-dővel, habképző anyaggal és magasból mentési bemutató, továbbá tűzoltó gépjárművek, feszítő-vágó berendezések. A felmenő rendszerű, *A tudás életet menthet* elnevezésű katasztrófavédelmi ifjúsági verseny országos döntőjét is a rendezvényen tartották 250 diák részvételével, akik öt főből álló csapatokban, tizenegy állomáson versenyeztek. „A fűstsátor volt a legnépszerűbb, ötven légzőpalacknyi levegőt használtunk fel, négyezren fordultak meg nálunk. Húsz éve vagyok tűzoltó, ez a legjobb dolog, ami történt velem az életem során” – hangoztatta Vass Ferenc t. százados, a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság kiemelt főelőadója. ●

Eredményesen zárult a Végvár 2015

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES, SZŐÖR ÁDÁM

FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A Nemzeti Közsolgálati Egyetem négy karának mintegy 670 hallgatója vett részt a Végvár 2015 nevet viselő közös közszolgálati gyakorlaton. A két nap alatt öt helyszínen, szimulált szituációban teljesítették feladataikat a résztvevők, akiknek munkáját az egyetem oktatói és a közszolgálati szervek munkatársai segítették.

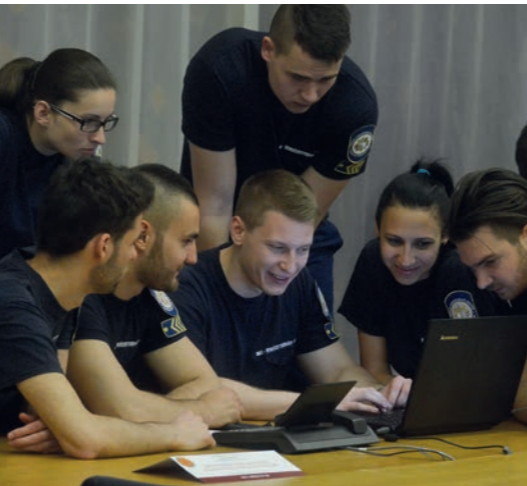
A kétnapos program során egy hazánkat ért szimulált támadással kapcsolatos komplex feladatot kellett a gyakorlat résztvevőinek megvalósítani. A hallgatók ennek részeként határrendészeti, harcászati és közigazgatási

tevékenységeket is gyakorolhattak. A tavalyihoz képest új elemként jelent meg a diplomáciai terület, amelyet a NKE új karának, a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Karnak a hallgatói képviseltek. A gyakorlat során – a jelenlegi valós világpolitikai helyzetnek megfelelően – hangsúlyos feladatot

jelentett a migráció kezelése. Ehhez a csobánkai gyakorlótér szolgáltatott kiváló helyszínt, míg Ócsán a fegyveres harc taktikai elemeit sajátíthatták el a résztvevők. Haáz Áron főhadnagy, az NKE oktatója, az ócsai gyakorlat vezetője a Bonum Publicumnak elmondta: a

lövész honvédtisztjelöltek egy védelmi harcot mutattak be, amelynek során az ellenség gyalogosan támadta meg a lövészárkokban lévőket, akik segítséget kértek a mögöttes területen lévő harckocsizóktól. Egy BTR harcjárművel üldözőbe vették az ellenséget, és a műszaki zár vonaláig szorították őket vissza. A főhadnagytól megtudtuk, hogy rendszeresen tartanak különböző tartalmú és összetételű gyakorlatokat a honvédtisztjelölteknek, akiknek a valós életben sokféle feladatuk lesz a békefenntartástól a katasztrófavédelemig. A rutinfeladatok gyakorlása mellett mindig valami újat is tanulnak a hallgatók, legutóbb például egy több napon keresztül végzett gyakorlat során éjszakai feladatokat is kaptak. Haáz Áron szerint fontos, hogy a honvédtisztjelöltek minél többször tudjanak parancsnoki pozícióban is szerepelni. A Végvár 2015 gyakorlaton harmincötven vettek részt, ebből hárman híradósok voltak, a többiek lövészek. A feladatokat vaklőszerezellel hajtották végre, de ma már a Magyar Honvédség is rendelkezik egy modern, lézeres rendszerrel, amit az Egyesült Államok bocsátott hazánk rendelkezésére. Az úgynevezett MILES rendszer lényege, hogy vaklőszeres tüzelésnél a fegyver jelet bocsát ki. Találat érzékelések a megcélzott katona sisakjára, illetve testére szerelt jelző sípoló hangot ad ki. „Halálos” lövésnél a találatot kapott katona lézeres egysége azonnal kikapcsol, így attól kezdve számára befejeződik a harc. *„Ennek az eszköznek a segítségével a harci morált is javítani lehet, hiszen a katonák így sokkal komolyabban veszik a harctéri mozgásokat”* – tette hozzá Haáz Áron.

Amíg a honvédtisztjelöltek sokszor az árokokban kúszva teljesítették a gyakorlat számukra előírt feladatait, a tervezést és az irányítást a HHK, az RTK és a Ludovika Campus épületeiben gyakorolták a hallgatók. A HHK dísztermében

különböző csoportokban dolgoztak a fiatalok, akik mindannyian hasznosnak ítélték a gyakorlatot. Nagy az összhang a különböző karok és az egy asztalnál ülők között is, ezért mindenképpen hasznos tapasztalatokat szereztünk – mondta el lapunkban Sütő Luca, a KTK másodéves, igazgatásszervező szakos hallgatója, akinek társaival együtt az volt a feladata, hogy szakmai tanácsot adjon a kormány számára. Kucsabert Dávid, a KTK nemzetközi igazgatási szakos hallgatója ehhez hozzáteszi: a védelmi kiadásokra szánt 800 milliárd forintot elő kellett teremtenünk és javaslatokat tennünk a kormánynak a megelőző védelmi helyzet bevezetéséről. Különösen jó volt, hogy

megismerhettük a HIKOM (Honvédelmi Igazgatási Koordinációs Tárcaközi Munkacsoport) munkáját. A HIKOM egyébként a kormány javaslattevő, véleményező, tanácsadói tevékenységet végző szerve, amelynek munkájában az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (OKF) is részt vesz. A Végvár 2015 gyakorlaton az OKF-et a Katasztrófavédelmi Intézet hallgatói képviselték, akik közül Sebestyén Anikó úgy látja, a gyakorlat kiváló lehetőség volt arra, hogy a rendszer működését egy konkrét válsághelyzet kapcsán megismerjék. Bogacsó Bálint azt is hozzáteszi, hogy az NKE hallgatói és a különböző szakmák is közelebb kerülnek egymáshoz. Így véli ezt Remeczki Dorina, az RTK harmadéves,

pénzügyi nyomozó szakos hallgatója is, akinek társaival együtt az illegális bevándorlás kapcsán keletkező feladatokban kellett közreműködniük. *„Ehhez a Bevándorlási Hivatallal és a rendőrséggel is szoros kapcsolatban kellett lennünk”* – tette hozzá. A HHK-hoz hasonlóan az RTK-n is nagy volt a sürgés-forgás. Cseszregi Bálint közrendvédelmi szakirányos hallgató a megyei rendvédelmi szervek sajtószóvivőjeként összekötő tiszti feladatokat látott el, kapcsolatot tartott a társszervekkel. *„A négy kar közötti együttműködés hatékony volt, az oktató tisztek megfelelő segítséget adtak számunkra. Azt tapasztaltuk, hogy mindazt a tudást, amely a gyakorlat végrehajtásához szükségeltetett, már elsajátítottuk a hároméves képzésünk*

során” – hangoztatta az RTK harmadéves hallgatója. Hlatkulik-Decsi Péter közrendvédelmi szakirányú hallgató az ORFK törzsében a Közbiztonsági Csoport vezetőjeként tevékenykedett. Úgy látta a két nap során, hogy rendkívül fontos a társszervekkel való együttműködés, hiszen a komplex feladatok megoldása csak közös erővel lehetséges, az egységes közszolgálati szemléletmód közelítésével. A Végvár 2015 gyakorlat egyik új elemeként jelent meg a diplomácia, amelyet a nemrégiben megalakult Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar hallgatói képviseltek a Ludovika Campuson berendezett helyiségekben. Zsichla Bonifác, a nemzetközi közszolgálati kapcsolatok szakirányon tanuló első éves hallgató elmondta: a kialakult nemzetközi konfliktus diplomáciai hátterét próbálták szimulálni. Ennek során egy olyan tárgyaláson vettek részt, amelyen az érintett országok képviselői próbáltak közös megoldást találni a helyzetre. *„Itt magunk is kipróbálhattuk, milyen az, amikor a különböző érdekek ütköznek és a nemzetközi szervezetek közvetítenek a felek között”* – emelte ki. A Végvár 2015 egy részét az NKE rektora is megtekintette. Patyi András az RTK-ra látogatott el, ahol a törzsek vezetőitől és a hallgatóktól tájékozódott a gyakorlat menetéről és az elvégzett feladatokról. *„A közszolgálati közös*

gyakorlat egyrészt a belügyi, honvédelmi, közigazgatási szervek együttműködését hivatott bemutatni, másrészt az a cél, hogy a résztvevő civil hallgatókat felkészítse a különleges jogrenddel kapcsolatos feladatokra, ugyanis ilyen típusú készségeket a képzés során nem sajátítanak el. Elképzelhető, hogy ezek a diákok sohasem kerülnek a védelmi bizottság közelébe, a közigazgatási karrierpályáját úgy töltik be, hogy nem kell katasztrófavédelmi, megelőző védelmi vagy veszélyhelyzetben tevékenykedniük. A gyakorlat során két nap alatt észrevétlenül sajátítanak el szakki-fejlesztéseket és módszereket. Megtanulják például a műveleti napló vezetését, a jelentésadást, ezáltal a gyakorlat a készségek fejlesztésére koncentrálnak” – foglalta össze véleményét a rektor. A hallgatók a rájuk bízott feladatokat hatékonyan látták el, ami hozzájárult az egységes közszolgálati szemlélet erősítéséhez – értékelt Kovács Gábor oktatási rektorhelyettes, a gyakorlat vezetője. A dandártábornok szerint a rendszerben való gondolkodás és a különböző hivatásrendek szoros együttműködése jellemezte a résztvevők munkáját. Kovács Gábor hozzátette: az NKE a jövőben tovább szeretné szélesíteni a gyakorlatban résztvevők körét és a feladatok mennyiségét is, ennek megfelelően a szomszédos országok közszolgálati szerveit is szeretnék bekapcsolni a munkába. A gyakorlat tartalmi bővítéséről beszélt Janza Frigyes ny. rendőr vezérőrnagy is, aki szerint a következő években olyan új területeket lehet bevonni a közös munkába, mint az élelmiszerbiztonság vagy az egészségügyi rendszet. *„Erre azért van szükség, hogy hallgatóink ne csak tudatilag, hanem érzelmileg is átélhessék az együttműködés fontosságát”* – tette hozzá a Fenntartó Testület tagja. Janza Frigyes arról is szólt, hogy a kormányhivatalok megváltozott struktúráját is figyelembe kell venni a következő gyakorlatok tervezésénél. ●

Ludovika Fesztivál

először az NKE szervezésében

SZÖVEG: SZŐÖR ADÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A tisztavatást megelőző, úgynevezett Száznapos Ünnepség mellett számos érdekes programot kínált ebben az évben is a Ludovika Fesztivál az Orczy-parkban. Az immáron hatodik alkalommal megtartott rendezvényen az MH Ludovika Zászlóalj kiváló tanulmányi eredményű, negyedéves honvédtisztjelöltjei részére adtak át elismeréseket. Az idén először Nemzeti Közszolgálati Egyetem szervezésében megvalósuló eseményen látványos katonai, rendészeti és katasztrófavédelmi bemutatókon vehettek részt a szépszájú közönség. A rendezvény egyik újdonsága az első világháborús centenáriumhoz kapcsolódó kalandjáték volt.

A Ludovika Fesztivál immáron hagyományosan a Száznapos Ünnepséggel kezdődött, amelyen Hende Csaba is beszédet mondott. A honvédelmi tárca vezetője százegy nagyszerű fiatal nagy napjának nevezte az ünnepséget, amelynek múltja 1924-ig nyúlik vissza, amikor a 18. században megkezdett és 1919-ben megszakadt rendezvényt ismét megtartották a végzős akadémisták tiszteletére. Az ünnepség elnevezése arra a száz napra utal, amely még hátravan a hallgatóknak a tisztavatásig. „Azért jöttünk el, hogy köszönetet mondjunk és veletek örüljünk” – fordult a honvédtisztjelöltekhez a miniszter, aki szerint mindenki megállta a helyét, méltán viseli az egyenruháját és emeli a tekintetét a Ludovika csapatzászlajára.

Hende Csaba beszédét követően Boldizsár Gábor ezredes, a HHK dékánja a Bolyai-vándorkardot és a Bolyai-díszőt, a Ludovika-émlékardot, a Kossuth-díszőt, a Repülős díszőt és a Hadik András Tanulmányi Vándordíjat, míg Kovács Bertalan, a békés megyei Kvasz András Repülő- és Ejtőernyős Egyesület elnöke a Kvasz András Repülős díszőt adta át az arra érdemes fiataloknak. Scmittné Makray Katalin zászlóánya alapította a Szent László-díjat, amelyet idén először kaphatott meg hallgató. Az alapító beszédében elmondta, hogy a zászló szent dolog számára, egy közösség, egy nemzet összetartozásának szimbóluma. A zászlóánya szerint a honvédtisztjelölteknek még sokat kell tenniük azért, hogy kivívják a korábbi ludovikások tiszteletét. „Nem elég elsajátítaniuk a legmodernebb ismereteket, a jellemük, az emberi viselkedésük is példa kell, hogy legyen” – tette hozzá. >>

A Ludovika Kalandjáték fejlesztője Marosi Z. Tamás, művésznevén Pierrot, aki zenei pályája mellett már régóta foglalkozik a valós térben életre kelő, egy történetet középpontba helyező játékok kidolgozásával. Pierrot a Bonum Publicumnak elmondta: azok tudnak a legsikeresebbek lenni az ilyen jellegű versenyeken, akik elfogadják az alaptörténetet. Ez egyébként nem is olyan nehéz, hiszen alapvetően valós, megtörtént eseményekről van szó, amelyek csak néhány fiktív elemmel vannak kiegészítve. Pierrot elmondta, hogy a történet szerint egy Olaszországban élő idős úriember a Ludovikán rendezett kiállításról szóló internetes tudósításban fedezi fel egykori nagyapja hadinaplóját, amelyről a családi legendárium azt tartja, elvezethet valamilyen fontos kincsre tartalmazó ládához. Az ebből a történetből kiinduló versenyen kellett a résztvevőknek Budapest utcáin járva minél ügyesebben és gyorsabban megoldani különböző feladatokat. Pierrot 25 éves zenei múltja mellett már 15 éve foglalkozik játékok fejlesztésével. A mostanival párhuzamosan dolgoztak ki munkatársaival egy olyan játékot, amely az 1664-es szentgotthárdi csata egy részét dolgozza fel, végigjáratva a résztvevőket a „harci ösvényeken”. Ehhez egy interaktív terepasztalt is kifejlesztettek, a játék egy része ezen is zajlik.

„Egyetemvárosként büszkék vagyunk, hogy otthont adhatunk a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Ludovika Campusának” – ezzel kezdte köszöntőjét Sára Botond. A Ludovika Fesztivál megrendezését is támogató Józsefváros alpolgármestere beszédében utalt arra, hogy becsületbeli ügynek tartja a Ludovikát, már csak azért is, mert nagyapja a második világháború kitérésének évében volt végzős hallgatója a Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémiának. Sári Szabolcs alezredes, az MH Ludovika Zászlóalj megbízott parancsnoka a honvédtisztjelöltek számára még hátralévő száz nappal kapcsolatban elmondta, hogy öröm és néha keserűség szegélyezi majd ezt az időszakot, de „Önök száz, kétszáz, több száz nap múlva is számíthatnak majd egymásra, sorsuk összefonódott, bajtársak lettek” – tette hozzá a megbízott parancsnok. A Ludovika Fesztiválon alakult meg az NKE Sportegyesület Ludovika Huszár Díszszakasz Szakosztálya. Az alapító oklevelet dr. Gál András Levente, az NKE díszpolgára, a díszszakasz alapítója adta át dr. Kovács Gábor rektorhelyettesnek. A Ludovika Fesztiválon a szervezők olyan látványos programokkal várták az érdeklődőket, mint például a roncsvágással kísért műszaki mentési, a katonai közelharc- és a rendőrku-tya-bemutató. Emellett intézkedéstaktikai gyakorlatokra is sor

került, de robbanóanyag-kereső kutyákat is láthattak „munka közben”. A rendezvényen bemutatkoztak a Nemzeti Közzolgálati Egyetem karai és intézményei is, valamint óránkénti épületvezetésre is sor került a Ludovika Főépületben. A fesztivál ideje alatt ingyenesen volt látogatható az Orczy Kalandpark is. Az egész napos rendezvény a Ludovika Esttel zárult. Az esemény egyik újdonsága a Ludovika Kalandjáték volt, amely a Nagy Háború eseményeire emlékező centenáriumi rendezvény-sorozathoz csatlakozott. A felsőoktatási intézmények hallgatóiból álló csapatoknak a Ludovika Campusról indulva kellett feltérképezniük Budapest I. világháborús emlékhelyeit és különböző feladatokat teljesíteniük, így például meg kellett fejteniük a történet középpontjában álló hadinapló fedelének kódját. Emellett fontos volt az is, hogy a csapatok minél hamarabb teljesítsék a „küldetést”. Ez legjobban az NKE Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar hallgatóinak sikerült, akik 4 óra 45 perc alatt értek célba. Második az ELTE BTK színeiben versenyző csoport lett 4 óra 50 perces idővel, míg a harmadik helyen az NKE HHK Önkéntesek csapata végzett 5 óra 24 perces idővel. A győztes gárda tagjai Doberdóba utazhatnak el egy hétvégére a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar egyik hadtörténetével. ●

Bolyai-vándorkard

Verbényi Dávid, BSc katonai gazdálkodási alapképzési szak, hadtáp szakirány

Bolyai-díztör

Szabó Szilvia, BSc had- és biztonságtechnikai mérnöki alapképzési szak, híradó szakirány, katonai információbiztonsági specializáció

Ludovika-emlékkard

Kapcsándi Tamás, BSc katonai vezetői alapképzési szak, lövész szakirány

Kossuth-díztör

Szabó Bernadett, BSc katonai vezetői alapképzési szak, harcokocsizó szakirány

Repülős díztör

Kiss Zsolt, BSc had- és biztonságtechnikai mérnöki alapképzési szak, repülőműszaki szakirány, fedélzeti rendszerek specializáció, műszer és automatika modul

Hadik András Tanulmányi Vándordíj

H_AN4_HBH161 számú IV. évfolyamos tancsoport, BSc had- és biztonságtechnikai mérnöki alapképzési szak, haditechnikai szakirány, fegyverzettechnikai specializáció

Kvasz András Repülő Díztör

Fábián Kristóf, BSc had- és biztonságtechnikai mérnöki alapképzési szak, repülőműszaki szakirány fedélzeti rendszerek specializációs műszer és automatika modul

Szent László-díj

Szatmári András Zoltán, IV. évfolyamos BSc had- és biztonságpolitikai mérnöki alapképzési szak, haditechnikai szakirány, fegyverzettechnikai specializáció

„Egymás kezét fogva, egymást segítve kell egy irányba haladni!”

SZÖVEG: SZABÓ TIBOR

Egy mondás szerint a tökéletlenség lényege nem az, hogy az épeket elkülöníti a fogyatékosoktól, hanem éppenhogy összeköti őket. Ezt a célt szolgálja az a kurzus is, amely a Fogyatékosokkal élők esélyegyenlősége a közzolgálatban címet viseli, és amely a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Karának Életpálya és Emberi Erőforrás Intézetében indult idén tavasszal. Ezen az érzékenyítő képzésen többek között olyan neves szakemberek tartottak előadást, mint Dr. Kósa Ádám európai parlamenti képviselő, az EP Fogyatékosok ügyi Frakcióközi Munkacsoportjának elnöke, Szekeres Pál, az EMMI fogyatékos emberek társadalmi integrációjával kapcsolatos feladatokért felelős miniszteri biztosa, illetve Dr. Tapolczai Gergely siket országgyűlési képviselő.

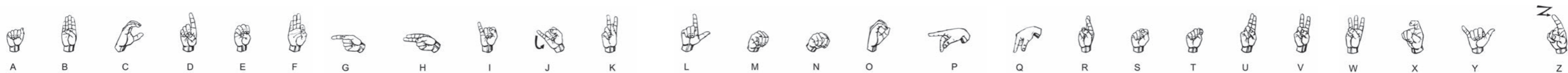
Dr. Kriskó Edina, az NKE KTK egyetemi adjunktusa elmondta, hogy a tanszéken már évek óta szerepel a tantárgyi kínálatban egy úgynevezett esélyegyenlőségi kommunikációs tantárgy, amelyre azonban nem mindig jelentkezett elég hallgató, ezért nehéz volt elindítani. Tavaly októberben a Miniszterelnökség Közigazgatási Államtitkársága, pontosabban Kósa Ádám európai parlamenti képviselő fordult az egyetem vezetéséhez azzal, hogy ők szívesen támogatnának egy esélyegyenlőségről szóló képzési programot, és delegálnának szakértőket az előadások megtartásához. Az adjunktus hozzáfűzte, hogy az NKE minden karán szerepel valamilyen esélyegyenlőségi tantárgy a felvehető kurzusok között. A képzés kialakításánál elsősorban az volt a fő szempont, hogy olyan típusú fogyatékosok is kerüljenek be a kurzus előadásainak az anyagába, amelyek nem annyira közismertek, mint például a mozgás- vagy látászervi fogyatékosok. Így lettek részei az oktatási anyagnak az érzelmi, akarati fogyatékos típusok, amelyekről sokkal kevesebbet tudnak az átlagemberek, illetve a hallgatók. Ide sorolható például az autizmus spektrum zavar, amelyről külön előadás hangzott el közvetlenül az Autizmus Világnap (április 2.) előtt Kóvári Edit, az Autisták Országos Szövetsége elnökének részvételével. Előfordult már egyébként a karon, hogy autizmus spektrum zavarral küzdő hallgató vett részt a képzésben, tehát az egyetemi polgárok érintettsége óhatatlanul is felmerül. Ilyen esetben pedig nem árt tudnunk, hogy az autista emberek agya másképpen dolgozza fel a külvilágból érkező hatásokat. Az eltérő fejlődés az oka annak, hogy érzékszerveik sokszor túlságosan kifinomultak, vagy éppen ellenkezőleg, nem elég érzékenyek ahhoz, hogy befogadják a környezet ingereit, s ez jelentősen megnehezíti a társas kapcsolataikat is. A spektrum szó pedig ebben az esetben arra utal, hogy az autizmusnak számtalan megjelenési formája van, zavart állapotok, viselkedések széles spektrumát fogja át. A továbbiakban szeretnénk a képzésben részt vett hallgatóknál elégedettségmérést végezni, hogy megtudják, a rendhagyó kurzus mennyiben felelt meg a várakozásaiknak, a tárgy hasznosságát hogyan ítélik meg. A tapasztalat egyébként az volt, hogy az előadások végén a hallgatók eléggé bátoritanok voltak, gyakran nem tudták, hogyan tegyenek fel egy kérdést, problémát okozott a szóhasználat az adott fogyatékosokkal élőkkal kapcsolatban, kezdetben gyakran az „ilyen ember” kifejezést használták. A képzés végére ez már nem jelentett nehézséget. A jövőre nézve Kriskó Edina elmondta, hogy ez a képzés megmarad a tantárgyi portfólióban,

szükségességéhez kétség sem fér. Amit a Fogyatékosokkal élő esélyegyenlősége a közszolgálatban című tantárgy jövőjével kapcsolatban még át kell gondolni az az, hogy miként lehet megtalálni az egyensúlyt a külső és belső oktatói kapacitások kihasználásában. A külső szakértők – legtöbbször valamely érdekképviselői szerv vezetői – pozíciójuknál fogva nagyon elfoglaltak. A kar oktatói pedig oktatási profiljukat tekintve kevesebb tapasztalattal rendelkeznek e területen. Hangsúlyozta, hogy a kurzus során sikerült megtalálni az egyensúlyt a szakmai ismeretek és az emberi érzelmek kibontása, az empátia fejlesztése és az attitűdök formálása szempontjából. Kriskó Edina elmondta, hogy a mesterszakon van egy hasonló jellegű képzés, egy úgynevezett esélyegyenlőségi kommunikációs tréning. Ez főként interaktív, és a tapasztalati tanulás módszerére építő kurzus. Tavaly ennek a tréningnek a hallgatói részt vettek a Láthatatlan Kiállításon, illetve bejárták a Ménesi úti campust fehér bottal, bekötött szemmel, csörgőlabdázta és megismertek a jelnyelvi ábécével, vagyis a daktillal. Szekeres Pál, az EMMI fogyatékos emberek társadalmi integrációjával kapcsolatos feladatokért felelős miniszteri biztosa a Bonum Publicumnak elmondta, azzal, hogy még jobban megnyíltak a lehetőségek a fogyatékos emberek előtt akár a sportban vagy a kultúrában, még inkább megmutathatják magukat. Példaként említette Deák Bill Gyulát, aki ha koncertezik, akkor a közönség egyfelől lát egy amputált férfit, egy fantasztikus hangú művészt, és akkor a rajongói elfelejtik, hogy egy mozgássérült emberről van szó. De ha megnézzük, hogy Deák Bill Gyulának milyen stációkon kellett keresztülmenni – hiszen a zeneipar tökéletesebbnél tökéletesebb embereket keres, és ebbe a képbe sem ő, sem a vak Ray Charles nem illik bele –, belátjuk, az út eléggé göröngyös. Mindazonáltal az ilyen példák is sokat segítenek. A szakpolitikus megemlítette korunk egyik legnagyobb matematika és fizika zsenijét is, az angol Stephen Hawkingot, aki halmozottan hátrányos helyzetű, hiszen sem beszélni, sem mozogni nem tud, de az előadásaira már hónapokkal előtte nem lehet jegyet kapni. A miniszteri biztos hozzáfűzte, hogy az internetnek köszönhetően a fogyatékos emberek számára is kinyílt a világ, hiszen egy chatelésnél teljesen mindegy, hogy valakinek a beszélgetőpartnere siker-e vagy sem. A legfontosabb a személyes élmény, a megtapasztalás, ehhez az kell, hogy az ép ember találkozzon sérülttel is, s ez különösen gyermekkorban nagyon fontos. Szekeres Pál abban bíz, hogy a fiatalokban van annyi nyitottság, hogy ha kapnak egy ilyen előbb említett impulzust, akkor egy kicsit a dolgok mögé néznek.

„...a munkáltatók fejében fel se merüljön az, hogy azért vesz vagy nem vesz fel valakit, mert fogyatékos személy”

Minden embernek van egy sorsa, és az, hogy ez milyen irányba kanyarodik, nagyban függ attól, hogy a többségi társadalom miként viszonyul a fogyatékkal élő emberekhez. Például kap-e lehetőséget egy mozgás-, látás- vagy hallássérült, illetve egy értelmileg akadályozott ember arra, hogy bizonyítson. Egy olyan társadalmi integrációnak kellene megvalósulnia, amelyben öregek, fiatalok, férfiak, nők, ép és fogyatékos emberek együtt tudnak alkotni, tanulni, dolgozni, szórakozni, sikeres és teljes életet élni. Ahol a fogyatékos emberek a fogyatékoságukból eredő hátrányok miatt nem tudnak élni a jogaikkal, azokon a pontokon mindig kapjanak segítséget. Legyen ez az oktatás, a munka, az egészségügyi ellátás vagy bármilyen más terület. Akkor érzi igazán jól magát egy fogyatékkal élő ember, ha nem szembesül a korlátaival. Például egy tolószékes akkor szembesül a fogyatékoságával, ha nem működik a lift, ha nem tud elmenni mosdóba. A fogyatékosággal igazából a többségi társadalom által kreált valódi vagy virtuális akadályok szembesítik a fogyatékkal élőket. Elsősorban azt kell megérteni, hogy mi itt, Magyarországon mindahányan vagyunk, akkor tudunk egy sikeres országot alkotni, ha egymás kezét fogva, egymást segítve, egy irányba haladunk és közösen teremtünk értéket. Ehhez viszont el kell fogadni azt, hogy vannak emberek, akiknek speciális igényeik vannak. Ahhoz, hogy egy mozgássérült ember értéket teremtsen, rámpa kell, egy siketnek jelnyelvi tolmács, egy vaknak egy egyetemes tervezéssel készült akadálymentes honlap, egy értelmi sérültnek közérthetően megfogalmazott információ. Tapolczai Gergely országgyűlési képviselő arról beszélt, hogy a Fogyatékosokkal élő esélyegyenlősége a közszolgálatban című kurzus egy újszerű kezdeményezés a felsőoktatásban. Igaz, korábban voltak már hasonló próbálkozások, de az, hogy egy szeminárium keretében, külön tantárgyként szerepel a tantervben, mindenféleképpen újdonság és pozitív előrelépés a

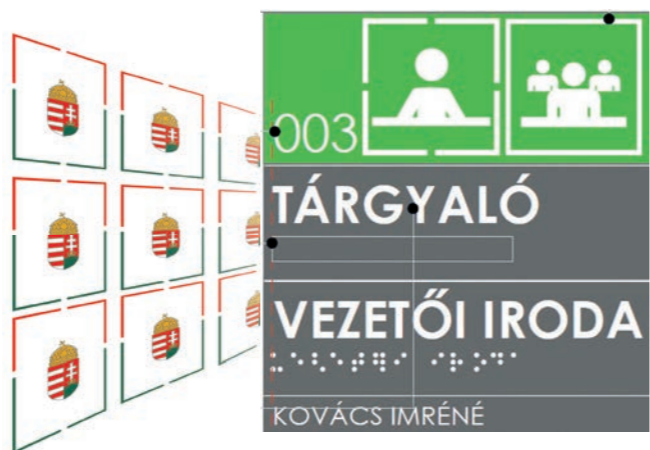
korábbiakhoz képest. A honatya kiemelte, hogy most tárgyalják az Országos Fogyatékosügyi Programot, amelyben szerepel, hogy az adott területért felelős minisztérium intézkedéseket tesz majd annak érdekében, hogy a felsőoktatás minden területén, tehát nem csak a Közigazgatás-tudományi Karon, beinduljanak az ilyen jellegű képzések. Ez azért is fontos, hogy a különböző szakterületek jövőbeli diplomásai ne ijedjenek majd meg akkor, ha munkájuk, hivatásuk során fogyatékkal élőkkel találkoznak, bármilyen élethelyzetről is legyen szó. A képzésben a tervek között szerepel az is, hogy ne az elméletre helyezték a hangsúlyt, hanem a gyakorlatra is kellő figyelmet fordítsanak. Hamburgban az egyetemen évtizedek óta külön nyelvészeti tanszéke van a jelnyelvtanításnak, tehát ha ezt a területet nézzük, akkor jelentős az elmaradásunk. Magyarországon egy éve kezdődött el az a folyamat, hogy a Nyelvtudományi Intézet keretein belül foglalkoznak a jelnyelvtanítással. Viszont az ilyen érzékenyítő képzések kapcsán el kell mondani, hogy Kelet-Európához és a Balkánhoz képest sokkal előrébb vagyunk. Az egyik célkitűzés, amit szeretnénk megvalósítani az, hogy a munkáltatóknak ne kelljen semmilyen támogatást adni ahhoz, hogy fogyatékos személyt alkalmazzanak, kivéve, ha úgynevezett védett munkahelyről van szó vagy súlyosan fogyatékos személyekről. Egy olyan ideális helyzetnek kellene kialakulnia Magyarországon, hogy a munkáltatók fejében fel se merüljön az, hogy azért vesz vagy nem vesz fel valakit, mert fogyatékos személy, hanem az illető képességei, tudása alapján döntsön. A parlamenti ciklus végéig szeretnék elérni a teljes körű akadálymentesítést és társadalmi befogadást. Igaz, erre kicsi az esély, de mindent megtesznek érte. Ha az előbb említett célkitűzések megvalósulnának, akkor ez azt jelentené, hogy semmilyen plusz szociális támogatásra nem lenne szüksége a fogyatékos személyeknek. Ezzel ugyanis megkapnák az esélyegyenlőséget és a teljes körű foglalkoztatást, el tudnák tartani magukat és családjukat is. Ez lenne a távlati cél. Ami a ciklus végéig inkább megvalósítható, az a jelnyelvi tolmácsszolgáltatás szinten tartása és több fogyatékkal élő ember foglalkoztatása, megvalósítva ezzel az Európai Fogyatékosügyi Stratégia célkitűzését, miszerint 2020-ra hetvenöt százalékos foglalkoztatottságot kellene elérni a fogyatékkal élők körében. Nagyon fontos a jövőre nézve, hogy minél több egyetemen és főiskolán beinduljanak az ilyen jellegű képzések. Az akadálymentesítésre még nagyobb hangsúlyt kell fektetni, tehát egy épület tervezésénél természetesnek kell lennie az egyetemes tervezés elvének. Az épített és mesterséges környezetet eleve úgy kell >>

megtervezni, hogy a fogyatékosnak is hozzáférhető és használható legyen, és ne később kelljen azt átalakítani. Ezen a téren még nagy a lemaradás Magyarországon.

Száraz Bálint, az NKE KTK harmadéves, igazgatásszervező szakos vak hallgatója minden előadáson ott volt. Kérdésünkre elmondta, hogy szerint sokkal gyakorlatiasabbnak kellene lennie a képzésnek. Látássérültként nagyon jó kezdeményezésnek tartja az érzékenyítő képzést, de szerint a gyakorlatnak nagyobb teret kellett volna adni, mert főként az elmélet dominált a kurzuson. Bálint szerint például lehetett volna egy olyan akadálypályát felállítani az udvaron, ahol végigment volna egy kerekesszékes vagy egy vak ember. Bálint az Ability kiállítást is példaként említette, ahol részt vehettek volna ép hallgatótársai, és játékos formában megismerhették volna a siketek, a vakok, a mozgássérültek és az értelmi fogyatékosok hétköznapijait és sajátos élethelyzetükből fakadó nehézségeit. Ugyanakkor az elméleti rész azért nagyon fontos, hogy tisztában legyen mindenki azzal, hogy van egy olyan törvény, amely a fogyatékkal élők jogait és esélyegyenlőségét biztosítja. Ez szerint sajnos nem minden esetben tartható be.

A Közigazgatás-tudományi Karra való eljutás a vak Bálintnak, elmondása szerint, nem okoz nehézséget. Hozzáfűzte, hogy két úton tudja megközelíteni a Ménesi úton lévő intézményt. Mivel aktívan sportol, csörgőlabdázik, a vakok és gyengénlátók sportját űzi, ezért sokszor az ép, látó társait is könnyedén leahagyja a jó kondíciója miatt. Az oktatási épület pedig azért jó, mert nincsenek hosszú folyosók vagy egyéb akadályok, kivéve, ha otthagynak valaki az útban a táskáját vagy az aulában egy asztalt elmozdítanak a megszokott helyéről. Ilyenkor ezeknek rendszeresen nekimegy, de ebből nem csinál problémát. Bálint szerint az 1980-as évek végéig és az 1990-es évek elejéig a fogyatékos emberek el voltak rejtve, nem lehetett velük az utcán találkozni, különböző intézetekben, intézményekben éltek. Talán mára annyiban változott a helyzet, hogy az emberek manapság érzékenyebbek a fogyatékosok iránt, de ez még mindig nem általános. Bálint elmondta azt is, hogy néha szokta tesztelni az embereket, például korábban megy a csörgőlabda-edzésre és kint várja a csapattársát, miközben számolja, hányan mennek oda hozzá megkérdezni, mi a gond, segíthetnek-e valamiben. Előfordult, hogy senki nem jött oda, de akadt példa arra is, hogy nekimentek vagy belerúgtak, mert nem vették észre. De volt olyan is, hogy ötpercenként megkérdezte valaki, segíthet-e valamiben. Véleménye szerint az ép embereknek kellene helyre tenni saját magukban azt, hogyan viszonyuljanak egy fogyatékoshoz. Például, ha egy fogyatékkal élő bemegy ügyet intézni valahová, akkor ne úgy bánjanak vele, mint egy ötévessel, hiszen attól, hogy nem lát, nem jelenti azt, hogy gondok lennének az értelmi képességeivel.

AKADÁLYMENTES KORMÁNYABLAKOK

A 2010 óta zajló közigazgatási átalakítási folyamat egyik célja a szellemi és fizikai akadálymentesítés. Ehhez a folyamathoz kapcsolódik a kormányablakok akadálymentesítéséről szóló program is, amelynek lényege, a fogyatékkal élők, időskorúak, kisgyermekes családok, valamint a mozgásukban vagy bármilyen egyéb módon akadályozott ügyfelek kiszolgálásának javítása. A kormányablakok akadálymentesítésénél a fő szempontok között szerepelt az, hogy a fogyatékkal élőknek a könnyebb megközelítés miatt akadálymentes parkolókat, járdákat, rámpákat, illetve előlépcsőkorlátokat alakítsanak ki. Az előbb említettek kivételével pedig figyelmeztető, úgynevezett taktilis jeleket, például vezetősávokat hozzanak létre a vakoknak és gyengénlátóknak. A taktilis jelzések ötlete az 1960-as években, Japánban született meg, hogy a gyalogos közlekedőket érzékelhető információval lássák el a környezetükben található akadályokról, veszélyhelyzetekről. A kormányablakok esetében az épületen belüli közlekedést segíti a közlekedőtér akadálymentesítése, szükség esetén a szintkülönbségek áthidalását gépi emelőszerkezettel oldják meg. Az akadálymentes ügyféltérnél az átlátható térkialakítás és a könnyebb tájékozódást elősegítő színezések és berendezések segítik a fogyatékosokat az ügyük intézésében. A vak ügyfeleknek vezetősávval jelölik ki a sorszámhúzóhoz vivő utat, amelyen Braille-írással ellátott gombok vannak. Emellett külön tapintható gombra induló hangostérféle is segíti a tájékozódásukat, és a pozitív diszkriminációnak köszönhetően lehetőségük van arra is, hogy soron kívül intézzék ügyeiket. Braille-felírással is ellátott, könnyen érthető és olvasható kiadványokat olvashatnak a kormányablakok elérhetőségéről, szerepéről, illetve a honlapon megtalálható a kormányablakok megközelítésének hangostérféle is. A felkelést könnyítő székek, térdszabad kialakítású ügyfélpultok, ülő ügyintézés, a bizalmas tárgyalók akadálymentes megközelítése, illetve az akadálymentes illemhelyek egyaránt a fogyatékkal élők ügyintézésének megkönnyítését szolgálják. ●

Idegen nyelvből jeles!

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM, SZABÓ TIBOR

FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karán egymástól különálló szervezeti egységként működik az Idegen Nyelvi és Szaknyelvi Központ és a Nyelvvizsgaközpont. A NATO munkanyelve az angol, így a HHK is az angol nyelv elsajátítását teszi kötelezővé a leendő tiszteknek. A HHK-n működő Nyelvvizsgaközpont az NKE egyetlen akkreditált nyelvvizsgaközpontja, ahol a vizsgára jelentkezők két katonai szaknyelvi vizsgarendszerben is vizsgázhatnak és szerezhetnek államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítványt.

Magyarországon NATO-műveletekben való aktív szerepvállalás révén elsősorban az angol nyelvet magas szinten beszélő tisztekre van nagy szükség, de már több évtizede folyik nyelvi képzés a katonai felsőoktatásban. A Zrínyi Miklós Katonai Akadémia 1996. szeptember 1-jén alakult át Nemzetvédelmi Egyetemmé. Ennek köszönhetően a korábbi Nyelvi Lektorátus Nyelvi

Intézetként működött tovább. Ez nem pusztán névváltoztatást jelentett, hanem szervezeti bővülést is. Ugyanis a Kossuth Lajos Katonai Főiskola és a Szolnoki Repülőbiztonsági Főiskola nyelvoktató szervezetei, majd később a Bolyai János Katonai Műszaki Főiskola Nyelvi Lektorátusa szintén az intézethez került. 2003 őszén a honvédelmi miniszter aláírta a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen önálló intézetként működő Békepartnerségi Katonai Nyelvképzési Központ (BKNYK)

megszűnését, ezzel beolvadt a ZMNE Nyelvi Intézetébe. 2004. január 1-től létrejött az Általános és Szaknyelvi Képzési Központ (ÁSZKK). A két központ munkája közötti különbséget az jelentette, hogy míg az ÁSZKK a magyar hallgatóknak nyújtott katonai szaknyelvi képzést, addig a BKNYK elsősorban a külföldieknek. 2008-ban integrálódott a két intézmény, és a továbbiakban már egy Nyelvi Intézet keretében folytatták működésüket. 2012 óta az NKE kötelékében látja el sokrétű feladatait >>

az Idegen Nyelvi és Szaknyelvi Központ, Dr. Kiss Gabriella vezetésével. Az igazgatónő elmondta, hogy a képesítési követelményekben előírtaknak megfelelően oktatják és felkészítik a BSc alapképzésben résztvevő honvédtisztjelölt hallgatókat a STANAG 6001 2.2.2.2 nyelvi vizsgákra. Az előbb említetteken kívül tanfolyami formában teljesítik a Honvédelmi Minisztérium és a Vezérkar megrendelése szerinti képzéseket, ahol tisztek, tiszthelyettesek és a HM egyéb alkalmazottai magas színvonalú nyelvtudásra tehetnek szert. A központ természetesen a NATO nyelvoktatási megrendeléseit is kezeli. Minden egyes területnek, így a katonainak is megvan a maga sajátos terminológiája, nyelvezete, amelyet a STANAG részeként el kell sajátítaniuk a résztvevőknek.

A BSc képzésben résztvevő, HM-ösztöndíjas hallgatóknak a második év végéig kell megszerezniük a STANAG szakmai nyelvvizsgát, amely a diploma feltétele. A 2012/2013 tanévtől bemeneti követelmény az általános középfokú nyelvvizsga angolból, de gyakran már felsőfokú nyelvtudással érkeznek a hallgatók. A BSc szakokon tanulók a három hónapos alapképzést követően három szemeszter során 180, illetve 186 óra keretében sajátítják el a nyelvvizsga letételéhez szükséges tudásmennyiséget. Az igazgatónő hozzáfűzte, ezt követően egy, három, illetve négy szemeszteren keresztül, szemeszterenként húsz vagy harminc órában (a karon működő intézetek megrendeléséhez igazodva) tanulják a már specializációjukhoz igazított, szakmai alapokat nyújtó angol nyelvet, lehetőséget biztosítva a STANAG 3.3.3.3, azaz a felsőfokú nyelvi képességek elsajátításához is.

Kiss Gabriella megjegyezte, hogy a tanfolyamrendszerű képzések esetében intenzív, munka melletti, illetve speciális szaknyelvi tanfolyamokat biztosítanak.

Az 500 órás intenzív kurzusokon a hallgatók öt hónapra keresztül napi hat órában készülnek fel az alap-, a közép-, valamint felsőfokú szaknyelvi vizsgára. A tanfolyam résztvevői angolból 500 óra után alap-, közép- vagy felsőfokú STANAG nyelvvizsgát tesznek, képzési szintjüknek megfelelően. Van lehetőség a munka mellett elvégezhető nyelvtanfolyamokra is. Ebben az esetben egy tanéven keresztül heti nyolc órában készítik fel a hallgatókat és a tanév végén, beiskolázásuk szerint tehetnek nyelvvizsgát. „A munka melletti tanfolyamokat angol, német, francia nyelven hirdettük meg. A Honvéd Vezérkar Személyzeti Csoporthónökség (HVK SZCSF) által beiskolázott tiszt-, illetve altiszt-hallgatók az ARMA alap- és középfokú komplex nyelvvizsgát szerezhetik meg” – mondta Kiss Gabriella. Ettől az évtől az 500 órás intenzív tanfolyamokon együtt készülnek fel a magyar hallgatók a külföldiekkel.

Az NKE-n belül együttműködés van a karok között, így kiváló kapcsolatot ápolnak a Közigazgatás- és Rendészettudományi Karokon működő Idegen Nyelvi és Szaknyelvi Központokkal, közreműködnek a Katasztrófavédelmi Intézet által kért angol és francia nyelvoktatásban, valamint az újonnan alakult Nemzetközi és Európai Tanulmányok Karon folyó

angol, francia, német nyelvek képzésében is.

Az Idegen Nyelvi és Szaknyelvi Központ a NATO partnerországaiból delegált külföldi hallgatók részére is szervez különböző szintű intenzív STANAG tanfolyamokat angol nyelvből. A NATO ACT (Allied Command Transformation) által akkreditált két, egyenként kéthetes szakmai, terminológiai tanfolyamon a NATO és partnerországi képviselői vehetnek részt. Két területet ölel fel a program, a Nemzetközi Tanártréninget (Military Terminology Teacher Training Seminar), valamint a Törzstiszti Katonai Terminológiai Tanfolyamot (Staff Officers' Military Terminology Course), mindkettő magas nemzetközi elismerésre tett szert az évek során. Említésre méltó még a magyar mint idegen nyelv képzése, amely a HVK SZCSF megrendelésére a HHK Felsőfokú Vezetőképző Tanfolyamára készíti fel a külföldi résztvevőket. Jelenleg olasz, kínai és algír hallgatók vesznek részt a kurzusokon. Emellett a diplomáciai testületek kérésére segítséget nyújtanak a magyar nyelvben való eligazodáshoz, társalgási szintű elsajátításához. A Központ ERASMUS képzéseket is folytat angol és magyar nyelven egyaránt. Kiss Gabriella kiemelte, hogy az előbb említetteken kívül olyan szaknyelvi képzéseket is lefed a tevékenységük,

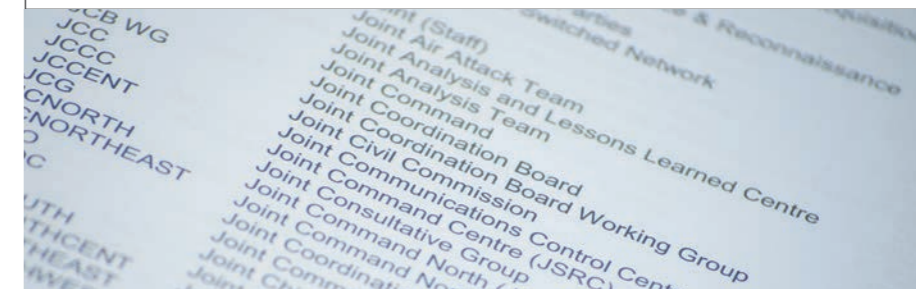
amelyre nincs példa máshol az országban. Ilyen az úgynevezett ICAO képzés, amely kifejezetten légiirányítóknak szól. Megemlíttette még, hogy ebbe a kategóriába sorolható a NATO misszióra felkészítő kéthetes tanfolyam, amely szintén a központ specialitása. Sok olyan terület van még a katonai szaknyelvi képzésen kívül, amelyet lefed az HHK INYSZK, ilyen például a biztonságpolitikai, a diplomáciai és a különböző kommunikációs technikák.

Az igazgatónő elmondta, hogy az oktatói munka során eredményesen készítik fel a hallgatókat a különböző típusú és szintű nyelvvizsgákra, de nagy hangsúlyt fektetnek szakmai, módszertani továbbképzések szervezésére és lebonyolítására is. Hazai, illetve nemzetközi konferenciákat rendeznek, valamint külföldi előadókat hívnak meg. Hozzáfűzte, hogy a HHK Idegen Nyelvi és Szaknyelvi Központ tanárai számos tudományos kutatómunkát is végeznek. Kiss Gabriella a felsoroltak tükrében kiemelte, hogy a HHK-n működő nyelvképzés sokkal inkább egyfajta „tudásközpont” emlékeztet, mintsem egy átlagos felsőoktatási nyelvi képző intézetre.

A Nyelvvizsgaközpont az NKE egyedüli akkreditált nyelvvizsgaközpontja, amely 2001 óta működik önálló szervezeti egységként. Az itt vizsgázók államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítványt szerezhetnek, amennyiben teljesítik az előírt követelményeket. Szebenyi Gabriellától, a Nyelvvizsgaközpont vezetőjétől megtudtuk, hogy a nyelvvizsgák nyitottak, így azokra bárki jelentkezhet, így civilek is, amennyiben befizetik a vizsgadíjat. A központ fő profilja a katonai szaknyelvi vizsgáztatás. Két saját fejlesztésű akkreditált katonai szaknyelvi nyelvvizsgarendszert működtetnek: ARMA és NATO STANAG 6001. Az ARMA kétnyelvű rendszer, amelyben a vizsgázók kilenc nyelvből vizsgázhatnak (angol, francia, német, olasz, orosz, horvát, szerb,

MI A STANAG?

1976-ban tizennégy NATO tagállam írta alá a STANAG 6001 egyezményt, amelyvel létrehoztak egy egységes követelményrendszert mind a nyelvoktatás, mind a nyelvvizsgáztatás számára. A cél az volt, hogy bármely NATO ország katonája szabványosított követelményrendszerre épülő nyelvtudás birtokában alkalmas legyen NATO katonai feladatok ellátására, bárhol is tanult vagy vizsgázott. A STANAG 6001 egységes követelményeken alapuló, de országonként egyéni kidolgozású nyelvvizsgarendszer. Magyarországon 1997-ben kezdődött a STANAG vizsgáztatás, a vizsgarendszer 2005 óta akkreditált. Hazánk az egyetlen olyan NATO tagállam, ahol a STANAG nyelvvizsga-bizonyítványt a civil életben is elfogadják. A többi NATO országban általában csak a hadsereg kötelékében dolgozók tehetnek ilyen vizsgát, és a bizonyítványt is csak ott fogadják el. A STANAG vizsgarendszer sajátossága, hogy készségenként is lehet vizsgázni. A vizsgázó maga döntheti el, hogy a négy készségből (beszédértés, beszédképesség, írott szöveg értése és íráskészség) mely vizsgákra jelentkezik. Ha például valaki csak egyetlen készségből tesz sikeres nyelvvizsgát, akkor nem államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítványt, hanem úgynevezett tanúsítványt állítanak ki számára. A két katonai vizsgarendszer közül a NATO STANAG 6001 a népszerűbb, a vizsgázók több mint 90 százaléka erre jelentkezik. Ennek az az oka, hogy mind a honvédtisztjelölt hallgatók számára, mind a külföldi missziókban való szolgálathoz, a különböző NATO beosztások betöltéséhez alapvető követelmény a megfelelő STANAG minősítés megszerzése.

szlovák, ukrán) évente három vizsgaidőszakban, alap-, közép- és felsőfokon. A NATO STANAG 6001 egynyelvű (angol), amelyben három szinten – STANAG 1, STANAG 2 és STANAG 3 – évente négy vizsgaidőszakban lehet vizsgázni. A két katonai szaknyelvi vizsgarendszeren kívül a Nyelvvizsgaközpont ad otthont az ELTE Idegen Nyelvi Továbbképző Központ nyelvvizsgáinak is, így az Origó vizsgarendszerben öt nyelvből (angol, francia, német, olasz, orosz) általános nyelvvizsgát is lehet itt tenni. A központ évente 1000-1200 főt vizsgáztat, akik főként a Magyar Honvédség kötelékéből kerülnek ki. A vizsgázók sikerességéről elmondható, hogy 60-65 százalékuk már első próbálkozásra

szerez valamilyen típusú államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítványt. A Nyelvvizsgaközpont a HHK dékánja alárendeltségében működik. A szűkebb értelemben vett szakmai felügyeletet a Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Központ és a Nyelvvizsgát Akkreditáló Testület gyakorolja. Ezenkívül a Nyelvvizsgaközpont együttműködik a NATO Nyelvi Koordinációs Irodájával (BILC), és rendszeresen képviselteti magát az általuk szervezett konferenciákon, szemináriumokon és tanfolyamokon. Az év második felében a Nyelvvizsgaközpont előtt álló legnagyobb kihívás az akkreditáció megújítása lesz, amelyet 2015 végéig kell kérelmezni. ●

A nagy testvér megfigyel vs. Snowden-botrány

Mit hozhat az egységes európai internet?

SZÖVEG: DR. KÖNIG BALÁZS TANÁRSEGÉD, PHD-HALLGATÓ, NKE KTK EKFI

Mi ugrik be az embernek elsőre, ha meghallja azt a szöveget, hogy elektronikus kormányzat? Eljárások? Technikai megoldások? Elektronikus ügyintézési lehetőségek és/vagy szolgáltatások? Állampolgári online részvétel? Átlátható kormányzat? Okos városok? Adatok kezelése? Kiberbiztonság? Vagy ezek kombinációja? Erre próbált választ adni a CEEGOV DAYS 2015 konferencia, amelyet az NKE idén második alkalommal szervezett meg.

Ha egy kicsit távolabbról vizsgáljuk a kérdést, de olyan viszonylatban, ami mindannyiunk életére komoly hatással van (vagy lehet), bizony, fel kell tennünk magunknak további kérdéseket: „Biztonságban vagyok az interneten? És a (személyes) adataim? Jó megoldás az, ha online fordulok a kormányzatomhoz?” Sajnos a válasz ma már nem is egyértelmű, és sokszor nyilvánvalóan nem pozitív – elég, ha csak az Edward Snowden által felkavart megfigyelési botrányra gondolunk. Amit Snowden feltárt, az szöges ellentétben áll azzal, amit Barack Obama, az Egyesült Államok Elnöke beiktatásának napján, első intézkedéseként a zászlajára tűzött. A nyílt és átlátható kormányzat helyett – ma már tudjuk – egy információéhes szörnyeteg (az NSA) figyelte árgus szemmel a világ mindennapjait éveken át, és akart (teljesen jogtalanul) mindenkiről mindent megtudni. Nemcsak saját polgáraitól, hanem a világon élő és digitálisan aktív minden emberi lényről.

„Az Internet mindenkié”, tartja a mondás, de a helyzet úgy fest, hogy egyre többen használják ezt a fórumot arra, hogy embertársaikkal szemben jogtalan előnyöket szerezzenek. Éppen ezért, egyre erősebb az EU-ban a vágy arra, hogy „európai internetet építsünk”, hogy – legalább részben – leváltsuk az európai webet annak amerikai megfelelőjéről. Egyszerűen azért,

mert az európai internetre van ráhatásunk, míg az amerikaiakra csak igen kevés.

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Ludovika Campusán 2015. május 7–8-án megrendezett Central and Eastern European e-Democracy and e-Government Days 2015 konferencia a fenti kérdésekre kereste a választ, és próbálta ezen szakterületek neves kutatóit és szakértőit „egy tető alá hozni”. A konferenciának épp a fentebb olvasható okok miatt lett az alcíme az, hogy „Az új Függetlenség Napja: itt az ideje egy Európai Internetnek?”

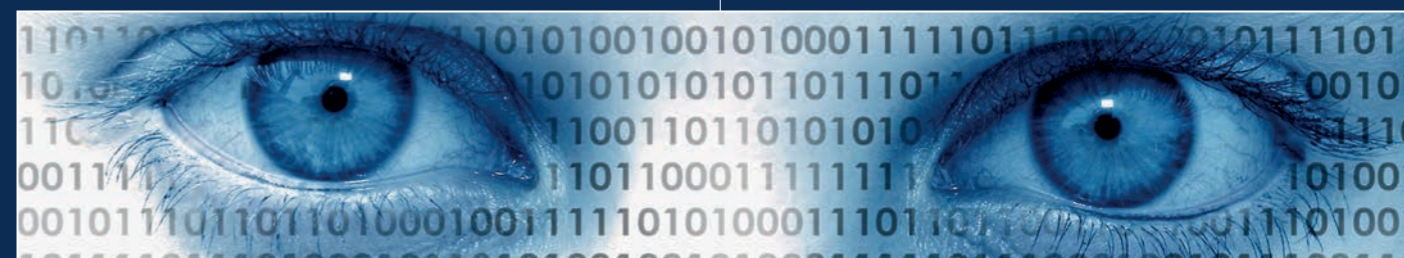
A konferenciát – hagyományteremtő jelleggel – idén másodszor rendezte meg az NKE, olyan neves nemzetközi partnerekkel együtt, mint az Andrásy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem, az Osztrák Szövetségi Kancellária, az AIELP (Austrian Institute for the European Law and Policy), az Osztrák Számítástudományi Társaság, a Ludwigsburgi Közigazgatási és Pénzügyi Főiskola vagy a ljubljanai székhelyű GoForeSight Intézet.

A két nap során 83 szerző összesen 47, a tudományos művekkel szembeni legmagasabb szintű szelekciós mechanizmuson (ún. double blind review) átesett tanulmányát mutatták be a konferencia szakmai szekcióiban. Érdekességként az idei

konferenciával párhuzamosan, szintén a Ludovika épületében tartotta aktuális plenáris ülését az Európa Tanács (Council of Europe) szakbizottsága, a Kormányzás és Demokrácia Európai Bizottsága is, ahová az Európa Tanács 47 tagállamának közel fele küldte el elektronikus kormányzati szakértőjét, az esedékes országjelentés előadása céljából.

A konferenciára több mint 150 érdeklődő regisztrált európai és Európán kívüli országokból, köztük számos elméleti kutató (jogászok, közigazgatási szakértők, politológusok, informatikusok), de rengeteg, a gyakorlatban dolgozó szakember is. Sokan előadóként, volt, aki csupán érdeklődőként érkezett. A konferencia még olyan távoli helyekről is vonzott érdeklődőket, mint Kanada vagy Dél-Korea.

Az első nap témakörei az állampolgárok megfelelő tájékoztatása, a nyílt és nyilvános adatkezelés, az elektronikus azonosítás, a részvételi demokrácia az EU-ban és az „okos városok” voltak. A második napon pedig elsősorban a kiberbiztonság, az európai polgári kezdeményezés intézménye, a felsőoktatás elektronizálásának kérdései és az e-szavazás került terítékre,

valamint a szervező felsőoktatási intézmények diákjai részvételével hallgatói workshop is volt.

A kétnapos eseményt egyéb szakmai programok is színesítették: mindenekelőtt sor került egy kerekasztal-beszélgetésre az Andrásy Egyetem dísztermében, ahol a szlovén Blaz Golob (GoForeSight Intézet, Ljubljana, alapító elnök) irányítása alatt magas rangú szakértők vitáztak az európai internet létének lehetőségeiről, megvalósíthatóságának kérdéseiről. A workshopon részt vett Claudia Luciani, az Európa Tanács Demokratikus Kormányzás és Kulturális Sokszínűség Igazgatója, Frederick Richter, a „Németországi Adatvédelemért” szövetségi alapítvány ügyvezető igazgatója, Friedhelm Frischenschlager, korábbi osztrák védelmi miniszter, jelenlegi osztrák EP-képviselő és Siklósi Péter, a Honvédelmi Minisztérium Védelmi Politikáért felelős helyettes államtitkára. Frederick Richter szerint mindegyiknek tisztázni kell azt, hogy mit is értünk konkrétan európai internet alatt. Szerinte, ez nem lehet pusztán technikailag és infrastruktúráisan leválasztott internet, hanem politikailag és jogilag is önálló, európai szabályozás alá eső internetet kell jelentenie. Claudia Luciani sem gondolja, hogy „tűzfalat kell húzni Európa körül”, hanem a személyes adatok és a privát szféra

fokozott (és az EU szabályaihoz igazított) védelmét kell biztosítani. Siklósi Péter és Friedhelm Frischenschlager elsősorban védelem- és biztonságpolitikai kérdésként fogják fel a kérdést. Ugyanakkor, míg a korábbi osztrák védelmi miniszter a közös informatikai stratégia fontosságát, addig a HM helyettes államtitkára az európai államok és egyben az USA együttműködését helyezte előtérbe. Utóbbi szerint az EU és az USA ebben a kérdésben „közös hajóban ülnek”, köszönhetően az iszlám radikálisok utóbbi időkből tapasztalható megerősödésének és digitális csatornákon történő toborzásának.

A záró plenáris ülésen ünnepélyesen átadták a konferenciakötetet Prof. Dr. Johannes W. Pichlernek (a fentebb említett AIELP alapító elnöke, osztrák jogászprofesszor), azon alkalomból, hogy a professzor az idei akadémiai év végeztével nyugállományba vonul és a Grazi Egyetem professor emeritusa lesz.

Szintén a záróülésen adták át a három ún. Best Paper Awardot is. Elméleti publikáció kategóriában Prof. Dr. Hiroko Kudo (Bocconi Egyetem, Milánó, Olaszország) vehette át a díjat, Reinventing Panopticon to Reconsider the Safety and

Security vs. Privacy Issue: Ontological Approach to Examine Surveillance című cikkéért.

Gyakorlati kutatás kategóriában a díjat Prof. Dr. Heungsuk Choi és Kyungsoo Lee kapták (mindketten Korea Egyetem, Szöul, Dél-Korea), The Efficiency of e-Participation and Mobilization of Bias: A South Korean experience? című, közös cikkükért. Ezt a két díjat a konferencia szervezőbizottsága, valamint a konferenciakötet szerkesztői ítelték oda, titkos szavazás során. Kiosztották továbbá a postserver.at által adományozott közönségszavazás díját is, amelynek nyertesét a konferencia résztvevői választották ki az elhangzott előadások alapján, szintén titkos szavazással, a konferencia utolsó óráiban.

A díjat Matija Miloš kapta (Rijekai Egyetem, Horvátország), Functions and Perspectives of the Right to be Forgotten by a Search Engine című írásáért.

Az idei konferencia a Konrad Adenauer Alapítvány budapesti irodája, az Osztrák Kulturális Fórum, a Baden-Württemberg Alapítvány és az Austrian Airlines jóvoltából valósulhatott meg. Folytatás jövőre ugyanitt. 2016. május 12–13. között a Multi level e-Governance, azaz többszintű elektronikus kormányzás témáját vitatják meg az eseményen. ●

Illegális migráció

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

„Az illegális migráció nem csupán Magyarországot és az Európai Uniót, hanem a Föld minden országát nyomasztó probléma” – hangsúlyozta Dr. Halmosi Zsolt r. vezérőrnagy, az országos rendőrfőkapitány helyettese, rendészeti főigazgató A tömeges méretű illegális migráció című tudományos, szakmai konferencián, amit a Rendőrség Tudományos Tanácsa, az RTK Határrendészeti Tanszéke és a Magyar Rendészettudományi Társaság Határrendészeti Tagozata szervezett a Rendészettudományi Karon.

A Magyar Rendőrség az Európai Unió szárazföldi határainak tíz százalékát védi. 2014-ben a szárazföldön érkező illegális migránsok hetven százaléka az Európai Unió területére érkezett, 2015-ben 1600 migránst fogtak el egy nap alatt, a tömegesség mértéke egyre inkább szembeötlő. „Ha realisan nézzük a jövőt, Magyarországnak és az Európai Uniónak fel kell arra készülnie, hogy ez a helyzet romlani fog. Emberiesség, empátia, közös felelősségvállalás szükséges a probléma kezelése során. A hiteles válaszokat a tudomány és a szakma képviselőinek kell kiművelniük, hogy azok megtalálásában segíteni tudják a döntéshozókat.” – mondta Halmosi Zsolt.

Dr. habil. Kovács Gábor r.dandártábornok, a Nemzeti Közszerződés Egyetem oktatási rektorhelyettese elmondta, hogy a tömeges méretű illegális migráció kezelése volt az NKE szervezésében végrehajtott egyetemi közös közszolgálati gyakorlat egyik eleme.

„Magyarország a Schengeni Térség külső határáért felelősséget vállal, amelynek keleti határa a migráció fő iránya. Tranzitország vagyunk, a migránsok Svájcba, Svédországba és Németországba szeretnének eljutni a jobb megélhetés reményében” – ezekkel a gondolatokkal kezdte előadását Dr. Vas Gizella r. ezredes, az ORFK Határrendészeti Főosztályának vezetője. Majd a migráció

kiváltó okait ismertette a résztvevőkkel. Ezek – többek között – a szíriai válság elhúzódása, az ISIS létrejötte, Koszovó gazdasági és munkaerőpiaci helyzete, az afrikai válságocok, a Boko Haram térnyerése Nigériában, a mélyszegénység és a kilátástalanság.

Éberhardt Gábor r. alezredes, rendőrségi főtanácsos, a Csongrád megyei Rendőr-főkapitányság Szeged Határrendészeti Kirendeltség vezetője számadatokkal szolgált: 2010-ben 11 771 határsértőt fogtak el, ez a szám 2014-re elérte a 35439-et. Az elmúlt évben a tömeges migrációs mozgás kibocsátó bázisa Szerbia volt. „Ahol átkelőhely van, ott az illegális migráció megjelenik. A jelenséggel összefüggésben a legfontosabb feladatunk a közbiztonság, köznyugalom, közrend fenntartása” – fejezte be gondolatait Éberhardt Gábor.

„A külső határok, a magyar-szerb határ szerepe felértékelődött. Az elmúlt években növekvő tendencia figyelhető meg az elfogott migránsok számának vonatkozásában. 2013-tól vált igazán dinamikus a növekedés, megtízszereződött a menedéket kérők aránya 2010-hez képest. Ez a jelenség évtizedekre meg fogja határozni Európa jövőjét” – fogalmazott Dávid Károly r. dandártábornok, a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság rendőrfőkapitánya.

Boross Zoltán r. alezredes, a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda Migrációs Osztályának a vezetője elmondta, hogy a szervezett bűnözői körök a be- és átutaztatásban is közreműködnek.

„Az embercsempészes és szervezett bűnözés összefüggése egyértelmű. A bűnszervezetek főbb jellemzői: magas fokú szervezettség, a kiszolgáltatott helyzetben élő személyek rossz életkörülményeinek kihasználása, méterre pontosan felosztják egymás között a területet, céljuk az extraprofit szervezése, sajátosan ötvözik a terrorista módszereket és a korrupció eszközeit. Éjjellátó készülékekkel felszereltek, hívásblokkolókat alkalmaznak, számos vezetőjük magasan iskolázott. Földön, vízen, levegőben közlekednek, már előfordult, hogy sárkányrepülővel érkeztek, és gyakran alkalmazzák az úgynevezett „telekocsis módszert”. Felgyorsult az elkövetési idő, az elkövetők részéről fokozott konspiráció jellemző, a szervezők többsége nem lép be hazánk területére, kintről irányít, kombinált kapcsolattartást alkalmaz, nőtt az érdekházasságok száma, a korrupciós fenyegetettség és az országon belüli illegális mozgások felerősödtek” – hangsúlyozta Boross Zoltán. Elmondta, hogy a legfőbb cél a bűnügyi hírszerzés által támogatott határrendészeti tevékenység elérése. A bűnszervezetek ellen folyamatos és totális háborút, felderítő tevékenységet, kockázatelemzést szükséges folytatni, fontos lenne még jobban kiaknázni a nemzetközi együttműködésben rejlő lehetőségeket.

„A »Balkáni-útvonak« végállomására 76 országból érkeztek már illegális határátlépők” – fogalmazott Dr. Báró Lívia, a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság alosztályvezető főorvosa. Tájékoztatta

a jelenlévőket arról, hogy az Egészségügyi Átereszítő Ponton mintegy hétszáz beteget láttak el és több mint ötven embert gondoztak fertőző betegséggel ebben az évben. A kormeghatározás az idegenrendészeti eljárás időtartama alatt nehézséget okoz, hiszen a valós életkor eltérése nagyon gyakori a biológiai és a röntgenvizsgálatokkal meghatározott csontkortól.

„A határrendészeti tevékenység a média kiemelt figyelmét élvezte. 2009-ben az ötven fő elfogásáról szóló hírt is nagy érdeklődés övezte, 2013 júliusában már a tízezredik illegális migráns elfogása volt a vezető sajtóhír” – fogalmazott Szabóné Csontos Stefánia r. ezredes, az ORFK Kommunikációs Szolgálat vezetője.

Uzonyi Attila r. alezredes, a Terrorrelhárítási Központ Szegedi Regionális Felderítő Főosztály vezetője az illegális migráció és a terrorfenyegetettség összefüggéseit elemezte. Elmondta, hogy rakétatervajrot, ideológiai propagandaanyagot is találtak már a migránsoknál.

Dr. Seres József a Belügyminisztérium Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal Dél-Alföldi Regionális Igazgatóság vezetője az illegális migráció útvonalairól beszélt. A nagyszámú illegális migráció menekültügyi kihívásai: a kérelmezők száma, állampolgársági összetétele, befogadó, feldolgozó kapacitás, a migráció tranzitjellege. 2013-tól elkezdett növekedni az illegális migránsok száma, megszűnt a menedéket kérők őrizetbe vétele. 2015-ben 42 ezer fő kért menedéket.

„A jelenlegi jogi eszközök nem alkalmasak a nagyszámú migráció kezelésére. Növelni kell a befogadó kapacitást, biztosítani szükséges a nagy létszámú toloncolást” – összegezte gondolatait az igazgató. ●

A NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM RENDÉSZETTUDOMÁNYI KAR HATÁRRENDEZÉSI TANSZÉKÉNEK OKTATÓI, HALLGATÓI ÁLLOMÁNYA, AZ ERASMUS KÉPZÉSBEN RÉSZTVEVŐ KÜLFÖLDI HALLGATÓK, VALAMINT A KÉSZENLÉTI RENDŐRSÉG MÉLYSÉGI ELLENŐRZÉSI OSZTÁLY MEGERŐSÍTŐ ERŐINEK RÉSZVÉTELÉVEL TÖBB ÉVE SZERVEZ ÉS HAJT VÉGRE KOMPLEX HATÁRRENDEZÉSI VEZETÉSI GYAKORLATOT A MAGYAR HONVÉDSÉG KÖZPONTI KIKÉPZŐ BÁZIS HARCÁSZATI GYAKORLÓTERÉN, CSOBÁNKÁN. EBBEN AZ ÉVBEN AZ AKCIÓ HATÁRRENDEZÉSI CÉLÚ RENDŐRI MŰVELETET HAJTOTTAK VÉGRE, AZ ILLEGÁLIS MIGRÁCIÓ VISSZASZORÍTÁSA ÉRDEKÉBEN.

Molnár Ákos r. őrnagy, egyetemi tanársegéd elmondta, hogy a jelenlegi határhelyzet különösen indokoltá teszi a jövő parancsnoki állománya részére ezt a gyakorlatorientált képzési formát, ezért kiemelten fontos a hallgatók terepen való képzése.

A gyakorlat során a határrendészeti szakirányú, nappali tagozatos hallgatók a feladatokat – törzs felállítása, hatósági feladatok, járőrtevékenység során elfogások – valós helyzethez hasonló körülmények között, komplex módon alkalmazták, amelyekhez olyan technikai eszközök is a segítségükre voltak, mint a mobil hőkamera, éjjellátó készülék és lépésérzékelő. Az eszközök segítségével akár több kilométeres távolságból is felderíthetők az államhatár felé közeledő személyek. A harmadéves hallgatók jellemzően a határrendészeti kirendeltség tevékenységének megszervezésével, a határrendészeti célú rendőri művelet megtervezésével, irányításával és értékelésével kapcsolatos kompetenciáikat, valamint a terepen való taktikai mozgás során az illegális migránsként tevékenykedő RTK-s hallgatók üldözését, elfogását, kísérését, majd az ezt követő hatósági meghallgatását és menekültügyi közreműködői feladatokat elvégzését gyakorolták.

„Az első- és másodéves hallgatók megismerték a művelet végrehajtásának folyamatát, az előbbieknél járőrtársi, az utóbbiaknál járőrparancsnoki szerepükben gyakorolták a rendőri feladatokat. A gyakorlatba résztvevőként és megfigyelőként is bekapcsolódtak szlovák nemzetiségű Erasmus-képzésben résztvevő külföldi diákok, akik ez által általános képet kaptak a magyar határellenőrzési rendszerről és a »Fókuszponti iroda« keretében gyakorolhatták a nemzetközi együttműködést. A hallgatók megtapasztalhatták az éjszakai szolgálatellátás pszichikai, fizikai hatásait és sajátosságait, amelyek különösen megterhelik a szervezetet” – fogalmazott Molnár Ákos. Majd így folytatta: a művelet rámutatott a fejlesztendő kompetenciaterületekre, és segítette a hallgatók egymás közötti együttműködését, valós körülmények között érzékelték a terepen történő vezetés és végrehajtás sajátosságait. A hallgatók a művelet végén az elvégzett tevékenységről jelentést adtak a döntőnként működő oktatói állománynak, akik megismerték a diákok szakmai képességeit, majd értékelték az egyéni és közösségi teljesítményt. Az akció érzékeltette a jó együttműködést a Magyar Honvédséggel, valamint a Készenléti Rendőrséggel.

Nyílt kormányzatok partnerségben

SZÖVEG: BÁRCZI MIKLÓS

Biztonság és bizalom a kormányzatban. Két olyan fogalom, amelynek pontos meghatározásán, mérésén, az összeállított indikátorrendszer mindennapi hasznosításán, kormányzati szolgálatba állításán az utóbbi években sokat dolgoztak egyetemünk Jó Állam Kutatóműhelyének munkatársai.

„Néha azt mondják, hogy nem lehet az emberre rábízni önmaga kormányzását. Akkor hogy lehet rábízni mások kormányzását?” Thomas Jefferson (költői) kérdését a történelem azóta se válaszolta meg, és most már talán sokan sejtik, hogy nem is fogja soha. Ennek ellenére – már csak egyfajta kényszerűségből is – minden állampolgár jogos igényt támaszt(hat) arra, hogy biztonságban éljen és megbízson választott (helyi, területi, nemzeti) kormányában, annak működésében, tevékenységében, hatékonyságában és „jóságában”. Tengernyi elmélet és szakirodalom született már csak a legújabb korban is, amelyek az ókori alapokon nyugvó politikai filozófia és gazdaságtan eme szegmensét tárgyalják, kutatják, politikatudományi iskolák és think-thankok egész generációi nőttek fel a kormányzati és államformák elemzésén, értékelésén, a világon megvalósított különböző állami

berendezkedések összehasonlításán. Az embert egzisztenciálisan megrázó újkori válságok azonban rámutattak arra a manapság már közismert tényre, hogy minden egyes válságjelenség mögött bizalmi válság van. Erre már a kapitalizmus aranykorában is rájöttek a világ egyes kormányai, amikor megalkották a public diplomacy fogalmát. Magától értetődően az újkori világrend egyik legtöbb gyanakvással és elutasítással kísért nemzetközi kapcsolatokban használt és bevett gyakorlata a titkos diplomácia volt, amely előszere-ttel kötött titkos paktumokat, döntött stratégiai ügyekben, és végzett sokszor illegális tevékenységet. Ennek „hivatalos” megszüntetésére Wilson elnök 1918-as híres 14 pontjában tett javaslatot. Az állampolgárok tömegei által követhetetlen diplomáciai húzások, fedett és szándékosan összekuszált szálakon futó tárgyalások, „államérdekből”

születő, de indokolhatatlan (sokszor háborút eredményező) döntések, valamint a nemzetközi (kormányközi/nemzetek feletti) szervezetek egyre növekvő száma már ekkor súlyosan megrendítette a demokratikus kormányzatokba vetett bizalmat. Így lett elsőként a diplomácia, a nemzetközi porondon kifejtett kormányzati/állami tevékenység nyílt, nyilvános. A demokratikus, információs társadalom egyik alapkívánalma amúgy is a gyors és hatékony tájékoztatás, ami a public diplomacy esetében hozzájárul a kölcsönös, vallásos és kulturális különbözőségeken túlmutató megértés kialakításához, megszilárdításához és ezzel a bizalom helyreállításához is. A nyilvános diplomácia lényeges eleme a párbeszéd, az (érdekelte) állampolgárok „szakértői” bevonása stratégiai folyamatokba, végeredményben a nemzeti külpolitika alakításába. Ebben

a folyamatban a civil szervezetek szerepe napjainkra meghatározó lett, több olyan nemzetközi fórum van, ahol egyes meghatározó civil aktorok akár döntő szerepet is játszhatnak egy-egy kérdésben. (Ide tartoznak általános-ságban olyan elismert kutató/elemező agytrósztok is, amelyek éves jelentései, országminősítései a nemzetközi politikai döntéshozatali folyamatokban kormányzati álláspontokat is megváltoztathatnak, szűkíthetik/bővíthetik az országok nemzetközi mozgásterét stb.) A nyilvános diplomácia kormányzati szervei általában kultúr- és felsőoktatási intézetek/intézmények, egyes nemzetközi együttműködésben és fejlesztésben érdekelt segélyalpok, tudományos szervezetek. Kevésbé öltének szervezeti formát azok a különböző nemzetközi kezdeményezések, amelyek általában olyan világviszonylatban is jelentős probléma kezelésére jönnek létre, mint a szegénység, az ivóvízhiány, az egészségügyi ellátás hiányai, a klímaváltozás stb. Ezek többnyire vagy az ENSZ, vagy valamely szakosított szerve ernyője alatt működnek, de lehetnek kormányközi megállapodások termékei is vagy egyszerűen olyan kezdeményezések, amelyeket magánadományozók, vállalatok finanszíroznak. (Ilyen például a cikkünk témájába is vágó globális Integritás Kezdeményezés, amelyet a Siemens hívott életre százmillió dolláros volumenben.) Mára elmondhatjuk, hogy a public diplomacy fénykorát éli, és ez szükségszerűen felveti a nemzetek feletti „világkormányzat” és ellenőrzés hiányában – paradox módon egyes korrupciót vizsgáló szervezetek esetében is – a szervezeti átláthatóság, az adományozói/támogatói kör és intézményi menedzsment vonatkozásában az

integritás alacsony fokának problematikáját is. Ez azt is jelenti, hogy egyes esetekben a nyilvános diplomácia szereplői éppen a titkos diplomácia újbóli térhódításának előkészítőivé és leplezőivé válnak, ahogy erre a közelmúlt magyar eseményei és hazánk Norvég Alap miatt kialakult konfliktusai elégséges adalékot szolgáltatnak.

NYÍLT DIPLOMÁCIA – NYÍLT KORMÁNYZAT

A nyílt kormányzás lényege, hogy az állampolgárnak joga van hozzáférni kormányzati információkhoz, dokumentumokhoz, eljárásokhoz – itt azonban elsősorban gyakorlatilag adatokat kell érteni. Az elmélet lényege, hogy a kormányzat tudásmegosztó platformként működik: az állampolgári bölcsesség/tudás inputjait is használja, nem csak önmaga generál adatot-információt. A tudásmegosztás alapvető folyamata az állampolgárok/civil szervezetek bevonása, azaz a társadalmi részvétel és a kormányzati adatok megosztása/megnyitása, például jelentésekben, online felületeken, weboldalakon. Ez az első lépés, amelyet a részvétel előmozdítása és az együttműködés segítése követ. A végső cél itt is a szemléletváltás: világos, hogy az elvesztett bizalom megszerzésében a kormányok politikai igazmondással és nyílt kormányzati kommunikációval, ezek kiegyensúlyozott elegyével járhatnak élen, ám ez a szemléletváltás komoly kihívás elé állítja nemcsak a kormányzatokat, hanem az állampolgárokat is. A nyílt kormányzás iránt elkötelezett államok alapították meg a nyílt diplomácia újabb nemzetközi „termékét”: a nyílt kormányzati együttműködést (OGP). A maga is tudásmegosztó platformként működő „szervezet” önkéntes alapon működik: a kormányzatok

mellett jelentős civil szervezetek és magánalapítványok csatlakoztak hozzá, ők biztosítják az éves működési költséget is. Az egyes tagok vállalásai is önkéntesek, de azok megvalósulását egy független szakértői bizottság ellenőrzi. A kezdeményezés a kormányzatok hatékonyságát hivatott javítani. Magyarország 2012-ben gyakorlatilag a közigazgatás korrupció-megelőzési programjával csatlakozott ehhez. Konkrét vállalások terén kormányunk költségvetési, közbeszerzési és közpénzek felhasználásával kötött szerződések adatainak nyíltságát erősítette, valamint bevezette az integritás-irányítási rendszert a közszférában, illetve vállalta a korrupció-megelőzéssel és integritással kapcsolatos ismeretek terjesztését is, amelyben az NKE jelentős szerepet vállalt. Később az EU-s támogatások átláthatóságának növelése és nyílt integritás-tréningek szervezése társult még a vállalatokhoz. A szakpolitika kormányzati felelőse a Belügyminisztérium és az általa megbízott Nemzeti Védelmi Szolgálat lett. A legújabb magyar akciótervet is ők bocsátották társadalmi és közigazgatási egyeztetésre, mielőtt >>

„megállapították, hogy az átláthatóság egy olyan kormányzati eredmény, amelynek közvetlen hatása a bizalom növekedése.”

azt a kormány legkésőbb június 30-ig elfogadja. Az NKE Jó Állam Kutatóműhely – az ÁROP 2.2.21.-es projekt keretében – részletesen előkészítette a kormányzás minőségére vonatkozó indikátorrendszer felállítását. Ennek során megalkotta az ún. Jó Állam Indexet (JÁX), amely egy kormányzati teljesítmény-értékelési és mérési modell. A 2013-ban indult Államtudományi Intézet jelenlegi tudományos igazgatója által vezetett kutatás a kormányzati hatékonyság értékeléshez keresett egy olyan adekvát indikátor-keretrendszert, amely a kormányzati képességek változását méri a közjó érvényesülésének egyes hatásterületein.

Számunkra itt a már említett biztonság és bizalom a kormányzatban hatásterület a legfontosabb, ahol – többek között – a kormányzat átláthatóságának képességét mérte a kutatás és megállapította, hogy az átláthatóság egy olyan kormányzati eredmény, amelynek közvetlen hatása a bizalom növekedése. Az átláthatóságot a kutatás alapvetően az OGP akciótervében rögzített kormányzati vállalások megvalósulásán és a kormányzati korrupció-megelőzési program pillére-in mérte. Ezekhez kapcsolódnak olyan széles körben használt nemzetközi indexek, amelyek az egyes országok korrupcióval kapcsolatos tevékenységét, helyzetét elemzik. A nyílt adatok

(közadatok) elérhetőségének mérésére az OECD 2013-ban hozta létre az ún. Open Government Data-indikátorokat, amelyek nyolc alapvető kritériumot sorolnak fel a hozzáférés minőségét elemezve:

- Az adat létezik/nyilvántartják?
- Digitális formában rendelkezésre áll?
- Nyilvánosan elérhető?
- Díjmentesen elérhető?
- Online elérhető?
- Számítógéppel olvasható?
- Adatbázis formában letölthető?
- Nyílt licenccel rendelkezik?
- Aktuális-e az adat?

A nyílt kormányzati együttműködési program önértékelésében ezt olvassuk: „A nemzeti akcióterv végrehajtásáért felelős Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium az állampolgárokkal és civil szervezetekkel folytatott egyeztetéseken túl nagy hangsúlyt helyezett a közigazgatás más szerveivel való együttműködésre. A magyar akcióterv végrehajtása során szorosan együttműködött többek között az Állami Számvevőszékkel, a Nemzeti Közszerződésekkel, a Magyar Kormánytisztviselői Karral, a Magyar Államkincstárral, a Nemzeti Fejlesztési Minisztériummal, a Belügyminisztériummal, valamint az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalával.” A Budapest Institute által írt előrehaladási jelentés pedig szintén azt emeli ki, hogy a magyar akcióterv

végrehajtása kellően színes partneri hálóra támaszkodik, ahol az egyes szereplők egymás szaktudását egészítik ki: az integritás-tanácsadók „kiképzésében” például az NKE kulcsfontosságú szerepet játszott. Az őszi folyamán immár elkezdődhet az új magyar OGP-akcióterv végrehajtása is, amelyben a BM Nemzeti Védelmi Szolgálat koordinációja mellett az Államtudományi Intézet szakemberei is részt vesznek. Az egyetem kutatási portfóliójának sokszínűsége olyan tudományos kapacitást jelent (gondolunk itt a Jó Állam Kutatóműhely mellett a Rendészettudományi Kutatóműhelyre vagy éppen az integritás-tanácsadó szakirányú továbbképzés tudományos támogatására, tananyagfejlesztésére, eddigi tapasztalataira), amely sok OGP partnerország korrupció-megelőzési stratégiájában hasznosítható lehet, ugyanakkor a magyar fél is sikerrel aknázhathatja ki más kormányzatok felajánlásait. Maga az OGP weboldala már önmagában is számos primer együttműködési, információszerezési alkalmat kínál: webináriumokon kiértékelő szakértőktől tanulhatunk, esettanulmányokat böngészhetünk vagy éppen csatlakozhatunk egy adott munkacsoporthoz. A nemzetközi tudományos együttműködés és a magyar akcióterv sikeres végrehajtása szempontjából azonban az a legfontosabb, hogy megtaláljuk azokat a kormányzatokat, akik – felajánlásaik alapján – a leginkább hasznos támogatást tudnak a saját nemzeti korrupció-megelőzési célokhoz adni. Itt a skandinávok vagy éppen Hollandia, Kanada mellett már olyan országok is szóba jöhetnek, mint Brazília, aki az OGP egyik alapítója, és mára figyelemre méltó eredményeket ért el az integritás-kultúra építésének terén. ●

„Nyitottnak kell lenni a világra”

Beszélgetés Fellegi Tamás egykori miniszterrel, az NKE magántanárával

SZÖVEG: SZŐR ADÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Az európai, az euroatlanti és a keleti irányú kapcsolatok terén is jelentős tapasztalatot halmozott fel az elmúlt évtizedekben Fellegi Tamás. A korábbi fejlesztési miniszter jelenleg egy közhasznú alapítvány vezetője az Egyesült Államokban. Mostantól lehet, hogy gyakrabban megfordul hazánkban, hiszen a hallgatók hamarosan a Nemzeti Közszerződések Egyetem magántanáraként találkozhatnak vele.

- **Hogyan fogadta az egyetemtől kapott magántanári címet?**
Fellegi Tamás: Nagy megtiszteltetés ez számomra, hiszen ezzel beléphettem ebbe az egyetemi közösségbe. Mindezt feladatként fogom fel, ami azzal jár együtt, hogy minden energiámmal segítsen az intézmény előrehaladását, fejlődését az oktatásban és a nemzetközi kapcsolatokban.
- **Milyen tantárgyakat oktat majd?**
F. T. Ezt még most egyeztetjük az NKE vezetésével, de elsősorban olyan témákban tudom elképzelni a magántanári tevékenységemet, amelyek esetében kamatoztatni tudom a politikában, az üzleti életben és a nemzetközi kapcsolatokban szerzett tapasztalataimat.
- **Jól gondolom, hogy ezek közül elsősorban a nemzetközi tapasztalataira számít majd az egyetem?**
F. T. Miniszterként akkor szolgálhattam a kormányban, amikor Magyarország az EU soros elnöke volt. Megismerhettem a nemzetközi világ működését. Később az orosz, a kínai és az ukrán

kapcsolatokért felelős kormánybiztos is voltam, az elmúlt években pedig az Egyesült Államokban éltem. Így a nemzetközi kapcsolatok terén a három legfontosabb területen – az EU, a keleti országok és az USA – vannak az oktatás számára is hasznosítható gyakorlati tapasztalataim.

○ **Mielőtt nemzetközi vizekre eveznénk, érdemes néhány szót szólni a tudományos múltjáról is. Március végén az NKE rendezte meg az OTDK Állam- és Jogtudományi Szekcióját. Korábban Ön is részt vett ilyen megmérettetésen, ráadásul nyert is a saját tagozatában. Mit jelentett ez a későbbi pályáján?**

F. T. Fontos mérföldkő volt, hiszen ez az első helyezés lehetőséget, ambíciót és irányt adott az életemben.

○ **Az OTDK dolgozatát az amerikai prezidenciális rendszerről írta. Úgy tűnik, hogy az Egyesült Államok fontos hely az Ön életében.**

F. T. Az elmúlt 30 évből 9-et éltem ott. Az USA-ban tanultam, és ott szereztem PhD-fokozatot még a '90-es évek elején. ○ **Akkor nyilván jól ismeri az ottani politikai rendszert, annak működését is. Mi az, amit ebből érdemes nekünk, európaiaknak, magyaroknak átvenni?**

F. T. Az amerikai világ rendkívül komplex, amelyben különböző folyamatok és nagyon eltérő intézmények működnek. Alapvetően teljesen más az ottani politikai berendezkedés, a gazdaság és az állam kapcsolata, mint Európában. Van egy közös alap azonban, ez pedig az értékazonosság, ami az értékek mentén történő intézményépítést és eljárásokat jelenti. Szerintem nincs értelme annak, hogy egy az egyben másoljunk dolgokat, inkább a pozitív tapasztalatokat kell beépíteni a mi rendszerünkbe. A globalizáció hatására át vesszük például, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok részeként, a pénzügyi intézmények működésének elveit, gyakorlatát, de ugyanez érvényes a vállalatokkal kapcsolatban

is. Európa egy parlamentáris párt-rendszerekre épülő világ, Amerikában a pártoknak is teljesen más a szerepe, karakterisztikája, mint nálunk. De itt is vannak értékazonosságok, amelyeknek egy konkrét megnyilvánulási formája többek között a NATO-n belüli együttműködés.

○ **Aktívan 2010-től kapcsolódott be a hazai politikai életbe, de előtte is szerepet vállalt, elsősorban tanácsadóként. Mi változott 2010-től a magyar politikában?**

F. T. Az új kormány – részben a kétharmados többség birtokában – nagyon bátran belefogott a magyar politikai-gazdasági-alkotmányos rendszer megreformálásába, a nagy ellátórendszerek átalakításába. Tette ezt olyan területeken is, amelyek esetében a rendszerváltást követő korábbi kormányok különböző okok miatt tartózkodtak. Ez lényegesen megváltoztatta a politikai-gazdasági viszonyokat. Mindehhez bátorság és vízió kellett.

○ **Fejlesztési minisztersége mellett megbízták a kínai, az orosz és az ukrán kapcsolatok felügyeletével. Mennyire igazolja az idő a keleti nyitás politikájának helyességét?**

F. T. Mind a három relációban más-más történelmi, gazdasági és politikai háttérrel futottunk neki a kapcsolatok

újradefiniálásának. Idő kellett ahhoz, hogy a partnerek megtalálják azokat a közös célokat és érintkezési pontokat, amelyek mentén tovább lehet lépni. Az én időszakom alatt elkezdtek az alapok lerakását, aminek az eredményeként a magyar–kínai, valamint a magyar–orosz áruforgalom is jelentősen bővült. A viszonylag rövid idő alatt elért jelentős eredmények annak voltak köszönhetőek, hogy a partnerekben megvolt a kellő politikai-gazdasági nyitottság és készség az együttműködésre. Úgy gondolom, hogy ez azóta is jól működik, a keleti nyitás várhatóan fontos része lesz a magyar politikának a következő években is. Az pedig különösen előremutató, hogy a külgazdasági területeken is látunk fejlődést, ami a vállalkozásfejlesztésben is megnyilvánul. Ez utóbbira egyébként érdemes lenne még nagyobb hangsúlyt fektetni. A lényeg az, hogy valós, hosszú távú stratégiai együttműködés ezeken a területeken elsősorban a kölcsönös befektetésekkel tud megvalósulni.

○ **Az euroatlanti kapcsolatokban azonban feszültségek voltak érzékelhetők az elmúlt hónapokban.**

F. T. Amiatt nem aggódnék, hogy időnként feszültségek, konfliktusok támadnak a nemzetközi politikában. A kérdés mindig az, hogyan kezeljük ezeket.

○ **És jól kezeljük?**

F. T. Az a fontos, hogy hosszú távon mindig előremutató, a szövetségi irányokat fenntartó, az értékelkötelezettségünket megerősítő konfliktuskezelés történjen. Magyarországnak a nyugati világban van a helye, mi nyugati ország vagyunk, mindig is az akartunk lenni. A kommunizmus ideje alatt is azt tekintettük fontosnak, hogy a szocialista demokráciának csúfolt diktatórikus világból át tudjunk lépni a jelző nélküli demokrácia világába. Ez persze nem azt jelenti, hogy szolgai módon, feltétel nélkül minden politikai iránymutatást el kell fogadnunk, amit a szövetségesek megfogalmaznak. A gazdasági világválság és annak kezelése egyértelműen mutatja, hogy ez a világ már nem olyan, mint a válság előtt volt. Az eddig bevett gyakorlatot, elveket felül kell vizsgálni és adott esetben változtatni rajtuk. Például az a gazdasági válságkezelési metódus, ami az elmúlt években Magyarországon megvalósult, a makroszámok alapján visszaigazolást nyert, és ezt erősítette meg a legfrissebb IMF-jelentés is.

○ **The Hungary Initiatives Foundation (A Magyarországi Kezdeményezések Alapítvány) néven az Egyesült Államokban működik az a szervezet, amelynek Ön a vezetője. Mivel foglalkoznak, hogyan és mit kezdeményeznek?**
F. T. Már a névválasztással is azt szeretnénk volna üzenni, hogy egy olyan kezdeményezésről van szó, amire korábban nem volt példa. Az USA-ban él – ma már jelentősen szétszórva – szám szerint a legnagyobb nem kárpát-medencei magyar diaszpóra, ami másfél millió embert jelent. Az alapítvány létrehozása mögött az a gondolat tükröződik, hogy az anyaországnak is kell érzelmi, anyagi és szervezési támogatást adni ahhoz, hogy a határainkon túl élők magyarságukat újra tudják élni és át tudják adni a további generációknak akkor is, ha már esetleg vegyes házasságban élnek. Az USA-ban élő magyarok is erősebb

kapocsra vágnak az anyaországgal, ami lehet kulturális, gazdasági, tudományos vagy turisztikai jellegű. Ez hosszú távú intézményépítést és a tartós emberi kapcsolatok szervezett kiépítését jelenti. Ez az alapítvány fő feladata és küldetése.

○ **Hogyan lehet mindezt elérni?**

F. T. Tudatosítani kell az amerikaiakban, hogy az elmúlt körülbelül 100 év során a magyarok hogyan járultak hozzá az amerikai élet gazdagságához, mondjuk a golyóstolltól a hidrogén-bombáig. De az élet apró dolgaiban is számos eredmény van, amiről lehet, hogy mi nem is tudunk. Ezek felderítése, ápolása és a magyar, illetve amerikai köztudatba való beépítése a fő feladatunk. Ez alapvetően nem politikai kezdeményezés, hiszen a kormányok jönnek-mennek, de a tartós kapcsolatokra mindig szükség lesz. Az alapítvány közhasznú tevékenységet folytató szervezet, ezt nagyon szigorú törvények szabályozzák. A szervezet nem a magyar kormány érdekében jár el, hanem Magyarországot is képviseli az USA-ban. Ez egy hosszú távú magyar építkezés egyik eleme, eszköze lehet.

○ **Ön jogász, üzletember és politológus is egyben. Melyik hivatást érzi a legközelebb magához?**

F. T. Ez a különböző életszakaszoktól függ. 38 éves koromig az egyetemi világban éltem, addig a politológiához és a joghoz mint tudományhoz való viszonyulásom volt a meghatározó. Azóta viszont az üzlet és a politika van jelen az

életemben, különböző kombinációkban. Fogalmazhatok úgy is, hogy az elmúlt 20 évben a fő tevékenységem az üzlet volt, amiben néhány évre a politika kiemelt szerepet kapott.

○ **Melyik a nyugodtabb?**

F. T. Az emberen múlik, hogy milyen stressztűrő képessége van. A politika sokkal „zűrösebb”, hiszen az ember teljesítménye nagymértékben függ másoktól is. Az üzlet ebből a szempontból egyszerűbb, a szabályai is tisztábbak. Az eredményesség számokkal kifejezhető, rövid távon értékelhetőbb, a megítélése is sokkal objektívabb és eredménycentrikusabb. A politika sokkal inkább szól a mindennapi életről, az emberek életébe való „belenyúlásról”, ezért nagyobb a felelősség is.

○ **Azzal kezdtük a beszélgetést, hogy az NKE várhatóan a nemzetközi tapasztalataira számít. Milyen képességekre és tudásra van szüksége annak a fiatalnak, aki nemzetközi téren kezdi el pályáját?**

F. T. Nyitott agy, nyitott szem és a nyelvtudás a kötelező minimum, de jó stressztűrő képességre is szükség van. Vannak olyan területek, ahol fontos a nagyobb szintetizáló képesség, valahol pedig gyorsan kell döntést hozni. A legfontosabb, hogy minél hamarabb, lehetőleg már a kora felnőtté válás időszakában érintkezzen az illető a nemzetközi világgal. Nemzetközi tapasztalatokat kell szerezni, ehhez pedig ki kell használni az ösztöndíjas lehetőségeket. ●

A nagy felismeréseknek jövőteremtő ereje van

SZÖVEG: SZŐÖR ADÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

2020-ig mintegy 750 milliárd forint uniós forrást lehet majd felhasználni Magyarországon a kutatás, fejlesztés, innováció területén. Ennek mintegy fele a felsőoktatási intézményekben és kutatóműhelyekben hasznosulhat. A hatékony felhasználást megújult pályázati és szervezeti rendszer segíti, amelynek fő értékei a kiválóság, az átláthatóság és a bizalom. Pálinkás József professzorral, az idén januártól működő Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH) elnökével beszélgettünk.

○ Elnök Úr, tegyük fel, hogy van egy jó, újszerűnek vélt ötlet, amit szeretnék megvalósítani. Pénzem viszont nincs elég a „vállalkozás” beindításához, ezért pályázni szeretnék. Kihez fordulhatok segítségért?

Pálinkás József: A kezdő vállalkozások beindításához és egy innovatív ötlet megvalósításához is rendelkezésre állnak uniós források, és a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapban is van erre pénzügyi keret. A hivatal megújult pályázati portfóliójában az innováció újdonságtartalmát, az ezt megvalósító vállalkozásokat támogatjuk. Tehát például egy péküzem

létesítéséhez kapcsolódóan nem hozzánk kell fordulni, arra a gazdaságfejlesztési programok keretében lesznek elérhető pályázati források. Sok félreértés van egyébként ezen a területen, ezért szükséges tisztázni, hogy a Gazdaságfejlesztési Innovációs Operatív Programnak (GINOP) csak egy része az innováció támogatása, többségében gazdaságfejlesztést finanszíroz.

○ Mit értünk újdonság alatt, mitől tekinthető egy ötlet újszerűnek?

P. J. Ha nagyon leegyszerűsítjük, akkor az tekinthető újdonságnak, ami teljesen eredeti, ami még nincs sehol a világon. Természetesen azért ennél megengedőbbnek kell kezelni a kérdést, így például innovációként értelmezhetjük azt is, ha valaki egy külföldön már működő dolgot Magyarországon, az itteni viszonyokhoz alkalmazkodva valósít meg. Ezt nevezhetjük követő innovációnak. Mi azonban elsősorban vezető, versenyképes innovációs fejlesztéseket szeretnénk ösztönözni, ígéretes kutatási programokat támogatni. Mivel minden befektetésnek – és én a pályázati támogatást annak gondolom – van valamennyi kockázata, tehát sokféle tényezőtől függ, hogy végül tényleg

verseny- és piacképes lesz-e az a bizonyos innovációs megoldás. Éppen ezért ezen a területen a pályázatok értékelését és a finanszírozást is másféle indikátorok alapján kell elvégezni, mint például egy tornacsarnok építésével kapcsolatos programnál. A pályázatok bírálati rendszerében külső szakértőket alkalmazunk, akik döntenek a pályázatok megvalósíthatóságáról. Nagyon fontos az is, hogy – a korábbi gyakorlattal szemben – a pályázatokat végigkövessük életútjukon. Tehát nemcsak a pénzügyi elszámolás a lényeg, hanem a szakmai tartalom megvalósulása is.

○ Úgy tűnik, hogy ötletekből talán nincs is hiány Magyarországon, de mintha kevés lenne közöttük a megvalósítható, újszerű gondolat. Ezzel kapcsolatban mi a tapasztalata?

P. J. Sok pályázat érkezik hozzánk, egy-egy kiírásra akár tízszeres túljelentkezést is tapasztalunk. Az Európai Uniótól kapott kutatás-fejlesztési források jelentős része nem visszatérítendő, és a teljes programot finanszírozni lehet belőlük. Ezzel együtt fontosnak tartom, hogy az újonnan kiírt pályázatainkkal is azt ösztönözzük, hogy ne pénzre pályázzanak, hanem megoldandó feladatra, megvalósítandó ötletre, kutatási programra. A rendelkezésre álló forrásokat célszerűen szeretnénk felhasználni, és bár részben rugalmasnak kell lennünk az innovációs ötletek felkarolásában, de az állam elvár egyfajta szigorúságot is a pályázatok forrásaival való gazdálkodásban.

○ A felsőoktatásban is tapasztalható jelenség, hogy a kutatásra, fejlesztésre elnyert pályázati pénzekből az intézmények sokszor béreket és egyéb működési kiadásokat finanszíroznak. Megváltozhat ez a jövőben?

P. J. Erre is utaltam imént, amikor a pénzre való pályázás helyett a valódi feladatmegoldást, a valódi innovációt ösztönző pályázatok fontosságát hangsúlyoztam. Nagyon remélem, hogy változik majd a szemlélet és a gyakorlat. Azonban mivel nagy rendszerről beszélünk, a szemléletváltás sem megy egyik napról a másikra. A hivatal konkrét programokat finanszíroz, de az természetes – és ez máshol is így van –, hogy az elnyert pályázati összegből az intézmények működésére is lehet valamennyit fordítani. Ha például egy egyetemen a kutatáshoz vesznek egy nagy berendezést, akkor az odaítélt támogatásból lehet pénzt fordítani az eszköz üzemeltetésére, működtetésére is, hiszen annak használata megnöveli az intézmény rezsiköltségét. Azonban már az elején világosan meg kell mondani, hogy az adott programból mekkora összeg fordítható erre a célra, a forrás többi része felett pedig a

kutatásvezetőnek kell rendelkeznie, és kizárólag a kutatási programra lehet azt fordítani. Csak tiszta viszonyok esetén működhet jól a versenypályázati finanszírozás a kutatásfejlesztésben, hiszen akkor tud mindenki kiszámítható keretben dolgozni, és így megteremtődik egy bizalmi környezet is. Nem tudom elképzelni, hogy bizalom nélkül igazán sikeres lehet a pályázati finanszírozás.

○ Magyarországra 2020-ig jelentős forrás, a tervek szerint mintegy 750 milliárd forint „érkezik” közvetlenül innovációra, kutatásra, fejlesztésre. Hogyan részesedhetnek ebből az egyetemek, kutatóintézetek?

P. J. Megítélésem szerint ennek az összegnek körülbelül a fele az egyetemeknél, a kutatóintézeteknél hasznosulhat majd. Ugyanakkor az is valószínű, hogy nem „direktben kapnak” ennyit ezek az intézmények, hiszen sok esetben a vállalati szféra és a felsőoktatás együttműködésében valósulnak meg az innovációs pályázatok, amelyeknél a felsőoktatási intézmény egy-egy kutatócsoportja vagy valamelyik kutatóintézet a „beszállítója” a projektnek egy-egy részfeladat megoldásában. Ha például egy cég egy új szigetelőanyagot dolgoz ki, akkor a fejlesztés során meg kell majd mérnie az új termék hőszigetelő képességét. Hatékony megoldást jelenthet a cég számára, ha egy speciális laborral rendelkező egyetemet vagy kutatóintézetet von be a projekt megvalósításába. Ez az együttműködés sokkal gyorsabb, olcsóbb és megbízhatóbb eredményt produkál majd, mintha a cég maga építene ki mindent. Szerintem az a jó, ha mindenki azt csinálja, amihez igazán ért, ezért is fontos ezen a területen is a partnerség ösztönzése a vállalatok és az akadémiai szféra között.

○ Ha jól értem, akkor a felsőoktatási intézményeket is arra biztatja, hogy lehetőleg a vállalati szférával közösen pályázzanak az innovációs forrásokra?

Pálinkás József

Kedvenc könyv • Thomas Mann: József és testvérei. Kornis

Gyula: Az államférfi. a könnyedebb műfajból: Rejtő Jenő:

Piszkos Fred. a kapitány

Kedvenc film • Ryan közlegény megmentése

Kedvenc zene • Vangélis

Hobby • Hegyet mászni az Alpokban. úszni a tengerben.

kerékpározni jó levegőn és szép borokat kóstolni.

P. J. Az úgynevezett nagy iparági fejlesztések esetén, mint például az egészségiparban, mindenképpen ez a célravezető megoldás. Vannak persze olyan területek is, ahol az intézmények szoros versenyben vannak egymással, itt más szempontok is érvényesülhetnek. A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű fejlesztéseknél azonban az kifejezetten cél, hogy a nagyvállalatok K+F+I tevékenysége összekapcsolódjon az egyetemi-kutatóintézeti kutatásokkal. A jól működő rendszer részei a komoly fejlesztésekre képes kutatóhelyek, műhelyek, a megrendelő nagyvállalatok és a finanszírozó intézmény, jelen esetben a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap és az azt kezelő Hivatal. Intézményünk sokféle programot kezel a néhány milliós támogatási összegű fejlesztésektől a milliárdos finanszírozású nagyprojektekig, amilyenek léteznek például az energetikában, a molekuláris biológiában, a biotechnológiában, de például a társadalomtudományok területén is. Utóbbiban nemzetgazdasági jelentőségűek lehetnek a munkaerőpiac alakulására vonatkozó vizsgálatok, fejlesztések eredményei.

○ **Kiválóság, átláthatóság, elfogulatlanság és bizalom – olvasható az NKFIH honlapján. Mit jelentenek ezek az értékek a gyakorlatban?**

P. J. A programok, a hozzánk beadott pályázatok elbírálásánál a kiválóság a legfőbb szempont. Ez a konkrét program minőségét és a megvalósításában részt vevő kutatók eddigi teljesítményét

jelenti. Az átláthatóság azért fontos, hogy a pályázó, a döntéshozó és a közvélemény is lássa, hogyan zajlik a pályázatokról való döntés folyamata. Mindezek nagymértékben hozzájárulnak a bizalom megteremtéséhez. Ahol ez megvan, ott működnek igazán jól a dolgok. Például az Egyesült Államokban számos helyen olyan a finanszírozási mechanizmus, hogy ha valaki elnyer egy kutatási pályázatot, akkor a megítélt támogatást egy hitelkártyán „megkapja”, ezzel tudja megvásárolni a kutatásához szükséges eszközöket. Ott alapesetben nincsenek bonyolult vizsgálatok a pénz felhasználásával kapcsolatban. Ehhez azonban az kell, hogy ne forduljon elő soha az, hogy a kutató mondjuk saját háztartásában szükséges élelmiszer-vásárlásra használja a hitelkártyát. Ha az USA-ban valaki kutatási pénzzel csalna, soha többet nem kapna semmilyen állami támogatást.

○ **Jól érzékelem, hogy ettől a bizalmi környezettől mi még jó messzire vagyunk?**

P. J. Sajnos még sok idő kell ehhez, nagy a bizalmatlanság az emberek, az intézmények között. Nekünk azonban a bizalom erősítése irányába kell haladnunk, hiszen ez akár az ország GDP-jére is jó hatással lehet. Gondoljunk bele, ha kevesebbet kellene költenünk tulajdonunk megvédésére, a szabályok betartására, akkor az így megtakarított összeget is fejlesztésekre lehetne fordítani. A hivatalban megszervezendő professzionális pályázati menedzsment, a megörökölt kifizetetlen

szerződésállomány mielőbbi ledolgozása is erősítheti a bizalmat a majdani pályázók körében.

○ **Említette korábban, hogy a közpénzek felhasználását nem támogatásnak, inkább befektetésnek tekinti.**

P. J. Az a cél, hogy a ráfordított támogatások meg is térüljenek. Ezeket az innovációs forrásokat azzal a szemlélettel kell felhasználni, hogy létrejőjön belőlük egy konkrét produktum, és az lehetőleg megalapozzon egy újabb fejlesztést. A piacon az újdonság már önmagában is érték, amit érdemes minden piaci szereplőnek figyelembe vennie. Ezen a területen fontos az előrelátás is, bár szerintem az igazi újdonságok nem ebből fakadnak. A nagy felfedezéseknek, felismeréseknek van jövőteremtő ereje. Ehhez szeretnénk minél több kutatócsoportnak, vállalkozásnak forrást biztosítani, és remélni azt, hogy a befektetés megtérül majd a felsőoktatási intézmények, a kutatóintézetek és a vállalkozások, vállalatok számára is. ●

A KUTATÁS, FEJLESZTÉS ÉS INNOVÁCIÓ A KÖZSZOLGÁLATBAN IS MEGJELENIK. A KÖZELMÚLTBAN A MAGYAR RENDÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSASÁG (MRTT) AZ NKE-VEL KÖZÖSEN SZERVEZETT A TÉMÁBAN KONFERENCIÁT. DR. JANZA FRIGYES NY. R. VEZÉRŐRNAGY, CÍMZETES EGYETEMI TANÁR, AZ NKE FENNTARTÓI TESTÜLET TAGJA, A MAGYAR

RENDÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSASÁG FŐTTKÁRA AZ MRTT ÉS AZ NKE KÖZÖS RENDEZVÉNYÉNEK A TAPASZTALATAIT FOGLALTA ÖSSZE A BONUM PUBLICUM OLVASÓI SZÁMÁRA ÉS ELMONDTA AZT IS, HOGY MELYIK KARON MERÜLHET FEL A LEGTÖBB INNOVATÍV ÖTLET.

○ **A kutatás, fejlesztés, innováció területén milyen esélyekkel pályázhat a Nemzeti Közszolgálati Egyetem?**

Janza Frigyes: Amikor kimondjuk a fejlesztés, innováció szavakat, a legtöbben a technikai, ipari, műszaki folyamatokra gondolnak. Ez természetesen csak a szűk értelmezése a jelzett folyamatoknak. Az NKE elsősorban arra vállalkozhat, hogy a közszolgálat szervezési, folyamatszabályozási, indikátor-kutatási, ritkábban szabványosítási, kockázat-feltáró, szervezeti teljesítményértékelő mutatószámokkal mérhető folyamatait kutassa. Másodsorban integráló, tudományos tevékenységével harmonizálni tudja a felhasználók igényeit az innovatív tartalmakat előállító műhelyek fejlesztési lehetőségeivel és szándékaival. Harmadsorban az NKE szellemi kapacitásainak átfogó, szinte alapkutatás jellegű tevékenységgel is kell foglalkoznia, mert a 21. század kockázati társadalmi

olyan új társadalmi jelenségeket termelnek ki magukból, amelyekre megfelelő válaszokat kell keresnünk. Ki lenne képes ezeket a globális kérdéseket úgy megközelíteni, mint a közigazgatási – katonai – rendészeti ismeretekkel felsőfokon rendelkező egyetemi oktatói állomány? Persze, ez csak akkor lesz lehetséges, ha ezek a különböző diszciplínákat és szétszórt tudásokat mozgósító csoportok valóban létrejönnek egy-egy kutatási, fejlesztési téma szinergikus megoldására. Amennyiben e téren a kialakított gyakorlatunkat képesek leszünk továbbfejleszteni, úgy az NKE kimagasló esélyekkel pályázhat alkotói támogatásokra.

○ **Dr. Németh József r. alezredes a szakmai konferencián ismertette a rendészeti kutatásokat, az iparbiztonsággal kapcsolatos fejlesztési elképzeléseket. Milyen rendészeti kutatások várhatóak még?**

J. F. Az iparbiztonsági terület fejlesztési igényei egyszerre technikai és folyamatszabályozási, szervezési kérdések. Számos olyan eszközt alkalmaznak a fegyveres és magánbiztonsági szerveink, amelyek előállítására a magyar ipar is képes lenne, de a tudásuk gyártási képességgé történő átalakítása fejlesztési forrásokat igényel. Ha ezeket a forrásokat a fejlesztők nemcsak hitellel, hanem pályázati úton is megkaphatják, akkor kiválthatóak lesznek egyes eszközök, sok esetben olyan képességű hazai termékekkel, amelyek meghaladják az eddigiek színvonalát. A bioterrorizmussal kapcsolatban összetettebb a helyzet, hiszen itt egy komplex, biológiai, jogi és rendészeti kérdéssel állunk szemben. Itt a fő feladat a megelőzés és a felderítés. Ennek informatikai, adatkeresési és megosztási háttere azonban a leglényegesebb fejlesztési terület.

○ **Az egyetemen melyik karon merülhet fel a legtöbb innovatív ötlet?**

J. F. Ha az innovációt elsősorban eszközökre vonatkoztatom, akkor a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar és a Katasztrófavédelmi Intézet a legértehtettebb. Ha az állam működése szempontjából fontos kutatásokra és fejlesztésekre gondolunk, akkor a Közigazgatás-tudományi Karé a primátus, ha informatikai, felderítési és bűnmegelőzési szempontból szükséges fejlesztésekre, adatbankokra, nyilván tartási, szervezési és folyamatszabályozási kérdésekre gondolunk, akkor a Rendészettudományi Kartól várjuk a kezdeményező szerepet. Fontos azonban ismételt hangsúlyozni a kari együttműködéssel történő fejlesztések abszolút szükségességét.

○ **Elképzelhető-e olyan újszerű ötlet, újdonság az egyetem égisze alatt, amely még nincs sehoh a világon?**

J. F. Természetesen igen. Van is néhány olyan ötletcsira, amelyik nemzetközi sikerre vihethető. A mérce lehet hazai újítás is, de igazi értéke az univerzális novumnak van. Mivel minden felsőoktatási intézmény alapfeladata a kutatás is, meghatározó jelentősége lesz az egyes kutatási szándékok nemcsak NKE szintű, hanem a teljes közszolgálati vertikumra kiterjedő összehangolása. A legsürgetőbb és legértehtenebb feladatot éppen ebben látom: az egyéni kutatási, fejlesztési törekvések és a támogatási kapacitások közötti harmónia megteremtésében. Jó lenne egyre többször olyan döntési kényszerrel megélni, amely a jó kezdeményezések áradatában a kedvezményezett javaslatok prioritási sorrendjének megállapítására irányul.

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES

„Folyamatosan fejlődő köztisztviselői kar kialakítására van szükség”

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES

Az Államreform Operatív Programok célzottan az állam, ezáltal a közigazgatás fejlesztésére irányuló, az Európai Unió támogatásával megvalósuló projektek. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem a hatékony közszolgálat igényeihez igazodó tudásközponttá vált az általa megvalósított ÁROP-projektek korszerű képzési és módszertani fejlesztéseinek köszönhetően. A Képzés a konvergencia régiókban lévő önkormányzatoknak ÁROP-projekt 2.2.22. három részprojektből állt. A tapasztalatokról, a célokról, az elért eredményekről, a közszolgálati továbbképzési rendszerről és a jövőről Dr. Csóka Gabriellával, a projekt szakmai vezetőjével beszélgettünk.

○ Mikor került kapcsolatba az önkormányzatokkal?

Csóka Gabriella: Tizenöt évig dolgoztam a központi közigazgatásban, minisztériumokban. Konkrét kapcsolatom az önkormányzatokkal a legutolsó periódusban volt, amikor a Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság Stratégiai és Igazgatási Főosztályát vezettem. Feladataim közé tartozott a Helyi Esélyegyenlőségi Programok kodifikálása, amely az egyetlen olyan stratégiai dokumentum, amelyet minden helyi önkormányzatnak el kell

készítenie. Részt vettem a nemzeti-ségi önkormányzatokkal, hátrányos helyzetű településekkel való kapcsolattartásban, a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia elkészítésében. Amikor az egyetemen kezdtem el dolgozni, kézenfekvő volt, hogy a projekt szakmai vezetése legyen a fő feladatom.

○ Szükség van az önkormányzatok modernizálására?

Cs.G. Ebben a szellemiségben építettük fel a projektet. Az NKE alapvető feladata, hogy képezzük az önkormányzati

tisztviselőket, amelyre azért van szükség, hogy olyan rugalmas, az új környezethez, elvárásokhoz alkalmazkodó köztisztviselői réteg kialakításához nyújtsunk segítséget, amelynek az egyik alapvető feladata a fenntartható önkormányzati működés elősegítése. Feladat- és hatáskörük jelentősen módosult az új önkormányzati törvény hatályba lépésével. Ennek során fontossá vált, hogy fokozott figyelmet fordítsanak a település-menedzsment gyakorlati, valamint a munkatársakkal kapcsolatos készségeinek

fejlesztésére. Folyamatos kihívást jelent, hogy gyorsan és eredményesen tudjanak alkalmazkodni a változó jogszabályi, gazdasági, társadalmi környezethez és a megváltozott funkcióból eredő elvárásokhoz. Ebben kulcsszerepet játszik a köztisztviselők felkészültsége, amely a szakmai tapasztalatok megszerzése mellett a személyes készségek folyamatos fejlesztésével érhető el. A magas színvonalú önkormányzati igazgatáshoz, a feladatellátás megújításához nemcsak a jogszabályi keretek megteremtésére, hanem a megfelelően képzett és – az egész életen át tartó tanulás jegyében – folyamatosan fejlődő köztisztviselői kar kialakítására van szükség.

○ Tapasztalatai alapján milyen a köztisztviselők felkészültsége?

Cs.G. Rendkívül leterheltek. Általános tapasztalatunk, hogy a napi feladatok ellátása mellett nehezen tudnak időt szánni arra, hogy képezzék magukat, ugyanakkor a település vezetőinek a felelőssége is, hogy mennyire tartják fontosnak azt, hogy a tisztviselők képzettek legyenek. A projekt három pillérében ez volt a legfőbb cél. Az első pillér az e-learning tananyagok elsajátításáról szól, ezért teljesen kézenfekvő volt, hogy ezek a tananyagok a köztisztviselők egyéni képzési tervébe kerüljenek. Több mint 16 ezer konvergencia-regióban lévő önkormányzati tisztviselő sajátította el ezt a tudást. A második pillér a Helyi Közösségi Akadémiák Hálózata célkitűzése, ami az volt, hogy 77 kistelepülésnek segítsünk abban, hogy a helyi közösségi bázisú stratégiaalkotási módszertant elsajátítsák, és a település gazdasági és civil életének a szereplőit is bevonják a stratégiaalkotáshoz. Nagyon lelkesek voltak és mindannyian bent maradtak a rendszerben. A harmadik pillérben az egyetem új szakot hirdetett meg, az önkormányzati szaktanácsadó szakirányú továbbképzést. Maguk a

PROF. DR. TÓZSA ISTVÁN EGYETEMI TANÁR, A FENNTARTHATÓ ÖNKORMÁNYZATI E-LEARNING TANANYAGOK VEZETŐ SZAKÉRTŐJE AZ ELSŐ PILLÉR TAPASZTALATAIT ÖSSZEGEZTE.

Hat olyan e-learning tananyag készült el, amelyek célja az új önkormányzati feladatellátáshoz, annak a prioritásaihoz kapcsolódó olyan tudásanyag átadása, amellyel bővítik a köztisztviselők látókörét. Ha elvégzik ezeket a kurzusokat, fogékonyabbá válnak a modernizációs trendek iránt, beelátnak olyan komplexebb önkormányzati feladatok tartalmába, mint a településfejlesztés és az urbanizációs stratégia kidolgozásának fontossága.

A látókör bővítése fontos, hiszen az ügyfelek életét könnyíti meg hosszú távon, ha a felső- és középszintű, de akár a beosztottak is szélesebb tudásanyaggal rendelkeznek, és nyitottak az új technológiák, trendek, valamint a tudományos innovációk irányába. Ez készíti elő a folyamatos fejlesztéseket, a modernizációt, ami elkerülhetetlen, ugyanakkor kívánatos, hogy a köztisztviselők minél szélesebb rétege átlássa a közigazgatás, az önkormányzatiság feladatát, az előtte álló kihívásokat. „A Fenntartható önkormányzat elnevezésű e-learninges képzés indikátorai között szerepelt, hogy minimum 9 ezer köztisztviselő végezze el a modulok legalább egyikét az éves továbbképzési tervébe illesztve. Ennek a kontingensnek a konvergencia-regiókban – tehát Budapest és Pest megye kivételével – az önkormányzati területen tevékenykedők közül kellett kikerülnie” – mondta Tózsza István. Legtöbben Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből jelentkeztek (1595), majd Szabolcs-Szatmár-Beregből (1146) és Hajdú-Biharból (1167), valamint Bács-Kiskunból (1131). Legkevesebben pedig Csongrádból (464), Tolnából és Nógrádból (mindkettőből 505).

A legnagyobb érdeklődést két modul váltotta ki a jelentkezők körében: az önkormányzati konfliktus-menedzsment, amelyet több mint nyolcezeren vettek fel. Az értékteremtő konfliktuskezelés módszerét a Harvard Egyetemen dolgozták ki, a modul szerzője ott sajátította el az ismereteket. A köztisztviselők úgy vélik, hogy ezt a tudást az önkormányzatiság szinte minden területén kamatoztathatják. A második legnépszerűbb modul az új önkormányzati feladatellátás egészébe és azok finanszírozásába engedett bepillantást, amelyet hatezren választottak. A további négy modult közel azonos arányban vették fel a köztisztviselők: mintegy kétezren. Ezek a kurzusok az önkormányzati szervezetfejlesztés, a közigazgatási modernizáció, a településfejlesztés, az urbanisztika és stratégiai tervezés kérdésköréit, illetve témáit ölelik fel.

Tózsza István kiemelte, hogy hagyományos szakirányú képzés is volt a projektben.

„Egy 12 tantárgyas, két féléves Önkormányzati szaktanácsadó elnevezésű kurzus, amelyre háromszáz fő ingyenes részvételét biztosítottuk. A hallgatóknak a HKA települések helyzetelmzését készítették el és az e-learninges modulokat is elvégezték, így biztosítottuk a három pillér egymásra épülését. A tantárgyak a megváltozott önkormányzati feladatellátás, a gazdálkodás, a helyi közpolitika és kommunikáció témaköréit érintették. A BM, az NKE és a társegyetemek oktatói mindegyikhez önálló tananyagot készítettek elektronikus és nyomtatott formában.”

tisztviselők ismerték fel azt, hogy szükség van erre a speciális képzésre.

○ Milyen képességekkel szükséges rendelkeznie egy köztisztviselőnek?

Cs.G. Nagyon fontos, hogy a köztisztviselő innovatív legyen, a feladatait magas színvonalon tudja ellátni és a munkája részévé váljon az a képesség, amit az élethosszig tartó tanulás, a folyamatos >>

képzés és továbbképzés jelent. Így tud rugalmasan alkalmazkodni a változó jogszabályi, gazdasági környezethez, ekkor lehet hasznos segítség az adott településen.

○ **Megvalósult a legfőbb cél, a közszolgálati továbbképzési rendszer fejlesztése?**

Cs.G. A magyar közigazgatás megújításában kiemelt fontosságú a humánforrás-bázis megújítása, a személyi állomány folyamatos szakmai képzése, amely nélkül nem képzelhető el az európai uniós és a hazai igényeknek megfelelő közigazgatási működés. Az önkormányzati szakterületen ezt a munkát elkezdtük, a projektben vállalt tananyagfejlesztéssel olyan alapokat fektettünk le, amelyekre a további képzések, kutatások épülhetnek. A három pillér között szoros szakmai kapcsolat van, erősítik egymás hatásait. A képzés lezárását követően újra nekiláttunk a fejlesztésnek.

○ **Melyik pillér munkája állt Önhöz a legközelebb?**

Cs.G. Mindhárommal aktívan foglalkoztam szakértőként is, a második pillérben trénerként vettem részt, az elsőben szerveztem a helyi térségi konferenciákat, a harmadikban a felzárkózási stratégia témában oktattam. Rengeteg jó gyakorlattal találkoztunk a településeken, sok kistelepülés innovatív. Hálózatot hoztunk létre, és felvehettük egymással a kapcsolatot a szakemberek, amellyel túlszárnyaltuk a fő célt, a stratégiaalkotást.

○ **Tudomásom szerint a Belügyminisztériummal is szoros együttműködést alakítottak ki.**

Cs. G. A BM szakemberei mindhárom pillérben aktívan részt vettek, szakmailag meghatározó volt az együttműködés számunkra. A BM olyan többletet adott a projekthez, amellyel az élővé és gyakorlatiassá vált, lehetővé téve, hogy a BM szakértőinek részvételével a jogalkotási folyamatot végigkísérő szakmai

tapasztalatokat, felméréseket, jó gyakorlatokat is beépíthessük a programba. Példás volt az együttműködés velük, köszönet ezért nekik.

○ **Milyen előnyöket kovácsoltak az önkormányzatok?**

Cs. G. A projekt során az új szemléletű képzésekkel lehetőséget kaptak arra, hogy e-learning módszerrel képezzék magukat tutorálással és személyes jelenléttel. Létrehoztunk egy elektronikus rendszert az önkormányzatok számára. Nyilvánvalóvá vált, hogy hasonló települések azonos problémákkal küzdenek, lehetőség nyílt a tapasztalatcserére, egymás jó gyakorlatainak megismerésére.

○ **Lesz-e folytatása a programoknak? Nem maradnak magukra az önkormányzatok ebben a folyamatban?**

Cs. G. Most dolgozunk azon, hogyan lehet tovább bővíteni a HKA önkormányzatok körét. A szaktanácsadó továbbképzés folytatódik, az e-learning tananyagot is korszerűsítettük az első év tapasztalatait figyelembe véve.

○ **A projekt zárása mikorra várható?**

Cs. G. Május utolsó napján. Ünnepélyes záró konferenciát szervezünk a Ludovikán május 27-én, ahol egy szakértői kerekasztal-beszélgetéssel fejezzük be a programot, amelynek során bemutatjuk a projektben elért eredményeket az önkormányzati szövetségek képviselőinek, az érintett kormányzati szereplőknek, szakértőinek a jelenlétében.

○ **Mit jelentett az NKE számára ez a projekt?**

Cs. G. Az egyetem valamennyi intézetének és karának önkormányzati szakterületen jártas szakértőjét megkerestük, és lehetőséget biztosítottunk arra, hogy részt vegyenek a projektben oktatóként, trénerként, e-learning tananyagíróként. A program új látásmódot, szemléletet adott az oktatóknak, a gyakorlatban, stratégiaalkotási módszertan kialakításában is részt vehettek. ●

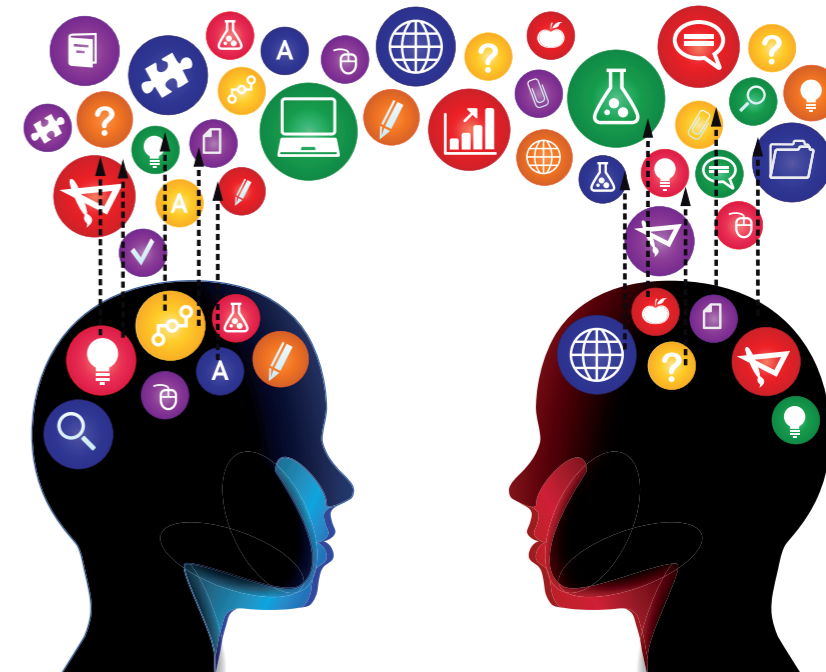
„Az együttműködés és szolidaritás képessége a legnagyobb érték az életben”

A KÉPZÉS A KONVERGENCIA-RÉGIÓKBAN LÉVŐ ÖNKORMÁNYZATOKNAK CÍMŰ PROJEKTBEN ORSZÁGOS SZINTEN 77 TELEPÜLÉS VETT RÉSZT. A PROGRAM ALAPGONDOLATA MAGYARY ZOLTÁN 1941-BEN MEGFOGALMAZOTT JAVASLATÁIG NYÚLIK VISSZA A „KÖZIGAZGATÁSI KLÍRINGRÓL”, A TAPASZTALATOK SZÉLES KÖRŰ MEGOSZTÁSÁT CÉLZÓ HÁLÓZATRÓL. AZÓTA BEBIZONYOSODOTT, HOGY A FEJLŐDÉS EGYIK HATÉKONY MOTORJA A JÓ GYAKORLATOK MÓDSZERES GYŰJTÉSE ÉS TERJESZTÉSE. A HELYI KÖZÖSSÉGI AKADÉMIÁK HÁLÓZATI PROGRAMJA KERETÉBEN ÖTEZER LÉLEKSZÁM ALATTI, TÖBBNYIRE HÁTRÁNYOS KISTELEPÜLÉSEKEN KÖZÖSSÉGI BÁZISÚ HELYI FEJLESZTÉSI STRATÉGIÁK KÉSZÜLTEK, KÜLÖNÖS FIGYELEMMEL A PROGRAM KERETÉBEN ÖSSZEGYŰJTÖTT MÁR BEVÁLT MEGOLDÁSOK FELHASZNÁLÁSÁRA.

GÁSPÁR MÁTYÁS, a Helyi Közösségi Akadémiák hálózat pillérvezetője elmondta, hogy az „akadémia” szó használata a tudás tiszteletét, becsületét és értékét hivatott kiemelni, elfogadtatni. A komplex vagy integrált helyi fejlesztés alkalmas leginkább a közzszférával kapcsolatos értékek, akár saját, akár máshol szerzett tapasztalatok, bevált jó gyakorlatok felszínre hozására. „A stratégiaalkotás során a legérdekesebb és legértékesebb rész a hazai és külföldi jó helyi fejlesztési megoldások – jó gyakorlatok, siker-, esetenként kudarctörténetek – több százra tehető tudásbázisa. Az anyag jelentősége messze túlmutat a HKA programon. A szükségességét már Magyary Zoltán is

felismerte, és azóta évszázados adóssága a hazai közigazgatásnak a jó gyakorlatok módszeres gyűjtése és terjesztése. Az önkormányzás, a helyi közigazgatás és közszolgáltatások szervezése, annak fejlesztése demokratikus módon csak az érdekeltek, a helyi közösség részvételével képzelhető el. Ezt az önkormányzati törvény nagyon határozottan nyitvánítja ki. Egy új kezdeményezést nem lehet másként értelmezni és megvalósítani, mint közösségi alapon, minden érdekelt legteljesebb bevonásával. Ez a demokratikus közigazgatási kultúra fejlődésének szükségszerű útja, ezért kapott központi szerepet a közösség ebben a programban” – mondta Gáspár Mátyás. „A HKA-tagok a műhelymunkák utolsó napján megosztották közösségi bázisú helyi fejlesztési stratégiaalkotási tapasztalataikat a szomszéd települések képviselőivel. Így működik a tudásmegosztás. Az önkormányzatok a jövőben is tudják majd folytatni újabb programok vagy akár rendszeresített szolgáltatások keretében az elkezdett munkát, komoly szakmai háttértámogatással, országosan, sőt nemzetközileg gyűjtött helyi fejlesztési információkkal, tapasztalatokkal, jó megoldásokkal” – hangsúlyozta a pillérvezető.

DR. MOLNÁR KATALIN, a Rendészettudományi Kar Magatartástudományi Tanszékének főiskolai docense kommunikációs trénerként vett részt a projektben. „A településfejlesztési stratégia készítésének rengeteg tanulsága van. Mivel huszonöt éve az emberek közötti kommunikáció vizsgálatával, fejlesztésével foglalkozom, jó volt élesben, a terepen is kipróbálni olyan eszközöket, technikákat, amelyek a közös gondolkodást, elemzést, együttműködést, döntéshozatalt segítették. A műhelymunkák során tapasztalni lehetett, ahogyan az emberek fokozatosan ráéreznek a közösségi alkotótechnikák ízére. A közbiztonság – amelynek alakításához a rendészeti képzésben dolgozván magam is próbálom hozzájárulni – a települések életében döntő fontosságú kérdés. Ennek állapota szorosan kötődik a közösség életének minőségéhez. Minden

településen, ahol dolgoztam, felvetődött ez a kérdés, és a résztvevők felismerték az összefüggést. Talán rendőröként oktatóként ezen a téren az átlagnál több információval szolgálhattam nekik.”

DR. MOLNÁR ILDIKÓ, a Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc–Pestszentimre Polgármesteri Hivatal címzetes főjegyzője a projekt trénerként facilitátori szerepet töltött be a keleti országrészben. „Az volt a fő céloom, hogy a települések megalkossák a saját stratégiájukat. A különböző társadalmi csoportokhoz és a település fejlesztéséhez való viszonyulásuk formálásában nyújtottam segítséget a szakértőkkel együttműködve” – hangsúlyozta. A legmeghatározóbb élménye az volt, amikor a műhelyfoglalkozásokon az egyházi vezetők világi kérdésekben is nyitottak voltak a közösség bármely csoportjával szemben. „A fő cél, a közösségfejlesztés egyértelműen megvalósult” – mondta.

TÓTH JÓZSEF, Halmaj polgármestere szerint „a program műhelymunkák lebonyolításával és a jó gyakorlatok terjesztésével segíti a közösségi stratégiákkal megalapozott helyi fejlesztést. Az alkotómunka széles körű társadalmi egyeztetés keretében

valósult meg. Három alkalommal tartottunk workshopot, amelyeken részt vettek a képviselő-testület és a Cigány Nemzetiségi Önkormányzat tagjai, az intézményvezetők, a helyi civil szervezetek és egyházi közösségek vezetői, valamint a szaktanácsadók is.” Mint fogalmazott, felmérték a település erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és a veszélyeket, mindezek után szaktanácsadók segítségével egy helyzetelemző tanulmány készült a településről. Azokat a stratégiai elképzeléseket is felsorolta, amelyek a fejlődéshez szükségesek: a hagyományok ápolása, az idegenforgalmi vonzeró növelése, a munkahelyteremtés, az időskorúakról való gondoskodás, valamint a tömeg- és szabadidősport fejlesztése, a kultúra iránti igény felkeltése, az egészséges életmód kialakítása, a közös felelősségvállalás kiterjesztése és erősítése a település érdekében, szemléletformálás a pozitív gondolkodás irányában, az öngondoskodás szükségességének tudatosítása és a környezettudatos gondolkodásra nevelés. A Helyi Közösségi Akadémia egyik fontosabb üzenete az, hogy „az együttműködés és szolidaritás képessége a legnagyobb érték az életben” – tette hozzá. ●

„Most is részese vagyok a rendszerváltásnak”

SZÖVEG: SZŐR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES, MTI

Az MDF legfiatalabb országgyűlési képviselőjeként vett részt a rendszerváltás utáni első szabadon választott parlament munkájában. Jogászként az alkotmányügyi bizottságban dolgozott, fontos törvények megalkotásának volt aktív részese. Ahogy fogalmaz, a rendszerváltás óta eltelt negyedszázad legjobb hangulatú országgyűlésében tevékenykedhetett, a parlamenti futballcsapatnak is oszlopos tagja volt. Az MDF–SZDSZ-paktumról, a taxisblokádról és Antall József szerepéről is beszélt nekünk Horváth József, az NKE főtitkára, volt parlamenti képviselő.

○ Május 2-án volt napra pontosan 25 éve, hogy megalakult a rendszerváltás után az első szabadon választott parlament. Milyen emlékei vannak erről a napról?

Horváth József: Minden értelemben rendhagyó volt ez a nap, mivel korábban ilyen formában nem működött az Országgyűlés. Szinte mindenki „téblábolt”, kereste a helyét a padosorokban. Bár már korábban megalakultak a képviselőcsoportok, igazán senki nem tudta, hogyan működnek majd a dolgok. Annyira nem volt még a miénk a parlament, hogy alig akartak beengedni minket a képviselői megbízólevelek átadására. Sok bizonytalanság volt bennünk, például azt sem lehetett még tudni, hogy vajon ez a munka főállás lesz-e vagy sem, hiszen ez akkor egyáltalán nem volt természetes. Az MDF képviselőcsoportja tele volt tanárral, orvossal, állatorvossal, olyan szakmák képviselőivel, akik munkájuk során sok emberrel voltak kapcsolatban, de nem készültek a főállású képviselőségre. A listás képviselők – mint például én is – inkább álltak közelebb a politizáláshoz.

○ Az akkori képviselők közül ma már csak néhányan ülnek az Országgyűlés padosaiban. Sokan eltávoztak az élők sorából, a többség pedig egészen távol került a napi politizálástól. Milyen volt a hangulata az első parlamenti ciklusnak?

H. J. Meggyőződésem, hogy az első volt a legjobb hangulatú országgyűlés a rendszerváltás óta. Nem volt az a szembenállás a pártok, képviselők között, mint manapság. Akkor például teljesen természetes volt, hogy munka után vagy hétvégenként rendszeresen összejártak beszélgetni, kikapcsolódni a kormánypárti és ellenzéki képviselők. Sok közös programot szerveztünk, így például rendszeresen együtt fociztunk a parlamenti csapatban akkori ellenzékiekkel. Az Áder, Világosi,

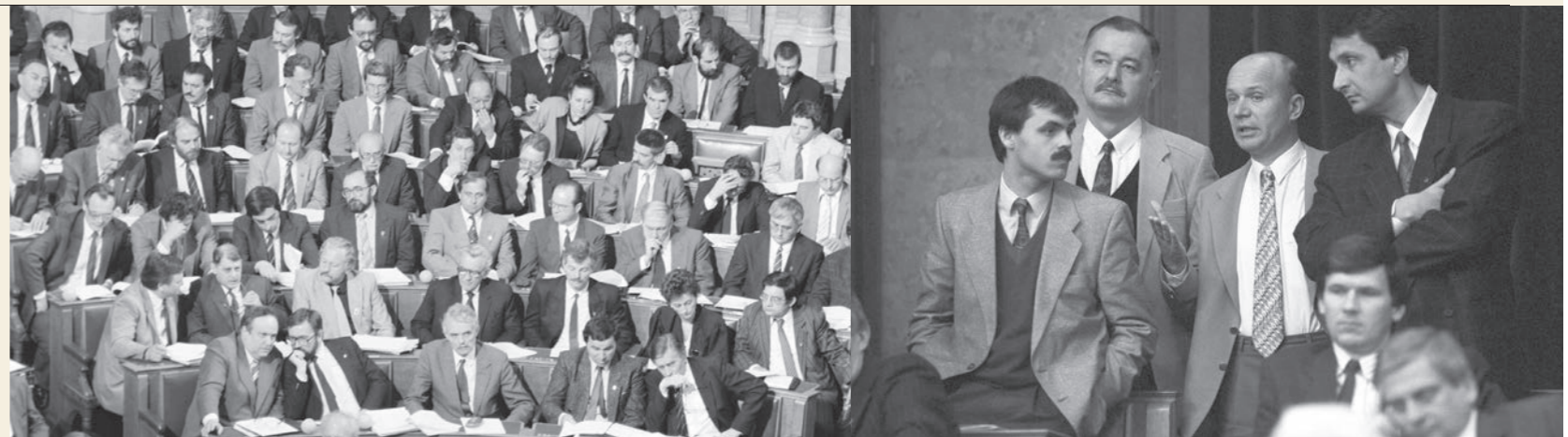
Horváth, Kövér összetételű védelem különösen erősnek bizonyult a mérkőzéseken. De például sokszor jártunk együtt vonattal haza is. Az akkoriak közül például Kövér László jelenlegi házelnökkel a mai napig jó kapcsolatban vagyok.

○ A rendszerváltás egy folyamat eredményeképpen valósulhatott meg, amelynek voltak belső és külső tényezői, előmozdítói. Mikor lehetett érezni először, hogy történelmi fordulópont következhet be?

H. J. Azt gondolom, hogy elsősorban sodródtunk az eseményekkel. Nekem volt egy jó mentorom, Kálmán Attila, Tata országgyűlési képviselője, későbbi oktatási államtitkár, akinek a biztatására kezdtem el jobban foglalkozni a közéleti eseményekkel. 1988 végén terjedt el az a gondolat vidéken is, hogy itt lehet és kell is valamit csinálnunk. Aztán elkezdtek szerveződni az ellenzéki mozgalmak, és megalakultak a pártok is. Sokan azért kerültünk az MDF-be, mert az volt az első olyan kezdeményezés, ahol valamit lehetett tenni a rendszerváltásért. A legnagyobb munka az ellenzék megszervezése volt 1989-ben, ami vidéken különösen nagy feladatnak számított.

○ A szovjet katonák és a munkásőrség jelenlétében mennyire volt bátor vállalkozás a rendszerváltás? Mennyire tűrte el az akkori pártvezetés az ellenzéki hangokat?

H. J. Akkor a lelkesedés vitt minket előre, és nem gondoltuk, hogy ez bátor dolog lenne. Mai fejjel viszont már annak gondolom, hiszen senki nem tudta pontosan, hogy mire számíthatunk. A rendszerváltást megelőzően a Komárom–Esztergom megyei Tanács Építési és Vízügyi Főosztályán dolgoztam, ahonnan finom eszközökkel ugyan – javasoltak egy jobb munkahelyet –, de végül eltávolítottak. Az ellenzéki hangokkal kapcsolatos tolerancia

egyébként megyénként nagyon eltérő volt. Itt fontos megemlíteni azokat a nagyobb tüntetéseket (Bős–Nagymaros ellen, az erdélyi falurombolás ellen, Nagy Imre és mártírtársai újratemetése, a sajtószabadságért való budapesti tüntetés), amelyek komoly lelki töltést adtak nekünk. Személyesen is részt vettem ezeken a több tízezres megmozdulásokon, amelyek után otthon, a munkahelyemen és a családban is kaptam „dorgálást”. Az emberekben ugyanis benne volt az a félelem, hogy könnyen megégetheti magát, aki ilyen szerepet vállal.

○ Ma nagyon sok jogász ül képviselőként a Parlamentben. Az első ciklusban mennyire volt szükség rájuk?

H. J. Ahogy említettem, sok orvos és tanár került be az első országgyűlésbe, de hamar kiderült, hogy szükség van a jogi vénájú emberekre. Én az önkormányzati bizottságban szerettem volna dolgozni, hiszen korábban ezen a területen tevékenykedtem, de Kónya Imre frakcióvezető kérésére az alkotmányügyi bizottságba kellett átúlnom, hiszen ott volt szükség leginkább jogászokra.

○ De jogászokra más ellenzéki mozgalmaknál is szükség lehetett. Konzervatív gondolkodóként csak az MDF jöhetett számításba?

H. J. Nemzeti-liberális beállítottságú embernek tartom magam, aki polgári értékrendet vall. Mivel akkoriban a Fidesz és az SZDSZ tisztán liberális értékelvüként pozicionálta magát, nem nagyon volt más választásom. Nem véletlen egyébként, hogy az MDF-en belül is a később Csurkával szembefordulókhöz tartoztam. A megyei MDF szervezetében sokáig én voltam az egyetlen jogász, így a jelöltállítás, a választásokra való felkészüléssel kapcsolatos feladatok irányítása is az én feladatomból volt.

○ Hogyan élte meg az első ciklus olyan nagy ügyeit, mint például az MDF–SZDSZ-paktum?

H. J. Bár ma sokan bírálják ezt a lépést, de akkoriban szükség volt rá, hiszen stabil parlamenti háttérű kormányzás nélkül akár előrehozott választások is lehettek volna. Egyébként mi, ügynevezett közkatona remekül együtt tudtunk működni az ellenzéki képviselőkkel, egyedül csak az MSZP volt karanténban ilyen értelemben.

Horváth József

Kedvenc könyv • Hermann Hesse: *Narziss és Goldmund*
Kedvenc film • *Cinema Paradiso*, *Katyn*
Kedvenc zene • Bach, Csík zenekar
Hobbi • Erdély

○ Amennyire emlékszem, a taxisblokádról volt a legnagyobb társadalmi megmozdulás az első ciklusban. Olyan elemzéseket is lehet olvasni, hogy nem sok hiányzott ahhoz, hogy a kormány akár fegyverrel is rendet tegyen.

H. J. Az egy jól szervezett ellenállás volt, amit közvetlenül egy drasztikusabb benzináremelés váltott ki. Megrengette mind a kormányt, mind az MDF-et, hiszen ez volt az első alkalom, hogy az addig egységesnek tűnő társadalom kifejezte nemtetszését. Egyébként nagyon izgalmas napok voltak ezek, hiszen akkoriban nem volt se mobiltelefon, se internet, így a futárposta hozta a táviratot, hogy vidéki képviselőként Pestre kell mennünk az Országgyűlésbe. Az útlezárások azonban nagyon megnehezítettek ezt. Pattanásig feszült volt a hangulat, közel jártunk ahhoz, hogy a rendőrség vagy a katonaság beavatkozzon, szerencsére azonban erre nem került sor.

○ A politikai rendszerváltás hamar megtörtént Magyarországon, az első kormányzati ciklust ma már elsősorban a gazdasági lépések hiánya miatt kritizálják. Törvényszerű volt az MDF eróziója?

H. J. A rendszerváltó kormánypárt hamar veszített népszerűségéből a volt szocialista országok szinte mindegyikében, így volt ez az MDF-el is. A demokrata fórum jobboldali néppártként, gyűjtőpártként működött, és kétségtelenül igaz, hogy a gazdasággal kevésbé intenzíven foglalkozott. Jól emlékszem Antall József szavaira, aki szerint a politikai rendszerváltást pár hónap alatt végbe lehet vinni, a gazdasági rendszerváltáshoz 8-10 év kell, a társadalmi változásokhoz viszont 25-30 évre van szükség.

○ Azóta már a 25 év is letelt...

H. J. Azt gondolom, hogy az utókor igazolta az egykori kormányfő szavait. A politikai rendszerváltás gyorsan végbement, szabad választások vannak azóta is, az intézményrendszer is aránylag gyorsan kiépült. A gazdasági változásokhoz – a privatizációval együtt – még több mint 10 év kellett. A társadalmi rendszerváltás pedig most kezd beérni, hiszen olyanok jelennek meg a politikában, akiknek már emlékük sincs az előző rendszerről. Egy ideig az volt a trend, hogy az állam minden lényegesebb gazdasági és társadalmi folyamatból lépjen ki, és a gazdaságot kizárólag a piac szabályozza. Most egyfajta konszolidáció zajlik, amikor az állam szerepet játszik a gazdasági-társadalmi folyamatok irányításában, így például a szakképzésben, a foglalkoztatásban vagy az önkormányzatokban.

○ Többször említette beszélgetésünkben Antall József egykori kormányfőt, aki emblematikus személyisége volt a rendszerváltásnak, majd az első kormányzati ciklusnak. Az ő korai halála mennyiben járult hozzá a kormány és az MDF népszerűségének jelentős csökkenéséhez?

H. J. Szerintem nélkülül is elvesztettük volna a választásokat, de biztos, hogy sok minden máshogy alakulhatott volna. Például valószínű, hogy a párton belüli ellentétek sem lettek volna ekkorák, és talán a szakadás is elkerülhető lett volna. Antall József egyik nagy erénye az volt, hogy minden oldalról elfogadott politikusként tevékenykedett, centrumpolitikát folytatott. Halála kétségtelenül óriási veszteséget jelentett a rendszerváltóknak, de szerintem az országnak is. Egyébként tisztában volt vele, hogy rendszerváltó kormánypártként elkerülhetetlen lesz a bukás.

○ Ma már egyik nagy rendszerváltó párt sem létezik a politikai palettán. Törvényszerű volt a megszűnésük?

H. J. Mind az MDF, mind az SZDSZ valami ellen jött létre, ami egy idő után már nem létezett. A szabad demokraták elsősorban a baloldalba, míg az MDF a jobboldalba szívódott fel. Új arcok jöttek és új pártok is, de a rendszerváltó erők szellemisége és az azt képviselő erők, emberek nem tűntek el a süllyesztőben. A Fidesz például az MDF által képviselt centrumpolitika egyfajta újragondolásával lett ilyen erős.

○ Aki a parlamenti közvetítéseket nézte az elmúlt 25 évben, azt tapasztalhatta, hogy minden pártnak vannak vezérszónokai, akik rendszeresen felszólalnak, de a többség általában néma marad. Ön mennyire volt aktív képviselő?

H. J. Ha csak a felszólalásokat nézzük, akkor nem voltam az átlagnál sokkal aktívabb, de a háttérmunkában annál inkább részt vettem. Az alkotmányügyi bizottságban ugyanis rengeteg

tennivalónk volt, hetente több alkalommal is üléseztünk. Emellett a legfiatalabb MDF-es képviselőként az országgyűlés jegyzője is voltam, így az ülésnapokon is mindig volt feladatom.

○ Nem is gondolkodott a folytatásban?

H. J. Miután az MDF-ben volt egy nagy törés, és én is szembekerültem az úgynevezett fősodorral, így egyre szűkültek a lehetőségek a népszerűség csökkenésének is köszönhetően. Úgy éreztem, hogy nincs reális esélyem, így nem is indultam a '94-es választáson. 1994–98 között Tatabányán voltam alpolgármester, majd ezután végleg szakítottam a politikával. A személyes politikai sorsom akkor pecsételődött meg, amikor nem voltam hajlandó a kiscgazdákkal kiegyezni helyi szinten. Torgyán Józsefet, a kiscgazdák akkori vezérét politikai szélhámosnak tartottam,

szerintem ő okozta a magyar politikában a legnagyobb kárt a rendszerváltás óta. A kiscgazda szellemiséggel semmi bajom nem volt, de Torgyán személye elfogadhatatlan volt számomra.

○ Mondok néhány nevet, kérem, röviden jellemezze őket! Kónya Imre.

H. J. Az első ciklus egyik legügyesebb politikusa volt. Aki ezt az MDF-frakciót egyben tudta tartani, minden elismerést megérdemel.

○ Boross Péter.

H. J. Szigorú emberként él bennem, néha még féltünk is tőle, de szerettük.

○ Pető Iván.

H. J. Nagyon okos és kompromisszumkész politikusnak ismertem meg, de neki sem volt ereje ahhoz, hogy az SZDSZ-t egyben tartsa.

○ Tölgyessy Péter.

H. J. Sokat dolgoztunk együtt az alkotmányügyi bizottságban, szerettem a vele való közös gondolkodást.

○ Horn Gyula.

H. J. A privatizáció során nagyon elengedte a gyeplőt, de ennek ellenére az volt az MSZP legjobb korszaka, amikor ő vezette a pártot.

○ Eljátszott manapság az újbóli képviselőség gondolatával?

H. J. Korábban igen, de ma már biztos vagyok benne, hogy nem szeretnék képviselő lenni. Mondjuk nem is lenne könnyű, főleg a kisebb létszámú parlament óta. Ma már előlről kellene mindent kezdeni, és erre már nem vágyom. Annak idején a rendszerváltásra esküdtem fel, és azt hiszem, hogy vannak olyan helyek és feladatok, ahol ennek ma is eleget lehet tenni. Ilyen részben a jelenlegi munkám is, ahol kézzelfogható, megvalósítható, befejezhető feladataim vannak. Szerintem most is részese vagyok a rendszerváltásnak. ●

„Apámat a küldetéstudat juttatta át a nehézségeken”

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES, ANTALL CSALÁD ARCHÍV

Politikával együtt élő, polgári értékeket valló család tagjaként szinte testközelből szemlélhette a rendszerváltás fontosabb eseményeit. Nagy élmény volt számára az új kormány eskütétele és édesapja első hivatalos látogatása az amerikai elnöknél. Élénken élnek benne a taxisblokádnak megrázó pillanatai és az a nap, amikor Antall József először beszélt neki a betegségéről. Az egykori kormányfő fiával, Antall Péterrel, az édesapjáról elnevezett tudásközpont vezetőjével beszélgettünk a rendszerváltás és az első kormányzati ciklus időszakáról.

○ Egy nagyon modern épületben működik a tudásközpont, amely az antalli hagyomány és szellemiség ápolását tekinti elsődleges küldetésének. Mit jelent az antalli örökség, hogyan vihető tovább édesapjának szellemisége egy intézményen keresztül?

Antall Péter: Az ő szellemi öröksége az európai és atlanti értékvilághoz kötődik. Fontos volt számára az európai uniós integráció, a transzatlanti kapcsolatok, a demokrácia és a határon túli magyarokért való kiállás. Ezek az úgynevezett antalli értékek. Sajnos sokszor találkozom olyan megnyilvánulásokkal, amelyek egészen más szavakat, mondatokat tulajdonítanak édesapámnak, mint ami a valóság. Ilyenkor csak fogom a fejem, hiszen ismerem apám szókészletét, és hamar el tudom dönteni, hogy az adott kijelentések tényleg neki tulajdoníthatók-e.

○ A napokban volt 25 éve, hogy megalakult a rendszerváltás utáni első szabadon választott parlament. Ön hogyan emlékszik a történelmi pillanatokra?

A. P. Akkor 26 éves voltam, és fotóriporterként tevékenykedtem, tehát a munkám miatt is követtem az eseményeket. Arra nagyon jól emlékszem, amikor a választás első fordulóját után apám letargikus hangulatban jött haza. Ennek az volt az oka, hogy az MDF csak kis

különbséggel vezetett az SZDSZ előtt, és apám nem szeretett volna koalícióra lépni a szabad demokratákkal. Attól tartott, hogy kisebb arányú győzelem esetén nem lesz stabil a kormányzás. Végül az erdélyi események, valamint az erős antikommunista retorikától való félelem miatt az emberek nagyobb része a „nyugodt erőt” képviselő Magyar Demokrata Fórumra szavazott a második fordulóban, így megszületett a stabil győzelem.

○ Az SZDSZ-szel való megegyezést azonban mégsem „úszták meg”. Ma már sokan bírálják a paktumot. Abban a helyzetben mennyire volt szükségszerű ez a politikai lépés?

A. P. Szerintem feltétlenül szükség volt rá a stabil kormányzáshoz. Ha nincs paktum, akkor >>

Antall Péter

Kedvenc könyv • Sok a kedvenc, hiszen 5000 könyvem van.

Kedvenc költő • Ady Endre, Kosztolányi Dezső

Kedvenc film • DVD-gyűjtő vagyok, az aktuális kedvenc bangulatfüggő.

Kedvenc zene • Rikán ballgatók zenét, de leginkább a nem elvont dzsessz áll közel hozzám.

Hobbi • A feleségem és a munkám.

valószínűleg már az első költségvetés szavazásakor megbukik a kormány. Édesapámnak a legfontosabb az volt, hogy lehetőleg semmi ne veszélyeztesse a demokratikus átalakulást. Bizonyos

döntéseket például a szovjet csapatok jelenléte miatt nem hozott meg a kormány, nehogy ürügyet szolgáltatassanak számukra az itt maradásra. De ha az egykori állampárt tagjai számára nem lett volna lehetőség átmenni a gazdasági szférába, akkor ők is veszélyeztethették volna a békés átmenetet. Ez volt a rendszerváltoztatás igazi ára, ami a körülményeket figyelembe véve reálisnak mondható.

○ **Polgári értékrendet valló értelmiségi családként nyilván a rendszerváltást megelőző években is folyamatosan követték a belpolitikai eseményeket. Mennyire „vitte haza” a politikát Antall József?**

A. P. A mi családukban két dolog öröklődik: a rákra való hajlam és a politika. Édesapám fiatal korától politikusnak készült, kritikusai szerint pedig kezdettől fogva miniszterelnök szerepett volna lenni. Ez annyiban igaz, hogy a kormányfői munka a politikai karrier csúcsa. A családukban folyamatosan jelen volt a politikáról való gondolkodás, elmélkedés. Annak ellenére így volt ez, hogy a családok többségéhez hasonlóan mi is információhiányban szenvedtünk a Kádár-rendszer alatt. A döntéseket mi is sokszor évekkel később tudtuk meg. Egyébként velünk, a gyerekeivel is sokat beszélgettünk a politikáról, néha a véleményünkre is kíváncsi volt.

○ **Hogyan változott meg az életük, miután Antall József miniszterelnök lett?**

A. P. Bár a szüleim próbálták megőrizni a korábbi viszonyokat, szinte minden megváltozott körülöttünk. Már önmagában az is új helyzet volt, hogy sokat foglalkozott velünk a sajtó, bár ezt apám próbálta mindig elkerülni. Számunkra ez az új helyzet nagyon idegen volt. Ugyanakkor az is igaz, hogy a mai állapotokhoz képest ez maga volt a szanatórium, hiszen nem voltunk annyira reflektorfényben, mint a mostani politikusok családjai. Nem voltak kereskedelmi televíziók, nem volt internet, és a bulvársajtó is visszafogottabban működött.

○ **Milyen jelentősebb eseményekre emlékszik vissza az akkori évekből?**

A. P. Nagy élmény volt számomra például a képviselők és a kormány eskütétele, hiszen ekkor érezhette először édesapám és vele együtt mi is, hogy sok év munkája és gondolkodása érett be. De megmaradt bennem apám miniszterelnökként tett első

hivatalos útja az Egyesült Államokba, amikor az akkori elnök, idősebb George Bush fogadta őt és édesanyámat a Fehér Házban. Hogy ne csak örömteli pillanatokot idézzek fel: emlékezetes a taxisblokáid időszak vagy az a nagyon nehéz nap, amikor apám először beszélt nekem a betegségéről.

○ **A taxisblokáid az elmúlt 25 év egyik legjelentősebb társadalmi megmozdulása volt. Mennyire voltak megrázók az események?**

A. P. Gyaloglós néhány nap volt az, hiszen se autóval, se tömegközlekedéssel nem lehetett utazni a városban. Fotóriporterként a fényképezőgéppemmel jártam a barikádokat. Utólag úgy látom, hogy szervezett akcióról volt szó, aminek a hullámára felült az SZDSZ. Azt gondolom, hogy ezzel bele akarták kényszeríteni a kormányt a nagykoalícióba. Az események megrázták mind a kabinetet, mind pedig személyesen apámat. Nem volt recept, hogy egy ilyen helyzetet hogyan kell kezelni. Egyik barátomnál

akkoriban ott lakott egy spanyol ismerőse, aki azt kérdezte, hogy miért nem veri szét a tüntetést a rendőrség. A tömegoszlatás közel volt, a lövetés azonban nem. Nagyon rossz optikája lett volna annak, ha az első szabad választás után betolják a taxikat a Dunába. Mindenképpen politikai megoldást kellett találni.

○ **Mi az, ami átlendítette édesapját a saját egészségügyi és a kormány szakmai nehézségein?**

A. P. Szerintem kétfajta politikusi ideál van: az egyik menedzser módjára viszi az ügyeket, a másikkal erős küldetésstudata van. Apám az utóbbi kategóriába tartozott. Szerintem küldetésstudat nélkül nem lehet napi 20 órát dolgozni és huzamosabb ideig kormányozni.

○ **A volt szocialista országokban sorra buktak meg a rendszerváltó kormányok. Antall József mennyire gondolkozott reálisan az MDF jövőjét illetően?**

A. P. Teljesen tisztában volt vele. 1992 vége felé volt egy beszéde, ahol azt mondta: '94-ben arról dönt az ország, hogy visszazavazza-e a pragmatikus, kommunista elitet. 12-14 százalékos eredményt várt az MDF-től, ez is igazolódott. Egyébként nem volt mozgalmár típus, ha lelkesedett is, nem nagyon mutatta ki. Nagy volt az önuralma, a fájdalmat sem nagyon lehetett látni rajta. Annak idején a Művész utcában laktunk, és amikor édesapám kilépett a házból, mindig rendezte vonásait. Amikor viszont hazajött, akkor elengedte magát. Ahogy a betegsége következtében fogyott belőle az erő, egyre gyakrabban gondolkozott azon, hogy mit, milyen országot hagy maga után.

○ **Ha élne, most örülne annak, amit lát?**

A. P. Bizonyára sok dolognak örülne, de összességében hihetetlen idegennek tartaná ezt az országot. A bulvárosodást, a médiokráciát, a fogyasztói társadalom vadhajtásait nehezen viselné.

○ **Mára sokat változott a politikai stílus, és mások a politikai eszközök is.**

A. P. Apám hajlamos volt hosszan beszélni, ma ezt nem engedheti meg magának egy politikus. Ugyanakkor biztos, hogy nem fogadná el, hogy rövid, sokszor semmitmondó politikai üzeneteket kelljen elmondania. Ő csípőből elhajtana a paneleket

megfogalmazó spin doctorokat. Ma azonban muszáj ezekkel a technikákkal élni, hiszen el kell jutni nemcsak a professzorhoz, hanem Mari nénihez is, ugyanis mindkettő szavazata ugyanannyit ér.

○ **Ma már tudjuk, hogy az első szabadon választott parlament tagjai között jó néhány olyan képviselő is ült, akik korábban az állambiztonságnak dolgoztak. Ezzel hogyan tudott az édesapja együtt élni?**

A. P. Ezt már nagyjából akkor is lehetett tudni. A szakapparátus munkájára pedig szükség volt, így együtt kellett dolgozni a korábbi emberekkel. Egyébként úgy gondolom, hogy az ügynökügyet nagyon rosszul kezeltük az elmúlt 25 évben. Nem vagyok híve az iratnyilvánosságnak, hiszen az csak rontana az ország lelkiállapotán, nem tisztulna meg tőle a közélet. Ezt a problémát csak az idő oldhatja meg.

○ **Egy ilyen névvel, családi múlttal hogy nem lett még önből államtitkár vagy miniszter?**

A. P. Édesapám idejében még szóba sem jöhetett semmilyen pozíció, hiszen amikor néha bementem a Miniszterelnöki Hivatalba, azt mondta, hogy ez nem egy családi vállalkozás. Az első Orbán-kormány idején egyébként dolgoztam Dávid Ibolya igazságügyi miniszter kabinetjében.

○ **Manapság nem merült fel Önben a politikai szerepvállalás gondolata?**

A. P. Nekem most a tudásközpont fejlesztése a legfontosabb feladat. Bár hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem fordult meg a fejemben a politikai szerepvállalás gondolata, de inkább szervezőtípus vagyok, mint első számú vezető. Azt tudni lehet, hogy világnézeti hol állok. Az Antall név egy biankó csekk, amivel lehet jól is „sáfárkodni”. Én most arra használom, hogy a következő generáció képzetesebb legyen, mint amilyenek mi voltunk. Azt látom, hogy az egyetemi hallgatóság nagyon jól méri fel a saját érdekeit, és meg tudnak rajzolni maguknak egy életpályamodellt is. Akkor végzem jól a dolgom, ha a fiatalok a külföldön töltött évek után hazajönnek, és itt kamatoztatják a világban megszerzett nemzetközi tapasztalataikat.

○ **Manapság azt látjuk, hogy sokan mennek el az országból, és kevesen térnek vissza.**

A. P. Pedig egy piacképes diplomával, nyelvtudással és némi szorgalommal Magyarországon is lehet boldogulni. Aki már egyetemi éve alatt befektet a jövőbe, bedolgozik egy munkahelyre, mellette pedig nyelvet tanul, nagy esélye van elhelyezkedni friss diplomásként is. ●

Dunai Regatta az NKE evezőseivel

SZÖVEG: SZŐŐR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A nyolcasok versenyében a futamában a harmadik, a sárkányhajósok küzdelmében pedig a kilencedik helyen végzett az NKE csapata a Dunai Regatta evezős versenyen. Az Antall József Tudásközpont szervezésében idén harmadszor megrendezett esemény a fizikai megmérettetés mellett jó lehetőséget adott az egyetemek közötti kapcsolat erősítésére is.

Napsütéses idő és vidám hangulat várta mindazokat, akik április 25-én kilátogattak a Műegyetem Rakpart elé. Bár a fő attrakciót az evezős versenyek jelentették, számos kulturális és zenei programmal is készültek a szervezők. Így például volt zenei tehetségkutató verseny, japándob bemutató és kacsaködő bajnokság is. Colleen Bell, az Egyesült Államok magyarországi nagykövete és Szalay-Bobrovniczky Alexandra, Budapest főpolgármester-helyettese beszédei után először a nyolcfős hajók mérték össze tudásukat. Itt – ahogy az előzetes erőviszonyok alapján várható volt – amerikai győzelem született. A Harvard Egyetem csapata mögött második helyen a győri Széchenyi István Egyetem gárdája végzett, míg a dobogó alsó fokára a szintén amerikai Princeton Egyetem evezősei állhattak. A sárkányhajósoknál – ahol hosszabb távon mérték össze a tudásukat a versenyzők – a győri egyetemisták bizonyultak a legjobbnak, mögöttük a Budapesti Műszaki Egyetem és a Testnevelési Egyetem csapatai végeztek.

Az NKE nyolcas keretébe egy 2014 decemberében meghirdetett felhívás alapján kerülhettek be a versenyzők. A jelentkezés feltétele az evezős előélet vagy jelenleg is aktív versenyzés volt. Az első közös megbeszélést követően az egyetem Rendészettudományi, a Hadtudományi és Honvédtisztképző és a Közigazgatás-tudományi Karának hallgatóiból és az NKE egy munkatársából állt össze az a team, amely rajthoz állhatott a Regattán. A jelentkezés során derült ki, hogy több, versenyzői tapasztalattal rendelkező tehetséges hallgatója is van az egyetemnek. Egyikük Csepregi Gábor, a csapat erős embere, az NKE Európai és Nemzetközi Igazgatás mesterszakos hallgatója, aki a tavalyi Egyetemi Evezős Világbajnokságon könnyűsúlyú kétpárevezős kategóriában másodmagával ezüstérmes lett Franciaországban. Mészáros Csongor hét évig evezett versenyszerűen. A HHK másodéves hallgatója ifjúsági válogatott volt. Lőrincz Vanda, a nyolcas kormányosa tíz évig kajakozott. Jelenleg az RTK-n katasztrófavédelem szakon tanul iparbiztonsági szakirányon.

A NYOLCAS EVEZŐS CSAPAT TAGJAI: Cselinác János, Csepregi Gábor, Erős Ábel, Lőrincz Vanda, Lőrinczi Ede, Mészáros Bence, Mészáros Csongor, Polónyi Tamás, Resch Gergő

A SÁRKÁNYHAJÓS CSAPAT TAGJAI: Batancs Flóra, Biermann Teo, Domokos Máté, Egresi Laura, Fenyvesi Réka, Gömör Réka, Pavel Guryev, Izmay Olivér, Kálmán Dávid, Kiss Ádám, Kopschitz Kristóf, László Sarolta, Nagy Dániel, Nagy Vivien, Nagy Zsigmond, Németh Judit, Pável Tamás, Somornai Tamás

A NYOLCASOK VERSENYÉBEN INDULÓ NKE GÁRDÁJÁNAK KAPITÁNYÁT, CSELINÁCZ JÁNOST A VERSENY UTÁN KÉRTÜK MEG EGY ÉRTÉKELÉSRE.

Cselinác János: Rapszodikusra sikerült a verseny, hiszen a rajtot nagyon jól elkaptuk, de később technikai probléma adódott a kormányzással, ami visszavetett bennünket. Ettől függetlenül a csapat jól teljesített, szerintem mindenki a tőle telhető legtöbbet nyújtotta.

○ Két amerikai egyetem is képviseltette magát a versenyen, ők köztudottan nagyon erős evezős múlttal rendelkeznek. Ezek alapján szinte borítékolható volt az amerikai siker. Hogyan éltétek ezt meg?

Cs. J. Szerintem nemcsak az amerikaiak miatt volt erős a mezőny, hiszen minden csapat kitett magáért, az

egyetemek a legjobbjukat hozták el a megmérettetésre. A rendezők is büszkék lehetnek, hogy ilyen színvonalas versenyt hoztak össze.

○ Mennyit kell készülni egy ilyen versenyre?

Cs. J. Csapatunk tagjai különböző városokból, különböző klubokból érkeztek. Mindenki napi szinten edzett és készült erre a versenyre. A tanulság az, hogy lehetőleg még több közös edzést kell tartani a jövőben, ha szeretnénk jobb eredményt elérni.

○ Mondhatjuk, hogy egyénileg mindenki régóta versenyszerűen űzi ezt a sportot, tehát profikból áll a társaság. Hogyan lehet összehangolni a munkát?

Cs. J. A csapat tagjai valóban profik, de különböző stílusokat evezünk korábban. A közös edzéseken arra koncentráltunk, hogy ezeket összedolgozzuk.

Néhányan csak hobbiszinten űzik most ez a sportot, de vannak olyanok is, akik a magyar bajnokságra készülnek vagy nemzetközi megmérettetésen vesznek részt hamarosan.

○ A csapat kapitányaként milyen evezős múlt áll mögötted?

Cs. J. Mintegy 20 éve kezdtem el versenyszerűen evezni Mohácson, utána Bajára, majd a munkám miatt Budapestre kerültem. Itt a Danubius Nemzeti Hajósegyületben evezek. Több országos bajnoki címet szereztem már, de voltam világbajnokságon is, ahol hatodik lettem. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Katasztrófavédelmi Intézet tűzvédelmi és mentésirányítás szakirány nappali képzésére járok, emiatt természetesen nem tudok annyira aktívan sportolni. De a válogatottal kapcsolatos ambícióimról nem mondtam le. ●

Egyenruha mint tradíció

Uniformisok és felségjelek

SZÖVEG: SÁGVÁRI GYÖRGY TÖRTÉNÉSZ

Ahogy az állam – elsősorban logisztikai érvek alapján – központi hatáskörbe vette hadseregének teljes ellátását, egyúttal kiterjesztette jogát katonái külső megjelenésének szabályozására is. Állandóság, rendezettség, szabályozott, parádés ruházat – a korabeli felfogásban ezek voltak a korszerűség mutatói, és egyben az abszolút uralkodó nagyságának értékmérői.

„Mivel a katonák attól az órától fogva melyben a kardot oldalokra kötik, nem erdőköt bűvő Faunusok, hanem arany peretzekkel ékesítettett fejű méltóságok szolgálói, illik, hogy nem mint az erdőknek majmos satirusai, hanem mint e féle felséges fejeknek udvarló szolgálói, díszesek legyenek” – írta egy 1759-ben megjelent katonai oktatókönyv tudós katonája szerzője, Fáber Farkas Krisztián ezredes. Regularizáltság (ez a kor divatszava), rendszerbe foglalt, aprólékosan szabályozott ruhaformák, ruhaszínek, díszítmények, szabályozott frizura, bajusz, szakáll, tiszték számára társasági viselet (és viselkedés!) – mindez oda vezetett, hogy a 18. század második felére a hadseregek külső képe minőségileg megváltozott. A szokások és a hagyományok helyébe központilag megállapított normatívák léptek, és határozták meg egy-egy fegyver- és csapatnem viseletét. Fokozatosan elkülönült a gyalogos és lovas viselet, valamint még további specializálódással a gránátos, a vadász, a vértés, a dragonyos, a huszár, az ulánus, a tüzér, a hidász és aknász uniformis, lett külön viselete a hadmérnököknek, hadisebészeknek, hadbíráknak. Ezek a speciális szakmai-csapatnemi viseletek képezték az európai uniformis-kultúra alapjait.

A katonai gondolkodás máig kiemelt szerepet tulajdonít a szabályozott egyenviselet (ön)fegyelmező erejének. A korszak egyik leghatékonyabb hadseregét megteremtő Nagy Frigyes egyenesen úgy vélekedett, hogy uniformis nélkül nincs fegyelem. Felfogásában az egyenruha már a drill kötelező része, és a korszak ideálképe, a „természetes ember” helyébe lépő, gépiesen cselekvő katonája megteremtésének eszköze lett. Egyben pedig

erősítette az azonos külsejű emberek közötti összetartozást, az egymás iránti szolidaritást, a katonai zsargonban „esprit de corps”-nak nevezett csapatszellemet.

A kontinens háborúiban jó másfélszáz éven át parádés uniformisban, rendezett frizurával agyondíszített katonák kaszabolták-lövöldözték egymást, egyforma szabású kalapokban, kepikben, mützékben, klobukokban és csákókban, tarajos és csúcsos sisakokban, rockokban és frakkokban, térdnadrágosan és kamáslisan vagy pantallósan, felőveze, feltáskázva – függetlenül attól, hogy francia, orosz, porosz, osztrák, brit vagy németalföldi volt a katonája. Így született meg az az összeurópai uniformis-kultúra, amely lényegében a 19. század közepéig, második feléig, a tömeghadseregek megjelenéséig változatlan rendszerben üzemelt.

NÉVJELEK ÉS CÍMEREK

A hovatartozás és az önmeghatározás egységes jelei különböző hatalmi és katonai szimbólumok formájában már a korai egyenruhákon megjelentek. Elsőbbséget az uralmi-hatalmi jelképek élveztek. Ide tartoztak az uralkodói névjelek, a dinasztia családi színei, illetve az állami (nemzeti) felségjelek, mindenekelettt a nemzeti színek és az államcímerek. A fegyver- és csapatnemi hovatartozást a külső egésze mutatta. De a külső ennél tovább is disztigvált, a nagy egészen belül megkülönböztette egymástól a kisebb közösségeket, az egyes csapattesteket (ezred, zászlóalj). Adott fegyver-, illetve csapatnemen belül az egyes csapattesteket színekkel (ezredszínek) és

számokkal jelölték. A színeket vagy az öltözet egészén, vagy az öltözet meghatározott helyén, galléron, karhajtókán tüntették fel.

A jelek egy másik halma az adott közösségen belül birtokolt státusra, szolgálati szerepre, illetve egyéni képességekre utalt. Egy részük a viselettel összeolvadó, ruhára applikált jel: csillag, rozetta, paszomány, sujtás, más részük

kellék, státusszimbólum, mint a tisztí bot (mogyorópálcától a marsallbotig), jelképes fegyver (tisztí alabárd, partizán) vagy speciális oldalfegyver (tisztí spádé). Variációi a katona rangjára, a közösségen belül a hierarchiában betöltött helyére utaltak. Az időlegesen kiosztott szerepeket, szolgálati és egyéb beosztásokat, egyedi megbízatásokat csak a szerep időtartamára felvett időleges jelekkel (szolgálati és vállöv, történytáska, karszalag) fejezték ki. Csak viselés közben volt szerepük, az öltözetről való eltávolításuk egyben a szerep megszűnését is jelentette.

Az adott uralkodóház színeit legkorábban a testőrgárdák (gens de armes, men at arms Trabanten) hordták a ruháikon, a 17. század végétől azonban már a „köz-uniformison” is kimutathatók a dinasztia színei, előbb mint kalapra kötött masni, később mint kokárda, rozetta, sapkarózsa, zsinór. A Habsburg Birodalom haderejében a magyar egyenruhán ez a hagyományos sárga-fekete szín párost jelentette. A magyar nemzeti színek mint legmagasabb rendű jelképek először 1848–1849-ben, majd az 1918-as polgári forradalom idején, később az 1920-as években a Nemzeti Hadseregben és a Magyar Királyi Honvédségben kaptak felségjel szerepet. Fontos, politikai üzenete volt 1956-ban az egyenruhára visszakerült nemzeti színű sapkarózsanak.

Az uralkodói monogramok önállóan vagy koronával kombinálva a katonai jelkészletben már a 18. század első felében fel-feltűntek, ekkor azonban még kevésbé az egyén, sokkal inkább az egyént integráló csoport (ezred, zászlóalj) jeleként, többek között a zászlókon, zászlócsúcsokon, dob- és trombitázászló-drapérián, egyéni díszítő ötlekként pedig még fegyvereken, például kardpengén is: „C. VI.”, azaz VI. Károly német-római császár (1711–1740). Az őt követő Habsburg-házi uralkodók német írásmódú monogramjait viszont már ott találjuk közvetlenül a viseleten is: MT (azaz Mária Terézia), MTJ (Mária Terézia és a korrégens József), J. II.

(II. József, 1780–1790); L. II. (II. Lipót, 1790–1792); F. II. (II. Ferenc mint német-római császár, 1792–1806); F. I. (I. Ferenc mint osztrák császár és magyar király, 1806–1835, illetve I. Ferdinánd mint osztrák császár, 1835–1848); V. F. (V. Ferdinánd mint magyar király 1848); F. J. I. (I. Ferenc József osztrák császár és magyar király, 1849–1916); K (IV. Károly magyar király, 1916–1918).

Felségjelként leggyakrabban a címerek fejezték ki a hovatartozást. A címerek általában az államiság hordozói, az állam mint politikai entitás kifejezői. A koronás magyar államcímert elsőként II. Rákóczi Ferenc nemes testőrségénél alkalmazták a viseleten; tudatosítandó a fejedelmi hatalom legitimitását, a szabálytársoly fedőlapjára a „nemes ország címerét” hímeztették. Egyértelműen a magyar államiság fejeződött ki az 1848–1849-es honvédsereg felségjeleként használt címerek hordásában. A „sereg nacionalizálása” jegyében került a koronás magyar címer a fejfedők homlokrészére, eltakarva a császári jelképnek számító sárga-fekete kokárdát, majd az 1849-es áprilisi trónfosztás után, mintegy republikánus jelképként, korona helyett koszorúval. A koronás magyar államcímert díszítette a Ferenc József-kori magyar királyi honvédség díszfejfedőit is. Alkalmazták felségjelként a címerkorona nélküli variánsát, közismert nevén a Kossuth-címert is, 1947 és 1949 között a tisztí tányérsapkákon. Hasonló szerepe volt a Magyar Néphadsereg hivatalos sapkajelvényeként a népköztársasági címereknek, csakúgy, mint napjainkban az újra az alkotmányba emelt, régi-új koronás magyar címernek. A jelképek ilyen viselése a hatalom (állam) iránti lojalitás, elkötelezettség bizonyítéka egyben.

Szokatlanúságukkal tűntek fel az 1990-es évek elején elterjedt azonosító jelvények, országszimbólumok, személynév- és ország-címkék, ENSZ- és NATO-jelzések. E nemzeti, illetve szövetségi jelzések alkalmazása a nemzetközi kontingensekben résztvevő katonák egyszerűbb azonosíthatósága miatt vált szükségessé, hiszen szinte csak így lehet különbséget tenni az egymáshoz igencsak hasonló terepszínruhás katonák között. Ilyen mai, 21. századi jel a zubbony felkarján viselt nemzetiszínű pajzs, illetve a bal mellzseb fölé varrt „HUNGARY” feliratú címke. Ezek is a hovatartozást jelzik, egészen direkt formában. ●

ZENE

Budapesti Wagner-napok 2015 Művészetek Palotája 2015. június 11–24.

A 2015-ös Budapesti Wagner-napokon a közönség újra láthatja a már világhírűvé vált tetralógiát, A nibelung gyűrűjét.

A Budapesten rendszeresen fellépő kiváló Wagner-énekesek között ismét köszönthetjük Németh Juditot, Szabóki Tündét, Iréne Theorint, Petra Langot, Waltraud Meiert, Christian Franzot, Gerhard Siegelt és Walter Finket. A Wagner-életmű eddig még hiányzó darabját, A bolygó hollandit Kovalik Balázs rendezte, a címszerepet a vissza-visszatérő James Rutherford énekli, Mary Wiedemann Bernadett lesz. A hétestés fesztivál művészeti vezetője és dirigense 2015-ben is Fischer Ádám. További információ: www.mupa.hu

KÖNYV

86. Ünnepi Könyvhét és a 14. Gyermek- könyvnapok Budapest

2015. június 4–7., Budapesten a
Vörösmarty téren, közel 80 vidéki város-
ban, valamint Kolozsváron és Aradon

A Magyar Örökség Díjjal kitüntetett ünnepi könyvhét egyedülálló magyar kulturális rendezvénysorozat, amely több mint nyolc évtizede töretlen sikernek és népszerűségnek örvend. A könyvfesztivált a Literatura irodalmi folyóirat főszerkesztője, Supka Géza kezdeményezésére tartották meg először 1929-ben, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése szervezésében. A rendezvényhez 2001-től kapcsolódnak a gyermekkönyvnapok.

Az érdeklődőket a hagyományos programok mellett kísérőprogramok is várják, vagyis az aktuális könyvújdontságok, kulturális események, dedikálások mellett, beszélgetések és zenei előadások is. Az ünnepi könyvhét székhelye Budapesten a Vörösmarty tér, de közel 80 hazai és határon túli nagyváros kapcsolódik a programokhoz. Az eseménysorozatot a budapesti Vörösmarty téren a Kossuth-díjas Bodor Ádám nyitja meg.

SZÍNHÁZ

POSZT 2015 Pécsi Országos Színházi Találkozó 2015. június 4–13.

A hazai színházi szakma legrangosabb seregszemléjét idén június 4. és 13. között rendezik Pécsen. A fesztivál díszvendége Udvaros Dorottya lesz.

A POSZT 2015 évi válogatói, Balogh Tibor és Perényi Balázs 2014. március 1. és 2015. március 6. között hozzávetőleg 49 ezer km-t utazott kerékpárral, vonattal, autóval és mikrobusszal, hogy a hazai és határon túli élvonalbeli színházak szinte valamennyi bemutatóját megnézzék. Munkamegosztásban összesen 235 előadást láttak, ebből 14 került be a versenyprogramba. A Pécsi Országos Színházi Találkozó az ország legnagyobb színházi eseménysorozata. A versenyprogramot számos off-program, szakmai beszélgetések, felolvasószínházak, koncertek és kiállítások kísérik.

További információk: www.poszt.hu

FELHÍVÁS

Segítsük közösen az ukrajnai magyar közösséget!

Fogjunk össze nehéz sorsú kárpátaljai magyar honfitársainkért!

Tisztelt Egyetemi Polgárok!

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem pénzzadománygyűjtést szervez a kárpátaljai magyarok támogatására az egyetem polgárainak részvételével.

Adományozási szándékukat a karpatalja@uni-nke.hu elérhetőségen tudják jelezni „adományok felajánlása” címen. Az adományokat közvetlenül az erre a célra elkülönített, az OTP Banknál vezetett számlára utalhatják, melynek száma: **11709040-20001443**. (Kedvezményezett: az NKE megbízásából az NKE Szolgáltató Nonprofit Kft.) Az utalás mellett lehetőség van arra is, hogy a felajánlott összeget az NKE karain kihelyezett gyűjtőládákba dobják be.

A pénzzadományokat az egyetem részben az Ökumenikus Segélyszervezet kárpátaljai segélyakciójának, részben a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolának (Beregszász) és az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Karának továbbítja, valamint az ukrajnai magyar hallgatók és oktatók részvételével szervezett Ludovika – Kárpátalja Nyári Egyetemi program 2015 szervezésére fordítja.

További információk:

A gyűjtőládák elérhetők a Hadtudományi és Honvédtisztképző, a Közigazgatás-tudományi, a Rendészettudományi Karok, valamint a Ludovika Főépület jegyzetboltjaiban, nyitvatartási időben.

Kapcsolat: Szalontai Szandra (Szalontai.Szandra@uni-nke.hu; 20-759/ +36/30 398 6184).

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM RENDÉSZETTUDOMÁNYI KAR

TISZTAVATÓ ÜNNEPSÉG

2015. JÚNIUS 28. 10 ÓRA

BUDAVÁRI PALOTA · OROSZLÁNOS UDVAR

